

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**YAVAŞ ŞEHİR AKIMI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK:
KONAKLAMA İŞLETMELERİ AÇISINDAN
DEĞERLENDİRME MUĞLA-AKYAKA ÖRNEĞİ**

VAHİDE DİLARA CANLI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

DOÇ. DR. METE SEZGİN

KONYA-2016

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Bilimsel Etik Sayfası

Adı Soyadı	Vahide Dilara CANLI
Numarası	144265001001
Ana Bilim / Bilim Dalı	SEYAHAT İŞLETMECİLİĞİ VE TURİST REHBERLİĞİ/SEYAHAT İŞLETMECİLİĞİ VE TURİST REHBERLİĞİ
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
Tezin Adı	YAVAŞ ŞEHİR AKIMI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: KONAKLAMA İŞLETMELERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME MUĞLA-AKYAKA ÖRNEĞİ

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası
(İmza)

Vahide Dilara
Canlı

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Yüksek Lisans Tezi Kabul Formu

Öğrencinin	Adı Soyadı	Vahide Dilara CANLI
	Numarası	144265001001
	Ana Bilim / Bilim Dalı	SEYAHAT İŞLETMECİLİĞİ VE TURİST REHBERLİĞİ/SEYAHAT İŞLETMECİLİĞİ VE TURİST REHBERLİĞİ
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Doç. Dr. Mete SEZGİN
Tezin Adı	YAVAŞ ŞEHİR AKIMI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: KONAKLAMA İŞLETMELERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME MUĞLA-AKYAKA ÖRNEĞİ	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan YAVAŞ ŞEHİR AKIMI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: KONAKLAMA İŞLETMELERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME MUĞLA-AKYAKA ÖRNEĞİ başlıklı bu çalışma 22/12/2016 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Doç. Dr. Mete Sezgin	Danışman	
Doç. Dr. Abdullah KARANAW	ÜYE	
Yrd. Doç. Dr. Halil AKMEŞE	ÜYE	

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin

Adı Soyadı

VAHİDE DİLARA CANLI

Numarası

144265001001

Ana Bilim /
Bilim Dalı

SEYAHAT İŞLETMECİLİĞİ VE TURİST REHBERLİĞİ/SEYAHAT
İŞLETMECİLİĞİ VE TURİST REHBERLİĞİ

Programı

Yüksek Lisans

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Mete SEZGİN

Tezin Adı

YAVAŞ ŞEHİR AKIMI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: KONAKLAMA
İŞLETMELERİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRME MUĞLA-
AKYAKA ÖRNEĞİ

ÖZET

Bu araştırma, turizm de Yavaş Şehir ve sürdürülebilirlik arasındaki ilişkiyi anlamaya yönelik yapılmıştır. Yavaş Şehir olmanın turizmde sürdürülebilirlik açısından olumlu ve olumsuz etkileriyle karşılaşılmıştır. Araştırma Türkiye’de Yavaş Şehir akımına üye olan Muğla’da bulunan Akyaka üzerinde yapılmıştır. Araştırma da nitel araştırma yöntemlerinde yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırma, turizm sektöründe çok aktif rol alan Akyaka’daki konaklama işletmelerinde yapılmış ve on beş konaklama işletmesi yöneticisi ile yapılmıştır. Görüşme sorularının değerlendirilmesi sonucu beş tane ana bulguya ulaşılmıştır.

Sonuç bölümünde ise Yavaş Şehir algısının katılımcılar üzerinde çevre, yaşam kalitesi ve turizm açısından olumlu algı yaratmıştır. Fakat bölgenin ekonomisi açısından olumsuz algı oluşturduğu görülmüştür. Yavaş Şehir akımına Akyaka’nın adaptasyonu açısından uyum sağladığı ve sağlamadığı durumlar tespit edilmiştir. Akyaka’nın Yavaş Şehir olma kriterlerine yönelik sonuçlar çevre, altyapı, teknoloji ve tesisler, yerel ürün ve üretimin desteklenmesi, konukseverliktir. Konaklama işletmeleri açısından Akyaka’nın Yavaş Şehir olma etkisine yönelik sonuçlar; tema sosyo-kültürel olumlu etki, ekonomik olumlu etki, siyasi olumsuz etki ve sosyo-kültürel olumsuz etkidir. Turizm açısından Yavaş Şehir ile sürdürülebilirlik ilişkisi sonuçlarında ise pozitif ve negatif yönde gelişen iki ilişki gözlemlenmiştir. Pozitif ilişki; insanların bilinçlendirilmesi, yerel yönetimlerin desteklenmesi, turist kapasitesinin önemi, sit bölgesi olması, yeni ve korumacı projelerin yapılmasıdır. Negatif ilişki ise projelerin ve düzenlemelerin yetersizliği, hızlı büyümedir.

Anahtar Kelimeler: Yavaş Şehir Hareketi, sürdürülebilirlik, Akyaka, konaklama işletmeleri

SELÇUK
ÜNİVERSİTESİ

T. C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin

Adı Soyadı	VAHİDE DİLARA CANLI
Numarası	144265001001
Ana Bilim / Bilim Dalı	SEYAHAT İŞLETMECİLİĞİ VE TURİST REHBERLİĞİ/SEYAHAT İŞLETMECİLİĞİ VE TURİST REHBERLİĞİ
Programı	Yüksek Lisans
Tez Danışmanı	Doç. Dr. Mete SEZGİN
Tezin Adı	SLOW CITY MOVEMENT AND SUSTAINABILITY : ASSESSMENT OF ACCOMMODATION BUSINESS/ EXAMPLE OF MUĞLA-AKYAKA

SUMMARY

Current research has been done to reveal the relationship between Slow City and sustainability in tourism. Being a Slow City has been affected positively and negatively in terms of sustainability in tourism. The research was conducted on Akyaka in Muğla, which is a member of the Slow City movement in Turkey. In the research semi-structured interview method was used. This research was carried out in the accommodation companies in Akyaka, which took a very active role in the tourism sector and conducted with fifteen accommodation business' managers. The evaluation of the interview questions reached five main findings.

As a conclusion, it was found that Slow City Movement has created positive perception on participants about environment and quality of life & tourism. But it has seen negative affect on participants about economy of the region. It was determined that it is either suitable or not about Akyaka's adaptation to the Slow City. The results of Akyaka's Slow City criteria were environment, infrastructure, technology and facilities, support for local products and production, and hospitality. According to effect of The Slow City of Akyaka on accommodation business; socio-culterative positive effect, economic positive effect, political negative effect and socio-cultural negative effect. In terms of tourism, Slow City and sustainability relationship results show two positive and negative relationships. Positive relationship were faound as; Public awareness raising, support of local governments, the importance of tourist capacity, the presence of the site, and the construction of new and protective projects. The negative relationship were found as inefficiency of projects and regulations, rapid growth.

Key Words: Slow City Movement, sustainability, Akyaka, accommodation business

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	i
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU.....	ii
ÖZET.....	iii
SUMMARY.....	iv
ÖNSÖZ	IX
TABLolar LİSTESİ.....	X
BÖLÜM 1.....	1
1.GİRİŞ.....	1
1.1.Problem	1
1.2.Araştırmanın Amacı.....	4
1.3.Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.4.Araştırmanın Önemi	4
1.5. Araştırmanın Varsayımları.....	5
İKİNCİ BÖLÜM.....	6
KURAMSAL ÇERÇEVE.....	6
2.1.HIZLA KÜRESELLEŞEN DÜNYA'DA TURİZM AÇISINDAN YAVAŞ AKIM FELSEFESİ.....	6
2.1.1. Turizm ve Küreselleşme İlişkisi.....	6
2.1.2.Yavaş Akım Felsefesi.....	10
2.1.3.Küreselleşen Dünya'da Yavaş Akımı Etkileyen Dönemler	12
2.1.3.1.Endüstri Devrimi ve Küreselleşme.....	12
2.1.3.2.Fütürüst Dönem ve Yeni Fütürüst Dönem.....	14
2.1.4.Yavaş Akım Hareketleri	15
2.1.4.1.Yavaş Yaşam	16
2.1.4.2.Yavaş Yemek.....	16
2.1.4.3.Yavaş Şehir.....	19
2.2.YAVAŞ ŞEHİR AKIMI VE TURİZMDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ.....	24
2.2.1. Turizmde Sürdürülebilirlik Kavramı	24
2.2.2.Yavaş Şehir Akımının Turizmde Sürdürülebilirliğe Etkisi.....	26
2.2.3. Yavaş Şehir Kavramının Doğuşu ve Geniş Etki Oluşturması.....	29
2.2.3.1.Yavaş Şehir Tarihçesi.....	29
2.2.3.2. Yavaş Şehir Manifestosu	30
2.2.4.Yavaş Şehir Kriterleri	31
2.2.4.1.Çevre Kriterleri.....	31
2.2.4.2.Altıyapı Kriterleri.....	32

2.2.4.3.Kentsel Kalite İçin Teknoloji ve Tesisler	34
2.2.4.4.Yerel Ürünlerin ve Üretimin Desteklenmesi.....	35
2.2.4.5.Konukseverlik.....	37
2.2.4.6.Farkındalık Oluşturma.....	38
2.2.4.7.Slow Food Faaliyet ve Projelerinin Desteklenmesi.....	39
2.2.4.8.Olağanüstü Koşullar.....	40
2.3.YAVAŞ ŞEHİRİN UYGULANABİLİRLİĞİ	41
2.3.1.Yavaş Şehir Üyelik Şartları	41
2.3.2.Yavaş Şehir Adaylık Süreci.....	43
2.3.3.Yavaş Şehrin Yönetim Komisyonları.....	44
2.3.4.Yavaş Şehrin Oluşumunu Etkileyen Projeler.....	44
2.3.4.1.Terra Madre.....	44
2.3.4.2.Presidia.....	44
2.3.4.3.Ark of Taste.....	45
2.3.4.4.Earth Market Projesi	45
2.3.5.Yavaş Şehir Olmanın Sorunları	45
2.3.6.Yavaş Şehrin Dünya'daki Uygulamaları	47
2.3.6.1. Dünyadaki Yavaş Şehirler.....	48
2.3.7.Yavaş Şehrin Türkiye'deki Uygulamaları	51
2.3.7.1. Seferihisar.....	53
2.3.7.2.Gökçeada.....	53
2.3.7.3.Halfeti	54
2.3.7.4.Perşembe	54
2.3.7.5.Şavşat.....	55
2.3.7.6.Taraklı	56
2.3.7.7.Uzundere	57
2.3.7.8. Vize.....	58
2.3.7.9.Yalvaç	59
2.3.7.10.Yenipazar.....	60
2.4.TÜRKİYE'DE YAVAŞ ŞEHİR AKYAKA	61
2.4.1.Akyaka'nın Genel Özellikleri ve Tarihçesi	61
2.4.2.Akyaka'nın Yavaş Şehir Olma Kriterleri	64
2.4.2.1.Çevre Kriterleri.....	65
2.4.2.2.Altyapı Kriterleri.....	68
2.4.2.3.Kentsel Kalite İçin Teknoloji ve Tesisler	69
2.4.2.4.Yerel Ürünlerin ve Üretimin Desteklenmesi.....	70
2.4.2.5.Konukseverlik.....	70
2.4.2.6.Farkındalık Oluşturma.....	71
2.4.2.7.Slow Food Faaliyet ve Projelerinin Desteklenmesi.....	72
2.4.2.8.Olağanüstü Koşullar.....	72
2.4.3. Akyaka'nın Yavaş Şehir Süreci	72
2.4.3.1.Akyaka'nın Yavaş Şehir Adaylığı ve Kabul Edilmesi	73
2.4.3.2. Akyaka'nın Yavaş Şehir Olma için Yaptığı Uygulamaları.....	74
2.4.3.3.Akyaka'nın Yavaş Şehir Olma Sorunları	75
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	76

3.1.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	76
3.1.2.Çalışma Grubu	77
3.1.3.Verilerin Toplanması.....	77
3.1.3.1.Yarı Yapılandırılmış Görüşme Yöntemi.....	77
3.1.3.2.Görüşme Formunun Hazırlanması	78
3.1.3.3.Veriler Toplama Süreci	78
3.1.4.Verilerin Analizi	80
3.1.5.Geçerlik ve Güvenirlik	80
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	81
4.1.TÜRKİYE'DE YAVAŞ ŞEHİR AKYAKA KONAKLAMA İŞLETMELERİ AÇISINDAN BULGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	81
4.1.1.Yavaş Şehir Algısına Yönelik Bulgular	81
4.1.1.3.Bölgenin Ekonomik Gelişimi Açısından Olumsuz Algı.....	82
4.1.2. Akyaka'nın Yavaş Şehir Adaptasyonuna Yönelik Bulgular	83
4.1.2.1. Akyaka'nın Yavaş Şehir Akımına Uyum Sağlamasına Yönelik Bulgular	83
4.1.2.2. Akyaka'nın Yavaş Şehir Akımına Uyum Sağlamamasına Yönelik Bulgular	84
4.1.3.Akyaka'nın Yavaş Şehir Kriterlerine Yönelik Bulgular	84
4.1.3.1. Çevre Kriterlerine Yönelik Bulgular	85
4.1.3.2. Altyapı Kriterlerine Yönelik Bulgular.....	85
4.1.3.3. Teknoloji ve Tesisler Kriterlerine Yönelik Bulgular	86
4.1.3.4.Yerel Ürün ve Üretim Desteklenmesi Kriterine Yönelik Bulgular	86
4.1.3.4. Konukseverlik Kriterine Yönelik Bulgular.....	86
4.1.4. Yavaş Şehir Akyaka'nın Konaklama İşletmelerine Olan Etkisine Yönelik Bulgular	86
5.6.4.1.Sosyo-Kültürel Olumlu Etkiye Yönelik Bulgular	87
4.1.4.2.Ekonomik Olumlu Etkiye Yönelik Bulgular.....	88
4.1.4.3. Siyasi Olumsuz Etkiye Yönelik Bulgular	88
4.1.4.4.Sosyo-Kültürel olumsuz Etkiye Yönelik Bulgular	89
4.1.5. Turizm Açısından Yavaş Şehir Akyaka ve Sürdürülebilirlik İlişkisi.....	90
4.1.5.1. Pozitif Yönde Gelişen İlişki.....	91
4.1.5.1.1.İnsanların Bilinçlendirilmesine Yönelik Bulgular	92
4.1.5.1.2.Yerel Yönetimlerin Desteklemesine Yönelik Bulgular	93
4.1.5.1.3.Turist Kapasitesinin Önemine Yönelik Bulgular	94
4.1.5.1.4. Sit Bölgesi Olmasına Yönelik Bulgular.....	94
4.1.5.1.5. Yeni ve Korumacı Projelerin Yapılması.....	94
4.1.5.2. Negatif Yönde Gelişen İlişki Yönünde Bulgular	95
4.1.5.2.1.Projelerin ve Düzenlemelerin Yetersizliğine Yönelik Bulgular	95
4.1.5.2.2.Hızlı Büyüme Yönünde Bulgular.....	95
BEŞİNCİ BÖLÜM	97
5.1.TARTIŞMA	97
5.1.1. Yavaş Şehir Algısı Boyutu	97
5.1.1.1. Çevresel Algı Boyutu	97
5.1.1.2.Yaşam Kalitesi ve Turizm Açısından Olumlu Algı Boyutu.....	98
5.1.1.3.Bölgenin Ekonomik gelişimi Olumsuz Algı Boyutu.....	99
5.1.2.Akyaka'nın Yavaş Şehir Adaptasyonu Boyutu.....	100

5.1.2.1.Akyaka'nın Yavaş Şehir Akımına Uyum Sağlaması Boyutu.....	100
5.1.2.2.Akyaka'nın Yavaş Şehir Akımına Uyum Sağlamaması Boyutu	100
5.1.3.Akyaka'nın Yavaş Şehir Kriteri Boyutu.....	101
5.1.3.1.Çevre Kriteri, Altyapı Kriteri, Teknoloji ve Tesisler Kriteri, Yerel ürün ve Üreticilerin Desteklenmesi ve Konukseverlik Kriterleri Boyutu	101
5.1.4. Yavaş Şehir Akyaka'nın Konaklama İşletmelerine Olan Etki Boyutu.....	104
5.1.4.1.Sosyo-Kültürel Olumlu Etki Boyutu	104
5.1.4.2.Ekonomik Olumlu Etki Boyutu	105
5.1.4.3.Siyasi Olumsuz Etki Boyutu.....	106
5.1.4.4.Sosyo-Kültürel Olumsuz Etki Boyutu.....	107
5.1.5.Turizm Açısından Yavaş Şehir Akyaka Ve Sürdürülebilirliğe Yönelik Boyutu.....	107
5.1.5.1.Pozitif Yönde Gelişen Etki Boyutu	107
5.1.5.1.1.İnsanların Bilinçlendirilmesi.....	107
5.1.5.1.2.Yerel Yönetimlerin Desteklemesi	109
5.1.5.1.3.Turist Kapasitesinin Önemi	109
5.1.5.1.4.Sit Bölgesi Olması	110
5.1.5.1.5.Yeni ve Korumacı Projelerinin Yapılması.....	110
5.1.5.2.Negatif Yönde Gelişen Etki Boyutu.....	111
5.1.5.2.1.Projelerin ve Düzenlemelerin Yetersizliği	111
5.1.5.2.2.Hızlı Büyüme.....	112
ALTINCI BÖLÜM	114
6.1.SONUÇ VE ÖNERİLER.....	114
6.1.1.Yavaş Şehir Algısına Yönelik Sonuçlar	114
6.1.2. Akyaka'nın Yavaş Şehir Adaptasyonuna Yönelik Sonuçlar	115
6.1.3. Akyaka'nın Yavaş Şehir Kriterlerine Yönelik Sonuçlar.....	116
6.1.4. Yavaş Şehir Akyaka'nın Konaklama İşletmelerine Olan Etkisine Yönelik Sonuçlar	117
6.1.5. Turizm Açısından Yavaş Şehir Akyaka ve Sürdürülebilirlik İlişkisine Yönelik Sonuçlar	118
6.2. Konaklama İşletmelerine Yönelik Öneriler	120
6.3. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	120
KAYNAKÇA	121
EKLER	129
EK-1: KATILIMCI ONAY FORMU	129
EK-2: GÖRÜŞME SORULARI.....	131
Özgeçmiş.....	132

ÖNSÖZ

Günümüzde küreselleşmenin etkisinden kurtulmuş ve Yavaş Şehir akımını benimsemiş özel yerler turizm açısından daha cazip bir hal almaya başlamıştır. Bu çalışma, bu özel yerlerden biri olan Akyaka üzerine yapılmıştır ve Yavaş Şehir olarak sürdürülebilir turizmin sağlaması açısından analiz edilmiştir. Bu aşamada bana görüşmelerimde zaman ayırmış olan Akyaka'daki konaklama işletmeleri yöneticilerine teşekkür ederim.

Tez aşamasında bana bilgi ve tecrübeleriyle yardımcı ve destek olan çok değerli hocam ve danışmanım Doç. Dr. Mete Sezgin'e ve yüksek lisans eğitimim boyunca bana katkıda bulunan tüm hocalarıma da teşekkür ederim.

Tez süreci boyunca bana bilgi ve motivasyon açısından destek olan değerli arkadaşlarım Yrd. Doç. Dr. H. İrem Özteke Kozan ve Dr. Deniz Gülmez'e; Akyaka'daki görüşmeler boyunca beni hiç yalnız bırakmayan ve hep benimle birlikte olan canım ablam Şefika Uğurlu'ya ve bu dönem boyunca her türlü bana destek olan sevgili babam Ahmet Bülent Canlı'ya ve annem Fatma Canlı'ya teşekkür ederim.

TABLolar LİSTESİ

Tablo-1: Dünyadaki Yavaş Şehir akımını benimsemiş ülkeler ve şehirler.....	49
Tablo-2: Katılımcıların demografik özellikleri.....	76
Tablo-3: Yavaş Şehir algısına yönelik ortaya çıkan kategoriler.....	80
Tablo-4: Akyaka'nın Yavaş Şehir adaptasyonuna yönelik kategoriler.....	82
Tablo-5: Akyaka'nın Yavaş Şehir kriterlerine yönelik kategoriler.....	84
Tablo-6: Yavaş Şehir Akyaka'nın konaklama işletmelerine olan etkisine yönelik kategoriler	86
Tablo-7: Turizm Açısından Yavaş Şehir Akyaka ve sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik kategoriler.....	90

BÖLÜM 1

1.GİRİŞ

Birinci kısımda araştırmanın problemi, araştırmanın amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve tanımlar bulunmaktadır.

1.1.Problem

Son yıllarda bütün dünyada hızlı bir seyir görülmektedir. Teknolojinin gelişimiyle birlikte eskiden bize çok büyük gelen dünya, günümüzde gitgide küçülmektedir. Bununla birlikte yaşamımız hızlanmış, her şeye erişim kolaylaşmış ve bunun yanında geçen zamanın bizdeki anlamı küçülmeye başlamıştır. Bu gelişimlerin hepsi, bize daha iyi bir hayat sağlamak için olsa da asıl soru ‘Gerçekten bizim için iyi olan şey ne?’ olmalıdır. Bu hız içinde zamanın farkında bile olmadan her şeyi kolayca ve hızlı tüketmek mi yoksa zamanı ve farkındalığımızı hissetmek mi?

Endüstri devrimiyle birlikte sanayileşme ve modernleşme etkisinde birçok yer kalmıştır. Bu etkilerden uzak olmak adına, kendi halinde kalmış birçok yer sosyo-ekonomik düzeyde problemler yaşamaktadır. Aslından bu yerler ekonomik düzeyde yerel kalkınmayı gerçekleştiremedikleri için diğer şehirlere göre nüfus kaybeden yerler arasındadır. Türkiye’de de birçok şehir bu ekonomik kalkınma sağlamak açısından çaba sarf etmekte, bu anlamda zorlanmaktadırlar. Bu yerler kendilerine özgü olan yerel potansiyellerini değerlendirerek, kendine özgü doğal ve kültürel değerlerini koruyarak, sosyo-ekonomik ve kültürel faaliyetlerini gerçekleştirebilecek şekilde, üretim, gelir ve refah seviyelerini yükseltecek düzenlemelere ihtiyaçları vardır. Son yıllarda sürdürülebilir turizm ve Yavaş Şehir uygulamaları bu tip bölgeler açısından alternatif bir seçenek sunmaktadır. Türkiye’de bulunan birçok kasaba ve küçük şehir, çok güzel doğal ve kültürel değerlere sahip olmasına rağmen bunları kullanamamaktadır. Bunu sağlamak adına Yavaş Şehir hareketine katılmaktadırlar (Yılmaz,Tuncer,Zorlu,2016:2).

Küreselleşmenin etkisiyle dünyada bir hız dalgası yaşanmaktadır. Bundan dolayı insanlar, farkındalıklarını yitirip kendilerini bunun akışına bırakmışlardır. Küreselleşmenin insanların hayatlarını kolaylaştıran ve hızlandıran bir oluşum olması, insanları kontrol dışı hareket etmeye yöneltmiştir ki bu sektörler için de geçerlidir. Çünkü küreselleşmenin yarattığı rekabet ortamında işletmeler varlıklarını sürdürülebilmek için bu hıza ayak uydurmak zorunda kalmaktadır. Turizm sektöründe de varlığını hissettiren küresel mantık, sektörde homojenliği arttırmıştır. Bu da sektörün tek tip modele dönmesinde neden olmuştur. Bir süre sonra, bu durum sektör için olumsuz bir süreç yaratabilir.

Bütün sektörlerde olduğu gibi turizm sektörü de içinde bulunduğu süreçte sürdürülebilirliğin ne kadar önemli olduğunun farkındadır. Sürdürülebilirlik kavramı, sektörlerle uzun vadeli bir yol çizmektedir. Sürdürülebilirlik, sahip olunan değerlerin artmasını sağlar ayrıca sektörlerle varlıklarını koruyabilme olanağı verir. Turizm sektörü de hem kaynak hem ekonomik hem de sosyal anlamda sürdürülebilirlik sağlarsa gelişebilir. Ama burada önemli olan bir şey de sahip olduğu kendine özgü özellikleriyle sürdürülebilirlik sağlamaktır.

Sürdürülebilirlik, gelişen bir şehrin çekirdeği olan insan amacının tahammül edebilme ölçütünü vurgular. Bir şehrin sahip olduğu kapasitesinin ölçütü oradan yaşayan halk belirler. Zaman içerisinde diğer kültür ve küresel dünya ile uyum içinde kalmak için yaşam kalitesini arttırarak sürdürülebilirliğe ulaşmayı amaçlar. Bunun içinde diğer bileşenler üzerinde değerlendirmeler yapılmalıdır. Bunlar yapıldığında şehrin yapısı ve faaliyeti dünyanın bölünmezliğini kapsıyorsa, o şehir sürdürülebilir olarak nitelendirilir. Bu aşamada dünyanın bölünmezliği büyük önem arz eder. Sürdürülebilir şehir hayatı, sadece orada yaşayan halkla ilgili değildir. Aslında bu konu diğer toplumları, kültürleri ve dünyayı da etkileyen bir konudur (Sezgin,Ünüvar,2011:14-15).

Turizm sektörünü küreselleşme içerisinde sürdürülebilirlik sağlaması açısından birçok strateji uygulanmaktadır. Hızdan kaynaklanan homojenlik aslında turizm sektörüne zarar vermektedir. Tek tip turizm, insanlar için cazibesini yitirebilir. Bu yüzden turizm yerleri kendine özgü özellikleriyle aslında bir talep yaratır. Bu

düşüncelerden ötürü ortaya çıkan Yavaş Şehir akımı, aslında yerel özelliklerin, değerlerin korunması ve bunların zarar görmeden pazarlanabilir bir destinasyon haline gelmesini istemektedir. Yavaş Şehir, son yıllarda gittikçe değeri artan bir turizm akımıdır. Sahip olunan değerlerin korunması ve varlığını sürdürülebilmesi için dünyada yayılan bir oluşumdur.

Yavaş Şehir akımı bir değer, bir kültür merkezi yaratmayı amaçlamaktadır ama bu turizm açısından o destinasyonun kalkınması için yeterli değildir. Çünkü ekonomik anlamda gelişme sağlamayan bir yer hiçbir şekilde varlığını sürdürülemez, yok olmaya mahkumdur. Bunun için Yavaş Şehir akımının sürdürülebilirlik kavramını benimseyecek bir strateji belirlemesi gerekir.

Aslında başta Yavaş Şehir ile sürdürülebilirlik iki zıt kavram olarak gelebilir. Yavaş Şehir var olan değerlerin korunması, yöresel tatların, varlıkların değişmeden olduğu gibi pazarlanması ve yörenin küreselleşmenin etkisine kapılmadan kendi içinde varlığını oluşturmasını temsil eder. Sürdürülebilirlik ise pazarda diğer rakiplerle ne boyutta rekabet gösterdiğinle ilgilidir. Yani oluşmuş homojenliği en iyi pazarlama şeklinde piyasada kalmaktır. Bu açıdan bakıldığında Yavaş Şehir içerisinde sürdürülebilirlik alakasız durmaktadır.

Gerçekte Yavaş Şehir akımı bir yerde belli kriterler belirtirken sürdürülebilirliği sağlamak istemektedir. Çünkü hızlı süreçte sürdürülebilirlik hızlı tüketilir. Oysa ki Yavaş Şehir mantığı, sürdürülebilirliği var olan değerlerin korunması ile sağlayabilir. Çünkü bu değerler o yöreye aittir ve eşi yoktur. Orası onunla özdeşleşmiş, talep görme nedeni de her yerden farklı olmasıdır. Farklılık da sürdürülebilirlik sağlanabilmesi için en önemli koşuldur.

Sonuç olarak Yavaş Şehir kriterlerine uygun destinasyonlar yaratılması farklılık oluşturur. Bu farklılıkta sürdürülebilirliğin sağlanması için en önemli koşuldur. Yavaş Şehir ve sürdürülebilirlik bir arada olduğunda ve bununla ilgili doğru uygulamalar yapılırsa ise turizm sektörü değer biçilemeyen bir gelişme gösterir. Bu yüzden son yıllarda Yavaş Şehir akımı gitgide yayılmakta, sürdürülebilirlik açısından güzel uygulamalar yapılmaktadır. Bu da hızın yarattığı

sıradanlığı bozarak, farklı kültürlerin farklı şekilde pazarlanarak varlığını korumasına yardımcı olmaktadır.

Bu tezin amacı, Yavaş Şehir akımının kriterlerini ortaya koymak; ekonomik, kültürel ve sosyal anlamda katkılarını gözlemlemek, sürdürülebilirlik ile olan ilişkisine ait değerlendirmelerde bulunmak ayrıca Yavaş Şehir ve sürdürülebilirliğin turizm açısından analizi yapmaktır. Bu araştırma Türkiye'nin en güzel beldelerinden ve Yavaş Şehirlerinden biri olan Akyaka üzerinde yapılmıştır.

1.2.Araştırmanın Amacı

Son yıllarda küreselleşmenin de hızla artmasından dolayı insanlar farkındalıklarını yitirmişler, şehirler mekanik yaşam yerleri haline gelmiştir. Bu durumdan sıyrılan bazı insanlar olduğu gibi bazı yerleşim yerleri de bulunmaktadır. Doğal yaşamın, doğal değerlerin farkına varan Yavaş Şehir felsefesi küreselleşmeye karşı iyi bir direniştir. Yavaş Şehir sadece bir direniş olarak kalmayıp, yerel halk için bir kimlik ve yaşayış biçimi, bölgeye gelen misafirler için alternatif bir turizm şekline dönüşmüştür.

Yavaş Şehir felsefesi ve bu felsefenin sürdürülebilirliği üzerine yapılan bu çalışma, Akyaka üzerinde değerlendirilmiştir. Akyaka Türkiye'de Yavaş Şehir örneklerinden biridir. Turizm açısından Yavaş Şehir olmanın sürdürülebilirliğe etkisi belirlenmek istenmiştir.

1.3.Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın Yavaş Şehir olan Akyaka üzerinde yapılması belirlenmiştir. Ayrıca Akyaka'daki konaklama işletmeleri üzerinde yapılması kararlaştırılmıştır.

1.4.Araştırmanın Önemi

Yavaş Şehir felsefesi doğal yaşamı, doğal çevreyi ve doğal turizmi desteklemektedir. Yavaş Şehir turizm için son yıllarda farklı seçenek sunmaktadır. Bu da turistlere doğal çevrede, doğal ürünlerle tatil imkanı sunuyor. Yerel halk ise Yavaş Şehir felsefesini desteklemektedir. Çünkü böylece hem çevreyi korunuyor

hem de ekonomik olarak kalkınmaktadır. Tabi bunun yanında doğal turizmin sürekliliği de önemlidir. Yavaş Şehir ve sürdürülebilirlik arasındaki ilişkiyi anlamak üzerine yapılmış bir araştırmadır. Akyaka üzerinde uygulanarak bu ilişkinin ne derecede birlikte yürütülebileceği üzerine çalışılmıştır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın çalışma grubunun görüşme sorularına gerçek düşünceleri ve samimiyetleriyle cevap verdikleri varsayılmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1.HIZLA KÜRESELLEŞEN DÜNYA'DA TURİZM AÇISINDAN YAVAŞ AKIM FELSEFESİ

2.1.1. Turizm ve Küreselleşme İlişkisi

Son yıllarda küreselleşmenin etkisinde kalan birçok sektör çok farklı boylardan geçerek değişimler yaşamış ve zamanla homojenleşmeye yani aynılaşmaya başlamıştır. Dünya geneline baktığımızda küreselleşme, “ülkelerin birbiriyle olan iletişiminin ekonomik, politik, sosyal ilişkiler şeklinde yapılaşması ve gelişmesi, düşünce tarzlarındaki ayrımlara ait kutuplaşmaların bitmesi, farklılaşmış kültürlerin, inanç ve beklentilerin iyi bir biçimde bilinmesi, ülkeler arasındaki siyasetlerin çok fazla artması gibi değişik görünen fakat birbiriyle ilişkili olgulara sahip, farklı bir söylemle maddi ve manevi unsurların ve bu unsurların değerinin oluşturduğu birikimlerin milli sınırların dışında dünya genelinde yayılması” şeklinde açıklanabilir (Emekli,İbrahimov,Soykan,2006:2). Ülkelerin bu tip bir etkileşimde bulunması bilgi ve uygulamaların çok hızlı bir şekilde dünya çapında yayılması demektir. Aynı tip ideolojilerin yayılması dünyayı daha erişilebilir küçük bir yer haline getirmiştir. Daha küçük bir dünya oluşması yaşamsal anlamda büyük kolaylık anlamına gelse de aslında farklılaşmanın önündeki en büyük engeldir.

Yaşadığımız çerçeveye baktığımızda küreselleşme, çağımızın çok net bir biçimde en büyük realitesi haline dönüştüğünü söylememiz gerekir. Küreselleşmeye dair sosyal bilimler kapsamında her tür farklı yaklaşıma göre düşünceler belirtilmiştir ve hala yeni ifadeler öne sürmektedir. Küresel ekonomide yer alan firmaların ilişkilerinde, rekabet çok yoğun bir biçimde hissedilmekte ve teknolojiler hızla yayılmaya devam etmektedir. Ekonomik, siyasi ve kültürel ölçekli faaliyetler küreselleşmenin etkisiyle kamusal hayat içerisinde etki alanını genişletmektedir. Ayrıca son yıllarda faaliyet halindeki işletmeler, aralarındaki hızlı haberleşmeyi, iletişim teknolojilerinde ve bilgi işlemede gerçekleştirdikleri gelişmelerle

sağlamaktadırlar. Küreselleşme 21.yüzyılın ikinci yarısında parlamış ve dünya genelinde kabul edilen bir olgu haline gelmiştir (Karataş,Babür,2013:18). Küreselleşme yaşamımızı tek bir boyut halinde değil, tüm boyutlarda etkileyerek her alanda kendisini hissettirmektedir. Ekonomik, siyasi ve kültürel anlamda toplum küreselleşmenin hızını sürekli yaşamaktadır. Sürekli bu hıza uyum sağlamaya çalışan toplum, küreselleşmeyle birlikte evrim geçirmektedir.

Küreselleşme her alanda yayılmaya devam etmekte ve küreselleşmenin etkisini en çok yaşayan sektörlerden biri de turizmdir. Turizm bir ülkenin en büyük dış gelir kaynaklarından biri olduğunda yapılan yatırımlar çok büyüktür. Küreselleşmenin etkisiyle turizm, çok fazla homojen fikir ve uygulama içermeye başlamıştır. Turizmin en yaygın ifadelerinde biri W. Hunziker'e ait "para kazanma amacı olmayan ve sürekli yaşama biçimini almayan, yabancıların gittiği destinasyonlarda konaklamaları ve bu destinasyonlara yapılan seyahatlerden doğan olayların ve ilgilerin tümüdür" biçiminde tanımlanmıştır. Turizm İşbirliği Tüzüğü-5643 sayılı mevzuata göre " yerleşmek maksadı olmadan gezmek, tedavi olmak, eğlenip dinlenmek tarzında eylemlerle kültür veya sanat faaliyetleri sebebiyle toplu veya tek yapılan gezilerdir" tarzında açıklanmıştır. Açık bir ifadeyle belirtecek olursak turizm, yabancıların yerleşmeden, gelir elde etme amacı olmadan seyahat ettikleri destinasyonlardaki geçici konaklamalardan meydana gelen olay ve ilişkilerin hepsidir (Tataroğlu,Subaşı,2009:74). Seyahatler, insanlığın ilk çağlarından başlayarak bir süre gezip görmek, tedavi olmak, dini ve toplumsal etkinliklere dahil olmak için yapılmaktayken 1950'lerden itibaren ekonomik, sosyal ve kültürel bir boyut kazanmıştır. Turizm; şahısların siyasi ve ticari bir beklentisi olmadan dinlenme, öğrenim, eğlence, zevk, sağlık, merak, kültürel, spor, din vb. amaçlarla şahıs olarak ya da toplu olarak belirgin bir zaman kapsamında turizm sektörü özelliklerinden faydalanarak gerçekleştirdikleri faaliyetlerin hepsidir. İnsanın var olmasıyla birlikte kendiliğinden oluşan ve uzun bir süreç olan seyahat etme eğilimi turizmin asıl yapı taşıdır. Tarihte geçmişten bugüne toplumların gelişmesi, medeniyetlerin zenginleşmesi, yoğun iş temposu yaşayan insanların tatil ihtiyaçları, ulaşımın farklılaşması, çoğalması ve sistemlerin gelişmesi, insanların sahip oldukları boş zamanının zamanla çoğalması, teknolojik süreçler ile dünyanın her türlü

bölgelerindeki doğal ve tarihi yerlerin, güzelliklerin dünya geneline yayılması sonun turizm sektöründe çok geniş devrim gerçekleşmiştir. 20.yüzyılda ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan ülkelerin ferahlamasına en büyük faydayı turizm sektörü gerçekleştirmiştir (Karataş,Babür,2013:16). Ülkelerin şu anda en büyük ekonomik geçimlerinden biri turizm olduğundan ve turizmin ülkeye çok fazla döviz akışı sağladığından ülkeler için en parlak sektörlerdendir. Bundan dolayı da turizm sektörü çok fazla küreselleşmenin etkisinde kalmıştır. Küreselleşme turizmi bir anlamda ekonominin vazgeçilmesi yapmıştır ki bu da turizmin yapı taşları olan doğa, çevre, yöresel özellikleri homojenleştirmiştir.

Küreselleşme, dünyanın birçok yerine bakıldığında daha bilinçli turist, işletme, şirket, tüketici olma şekilleri gösterdi. Bunun sonucunda, mekanlar yeniden yorumlanmış, tasarlanmış, şekillendirilmiş ve pazarlanabilir bir boyut halini almıştır. Bu anlayışa göre mekan duygusu, mekanın pazarlanmasında önemli rol almaya başlamıştır. Küreselleşen ekonomi araştırmalarına incelediğimizde, bir çok mekan kendine yaya plazalar, kıyı gelişmeleri, kozmopolit kültürel tesisler, festivaller ve spor ve medya etkinlikleri "karnaval maskeleri 've' işadamları ütopyalar 'arasında oluşturulması da dahil olmak üzere birçok sponsor sağlamaktadır. Bununla birlikte küresel pazarda turizm ve ticaret alanında kendi reklamlarını yapmak isteyenler haritalar, bilgi, fotoğraf, kılavuzlar ve sanal turlar yapıyor ve bu tip mekanların her geçen gün sürekli artıyor. Burada önemli olan bu mekanları kimlerin yeniden tasarladığı ve bu mekanların yaşam kalitesi için hangi dönemlerin uygun olduğudur (Knox,2005:4). Küreselleşmenin sağladığı bu avantajlar turizm açısından çok büyük önem taşımaktadır.

Küreselleşmenin yarattığı etki sonucunda 'yavaş dünya' ile 'hızlı dünya' ilişkisindeki çizgi çok fazla genişlemiştir. Yavaş dünyadan kasıt daha çok yoksul bölgeler ve az gelişmiş ülkeler yani dünya nüfusunun yüzde 85 'ini kapsayan fakir ülkeleri temsil etmektedir. Hızlı dünya ise; tüketiciler ve üreticilerin çok fazla olduğu pazarlara sahip, işletmelerin ve sanayinin son derece gelişmiş, modern teknolojilerle donanmış, materyalist tüketim ve uluslararası yeniliklerin çabuk etki gösterdiği, geniş eğlence sektörlerine sahip olan dünya şeklinde tanımlanabilir. Hızlı dünyayı yarattığı olanaklarla birlikte insanlar artık tüketim ve üretim yapmak, bilgi ve

iletişimde bulunmak amacıyla 800 milyon ağ bağlantısını yoğun bir şekilde kullanabiliyor. Küreselleşen ekonomik yapı da vakitten tasarruf etmenin eş anlama para kazanmaktır ve bunun neticesinde de insanların hayatlarındaki para sirkülasyonu artar. Küreselleşmenin yapı taşlarından bir diğeri de homojen olmasıdır. İletişimin hızlanmasıyla ve yaygınlaşmasıyla birlikte toplumlar kendi öz benliklerinin dışına çıkabilir, farklılığını yitirir, çünkü küreselleşen alışkanlıklar hızla yayılır.. Örneğin; fast-food'un sektörde hızla yer edinmesi. Gıda maddelerindeki global etki, geleneksel yemek üreten ve tüketen bölgelerdeki yerel tüketiciler ve üreticiler için tehlike arz etmektedir. Yavaş şehir hareketi 'McDonaldization' benimsemiş ideolojiye karşı faaliyet göstermekte ve yaşamın hızına karşı hareket başlatmıştır (Mayer,Knox,2007:22). Küreselleşmenin yarattığı bu hıza karşı turizm sektörü de kendi içinde çeşitli fikirler ve uygulamalar öne sürmüştür. Bazı turizm sektörleri hızlı dünya mantığını savunarak bu tip turizm yapılaşması içinde yer almaktadır. Böylece küreselleşmeyle birlikte paralel bir süreç ilerletmiş olacaktır. Bazı turizm sektörleri ise buna karşı koyarak çeşitli ideolojiler benimsemektedir.

Turizmde küreselleşme gerçekleşmesi iki çeşit netice ile açıklanabilir; birincisi turizmin ekonomik, sosyal ve kültürel yararlarının uluslararası boyutlarda yaşanması, ikincisi turizm sektöründe yaşanan sorunların küresel boyutlarda yayılımıdır. Çünkü turizmin temel yapı taşları olan doğal ve kültürel unsurlar sadece o ülkenin değil dünyanın yani insanlığın mirasıdır. Bu miras üzerinde oluşacak her hangi bir sorun uluslararası alanda önemli bir boyut oluşturacaktır. Bunun yanında, turizmin sosyal ve kültürel anlamda toplumun yapısını bozduğu yönünde görüşler vardır. Belli bir turizm politikası kurulmadığı ve beklentilerin oluşturulmadığı durumlarda bu sosyal ve kültürel bozulma görülebilir. Bundan dolayı, küreselleşmenin topluma evrensel boyutlar kazandıran yönleri saptanmalı, yerel sosyal ve kültürel değerlere uymayan yanları devre dışı bırakılmalıdır. Bu da "*muhafazakar globalleşme*" diye ifade edilmektedir (Emekli,İbrahimov,Soykan,2006:3). Küreselleşme turizmin sadece faydalarını yayan bir sistem değil, yaşanan tüm ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarından dünya genelinde yaşanmasına sebep olur. Bu da aslında belirli bir turizm politikasının var olmasının ne kadar önemli olduğunu vurgular. Topluma göre belirli bir turizm sistemi oluşturulamazsa muhtemelen o toplumun sosyal ve kültürel

değerleri zamanla zarara görecektir. Aslında küreselleşme hayatımızı kolaylaştırırken birçok dezavantajı da beraberinde getirir. Doğal kaynakların ve güzelliklerin önüne geçebilen turizm küreselleşmesi sektörü olumsuz yönde etkilemiştir.

Yavaşlık, küreselleşmeye karşı ya da küreselleşmeye alternatif bir anlayış olmasa da, küreselleşmenin negatif reaksiyonlarından olan kültürel, ekonomik ve ekolojik problemlerinde çözümünde kullanılabilecek bir anlayış olarak ortaya çıkmıştır. Tabi ki çok fazla güçlü olan küreselleşmenin karşısından bu anlayışın ne derece tatmin edici olduğu ile ilgili şüpheler oluşmuştur. Küreselleşme son yıllarda devamlı eleştirilen bir boyuta haline gelmiştir. Yavaş akım ise dünya genelinde değil, sadece küçük yerleşkeler ve yerel sistemler üzerinde çözümler üretebilecek bir sistemdir. Günümüzde en çok yerleşen yavaşlık felsefesine uygun akımlar Yavaş Yemek ve Yavaş Şehir'dir. Yavaş Yemek yerel ürünleri ve o yöreye özgü yemekleri; Yavaş Şehir ise o yörenin sosyal ve kültürel kimliğini korumayı amaçlamıştır. Yavaş işletmecilik ve yavaş turizm ise insanların boş zamanlarının bir kısmını oluşturan, tatil planları için güzel alternatif üreten anlayışlardır. Küreselleşmiş dünyada insanların az bir zamanda olsa nefes alması, dünyaya bakışının yavaş şeklinde farklılaşarak hayatını bu şekilde sürdürülebileceğini hissetmesi bu konuda bilinçlenmesi son derece önemlidir (Ünal,Zavalsız;2016:909). Küreselleşme turizmi ele geçirdikçe insanlarda bu konuda korku, endişe başlamış ve alternatifler üretmeye başlamışlardır. Tek tip uygulama sağlayan küreselleşme artık eskisi kadar cazip gelmemekte insanlar bu konuda çözümler üretmeye yönelmeye başlamış ve yavaşlık gibi alternatif çözümler uygulamaya başlamışlardır.

2.1.2.Yavaş Akım Felsefesi

Yavaşlık akım felsefesi, küreselleşmeyle birlikte oluşmuş olan hız kavramının dünya genelinde yarattığı kaosa karşı çıktığından dolayı ortaya çıkmış bir anlayıştır. Oysaki küreselleşmenin yer edinemediği yerlerde yavaşlık hayatın normal bir akışı olarak belirtilmektedir. Bundan sonucunda insanlar küreselleşmenin kendi şekillendirdikleri bilinçsiz gelişimin olduğunun geçte olsa varabilmiş ve el sürmediği bozulmamış kültürlerinin, yüzyıllardır gelenekleri haline gelmiş hayat felsefelerinin önemini anlayıp yeniden yorumlamışlardır (Özkan,2011:24). Yavaş akım hızın

ulaşamadığı yerleri korumayı ve doğal, kendine özgü tabiatıyla o yörelerin değerlendirilmesini amaçlar. Bundan dolayı hız kavramını yaratan küreselleşmenin, doğal tabiatı bozmasına izin vermemektir.

Küreselleşmeyle birlikte çok fazla hızın etkisinde kalmış şehirler bir süre sonra tükenmeye başlar. Bu şehirler sadece yakın çevresinden sağladığı kaynakları değil belki de kilometrelerce uzaktan sağladığı kaynakları tüketmekle kalmayıp kendi doğasını ve insanlarını da tüketmektedir. İnsanların tüketime alışması, hep daha fazlasını tüketmeleri, bir destinasyondan bir başka yere daha hızlı ulaşması için tasarlanan şehirler, insanları ve doğayı gittikçe birbirinden ayırmaktadır. Sürekli tüketim odaklı olan insanlar bir süre sonra bunun mutluluk ve huzur getirmediği, insanların başka arayışlara girerek standartların dışından yaşam tarzlarına ihtiyaç duymaları, şehirselleşme boyutta Yavaş Şehir akımını ortaya çıkarmıştır. Yavaş Şehir akımı yaşamın, yaşamaktan zevk alınacak bir tempoda yaşanmasının gerekliliğini önemle vurgulamıştır. Bunun yanında Yavaş Şehir akımı, insanların birbirleriyle iletişim içinde oldukları, etkileşim sağlayabilecekleri, sosyalleşebilecekleri, kendi imkanlarıyla yaşayabilen, sürdürülebilirlik sağlayan, el sanatlarına, doğasına, örf ve adetlerini bozmadan onlara sahip çıkan ama bunu yanında alt yapı problemleri yaşamayan, yenilebilir enerji kaynaklarını değerlendiren, teknolojinin avantajlarından faydalanan şehirlerin gerçekçi bir alternatif sağlaması amacıyla oluşmuştur (<http://cittaslowturkiye.org/#uluslararası>). Böylece hızlı tükenmeyen sürdürülebilirliği rahat ve doğal bir yaşam tarzı seçeneğinin oluşması insanlara, toplumlara, ülkelere farklı bir bakış açısı da oluşturmuştur.

İnsanların sürekli tüketim odaklı olması küreselleşen dünyada, anti kültürel hareketler için zemin oluşturur ve bunları homojenleştirir. Bölgesel olarak popüleritenin desteklendiği uluslararası şirketlere karşı yerel yönetimler düzenlemeler yapmıştır. Küreselleşmeyle birlikte yayılan maddi kültür ve yaşayış biçimine karşı yerel ve manevi kültürel fikirler daha önemlidir. Her şeyin homojen olduğu bilgilerin bile homojen olduğu dünyada insanlar daha sübjektif, her şeyden ve her yerden farklı yere ve topluma doğru yönelmeye başlamıştır. Paranın önemli olduğu ve sürekli maddi tüketimin ile hayatını hızla geçiren insanlar boş zamanlarına daha çok değerlendirme eğilimindedirler. Bunun yanında insanlar, dolum

istasyonları, alışveriş merkezleri, sanayi siteleri, ofis parklar ve banliyö alt bölümleri aynı jenerik süpermarketler yerine kendi kimlikleri ait hissettikleri aşinalık duydukları yerde yaşamaya ihtiyaçları vardır. UNCHS (2001) belirtilerine göre; birçok coğrafyada yaşayan insanlar, küreselleşmeyle birlikte geleneksel kültürlerini ve manevi kültürlerini tüketmişler ve kaybetmişlerdir. Ribaund, birçok coğrafi bölgede yaşayan insanlar kendi kimliklerini, kendi köklerini, kendi kültürlerini ve değerlerini kendi mahalle, bölge, çevresinde veya kasaba önemini vurgulayarak 'yerin kültürünü' anlayışının önemini vurgulamıştır (Knox,2005:5). Yavaş ve hızlı tamamen birbirinden ayrı, birbirini dışlayan iki olgu değildir. Yaşamın aşırı ve acı veren olumsuz etkileri hız problemlerini oluşturur. Aşırı yavaşlık hakim olduğu bir toplumu tepkisiz ilgisiz, dirençli veya yaratıcı hale getirebilir. Yaşamın iyi kalite de olabilmesi ve iyi işletme performansları için istihdamla ilgili yavaş ve hızlı stratejileri yapılmalıdır. Hızlı yaşayan insanlar yavaşladığı zaman diğer insanların tesadüfi zevklerini yaşamaya, kara, hava, karakter, sesler kokular, tatlar yaşayışlarını deneme fırsatı bulur. Yer ve insanların farkındalığının somutlaşması Yavaş Şehir mantığının bir parçasıdır. Bu çalışma hayatının dışında boş bir dönem olarak belirtilemez, sosyal ve ekolojik ortamların özelliği olarak, insanların tüm hayatlarını belirtir (Carp,2014:2).İnsanların yavaş akıma adapte olması her şeye olan farkındalıklarını arttırır ve gerçekliği daha yaşanabilir kılar. Hızın etkisinde kalan kimliklerini, kendine özgü medeniyetlerini ve yitirilmiş aitlik duygularının yerini yavaşlıkla doldurmak, kendi kültürüne ve maneviyatına hakim olmak demektir. Hızlı olmak farkındalığı azaltırken yavaşlık insanın bilincini açar, her şeyi net hissetmesini sağlar. Kısaca insanın kendisi olmasını ve kendine özgü olmasını sağlar.

2.1.3.Küreselleşen Dünya’da Yavaş Akımı Etkileyen Dönemler

2.1.3.1.Endüstri Devrimi ve Küreselleşme

Sanayi Devrimi’nde birçok teknolojik gelişme gerçekleşmiştir. Bunlardan biri de buhar makinasının dokuma tezgahlarıyla birlikte kullanımı ile deniz ve demiryolu taşımacılığını uygulanmasıdır. Böylece geliştirilen birçok teknikle üretilen mallar dünyanın birçok yerindeki ülkelere hızlı ve ucuz fiyatlarla satılabilmektedir. O yıllarda gerçekleşen taşımacılık ve haberleşme alanlarındaki gelişmelerden dolayı

küreselleşme ivme kazanmış ve Sanayi Devrimi sonrasında ticari faaliyetlerin çoğalması ve artmasından dolayı küreselleşme bugünkü boyutuna kadar ilerlemiştir. Bunların hepsi bir bütün şekilde düşünüldüğü zaman aslında küreselleşme 18.yy'da değişim ve dönüşüm şeklinde kendini göstermiştir. Bundan sonraki tarihi süreç bu gelişmelerden devamlı etkilenmeye devam etmiş, 1960'lıların başında "transistor"un kullanımıyla hız kazanmış; 20.yüzyılın son çeyreğinde ise bilişim teknolojisindeki büyük icatlardan biri olan "mikro chip"lerin bulunması bunun yanında uydu antenleri ve internet küreselleşmeyi kaçınılmaz bir gerçek yapmıştır. Sonuç olarak, küreselleşme, 19.yy'da çeşitli coğrafi bölgelerde hissedilse de 20.yy'da bütün dünyaya yayılmıştır (Mahiroğulları,2005:1276). Böyle bir hız insanlığı teknolojik ve yaşayış açısından çok ileriye götürmüştür. İnsanlık 18.yy'dan itibaren gerçekleşen değişimlerin sonucunda 21.yy'da bütün dünyayı saran küreselleşme dalgasıyla yoluna devam etmektedir.

Günümüzde en çok tartışılan kavramlardan biri olan küreselleşme, 1960 ve 1970 yıllarında çok yoğun şekilde yaşanan uluslararası rekabet gittikçe yayılması, verimliliğin ve ekonomik etkinliğin arttırması ile birlikte konuşma ve yazı dilinde sürekli konuşulmaya başlanmıştır. 1970'li yıllar sonrasında Japonya'da başlayan daha sonrasında sanayileşen diğer ülkelerde de etkisini gösteren yeni ekonomik altyapı, ileri safhalarda teknolojinin getirdiği kolaylıkla birlikte dünya genelinde sermaye hareketliliğinin ve serbestliğinin yaşanmasına yol açmıştır. Bunun sonucunda 1970'li yılların ekonomik, toplumsal, siyasal ve teknolojik gelişmeleri küreselleşmeyle birlikte paralellik göstererek yoluna devam etmiştir (Kocabaş,2004:34). Küreselleşme ekonominin etkisiyle büyük bir ivme kazarak bütün dünyaya yayılmıştır. Ancak toplumlar bunu sadece ekonomi alanında hissetmez, küreselleşme toplumların etnik yapılarını bile etkileyerek homojen toplumlar yaratmıştır

Fridement küreselleşme kavramını; insanların ve pazarların teknolojik gelişmeleri kullanarak hızlı, ucuz bir şekilde etkileşmesi ve bütünleşmesi şeklinde açıklamıştır. Giddens ise küreselleşmenin tamamen ekonomiyle ilgili olduğunun ve küreselleşme birlikte bütün dünya da büyük bir değişim yaşanarak bunun her ülkeyi kapsayacağını ileri sürmüştür. Geniş bir açıdan ele alırsak eğer küreselleşme,

ticaretin serbestleşmesi içerisinde mal, hizmet ve sermayenin hızlı bir şekilde sirkülasyona sahip bir şekilde dünyayı büyük bir Pazar haline getirmiş olduğu söylenebilir (Mahiroğulları,2005:1277). Bundan sonrası için dünya küreselleşmenin etkisiyle büyük bir hız ile çevrilmiştir ve farkında olmadığımız bir şekilde sürüklenmektedir. Bunun olumlu tarafları olduğu gibi olumsuz tarafları da vardır. Yavaş akım bu hıza ve sürüklenmeye karşı strateji olarak ortaya çıkmıştır.

2.1.3.2.Fütürüst Dönem ve Yeni Fütürüst Dönem

Birinci ve İkinci Dünya Savaşları arasında İtalya’da ortaya çıkan Fütürizm, resim, heykel, müzik, şiir, edebiyat, tiyatro, mimarlık, fotoğraf ve sinema gibi birçok sanat dalını etkileyen öncü akımlardan biridir. Vortisizm, Constructivism (İnşacılık) ve Süprematizm gibi akımlarının yanı sıra Dada hareketlerini de öncülük eden Fütürizm 20.yy.’da iletişim tekniği ve felsefesi açısından sanat akımları içerisinde çok önemli bir yere sahiptir. İtalyan şair ve oyun yazarı Filippo Tommaso Marinetti (1876-1944) tarafından yazılan Fütürizm, 20 Şubat 1909’da Paris’te yayınlanmış “Le Figaro” adlı ana manşetinde yer alarak “Le Figaro” adlı bir manifestoyla hayata geçmiştir (Gökten,2015:17). Fütürizm ikinci dünya Savaşı öncesinde otomobil ve bu dönemde yaşanan hıza sahip çıkan en modern akımlardan biri olmuştur. İnsan ve hız arasındaki rekabet düş ile delilik arasındaki ine çizgide oluşmaktayken, yüzyılın başlarında Fütürüst Manifesto” nun sözcüsü Marinetti, hızın yeni ahlak ve din kavramı biçiminde meydana geldiğini söylemiştir. Geçmişe bağlı bütün anlamları reddederek Modernizme ilişkin manifesto ve projeler yeni toplum düzeni oluşturmak için hazırlanmıştır. insan yaşamı içerisindeki rolü gittikçe anlam kazanmaya başlayan Fütürizm, eski yaşam biçimlerini dönüştürerek yeni yaşamsal boyutların simgesi olarak otomobilleri görmüş ve Modernizm akımını motorize etmeye çalışmıştır. Fütüristlerin insanları parçalara ayırarak resmetmelerini, sözcüleri olan Marinetti hızın meydana getirdiği bağımlılık ve psikolojik ruh hallerine sahip olmalarına ve yüksek hızda ilerlemenin dua olacağını düşündükleri için gerçekleştirdiklerini söylemiştir. Fütürizm tüm bunlara dayanarak hızı tanrısallaştırmış, insan ve hız arasındaki ilişkiyi otomobillerle simgelemiştir (Tulay,2003:7). Fütürizm, insan ve hız değişiminin geleceği hakkında öngörülerde

bulunur. Ayrıca hızı tamamen Modernizme uygulamak için kendi içerisinde fikirler üretmiştir.

Fütürizm kelime olarak ‘gelecekçilik’ anlamını taşır ve 1909 yılına kadar “Kutsal kitabın gerçekleşeceğini bildirdiği olayların daha gerçekleşmediği inancını içeren” şeklinde Tanrıbilim ile ilgili olarak kullanılmıştır. En başta Marinetti'nin manifestosuyla birlikte kültür ve sanat akımı olarak kullanılan Fütürizm, bir süre sonra toplum içerisinde ileri gelen anlamda kullanılan bir söylem halini almıştır (Göktaş,2015:19).

İnsanlığın geleceğe ilişkin tahminlerini bilinçli bir farkındalık ile kurmayı amaçlayan Fütürizm, yeni şekliyle dünyada 1966 yılında Washington DC’de ortaya çıkmış ve kar amacı olmayan World Future Society tarafından dünyaya yayılmıştır. Buna ek olarak ülkemizde Fütüristler Derneği tarafından temsil edilmektedir. Fütüristler Derneği Türkiye'nin ilk manifestosunu sunmuşlardır (Doğutürk,2010:17).

2.1.4.Yavaş Akım Hareketleri

Avrupa'nın her yerinde aynı talebi görmeyen Yavaş Akım bazı yerlerde beklemeye bile alınmıştır. Oysa Yavaş Yemek ve Yavaş Şehir akımlarını Atlantik'in diğer tarafı benimsemeye başlamıştı. Bu iki akımında ideolojisi; McDonalds, KFC, Wal-Mart ve küreselleşmeye ayak uyduran diğer semboller dahil ekonomik ve kültürel aynılaşmaya karşı durmaktı. 1986'da Piazza di Spagna'da açılan McDonald's anlayışına karşı meydana gelmiş olan Yavaş Yemek akımının kurucusu İtalyan gazeteci ayrıca yemek yazarı Carlo Petrini'dir. Gıda üretimi ve tüketimini sosyal, ekonomik ve kültürel açıdan koruyarak akımın öncüsü olmuştur. Bu akımın toplamda 83 ülke ve 110.000 üyesi vardır. 1999 yılında ise F İtalya' da Yavaş Şehir hareketi çıkmış ve Greve in Chianti, Orvieto, Bra ve Positano belediye başkanları Yavaş Şehir'i oluşturacak kriterleri belirlemek için toplandılar. Orvieto ve diğer dört belediye başkanı bu oluşturulacak kriterlerin sakin ve daha az kirli fiziksel ortamlarda doğru çalışan yerel estetiklere göre yapılacağını ayrıca gelenekleri koruma, yerel mutfak ve yerel el sanatlarının teşvik edileceği şeklinde uyarılmanın

yapılacağını belirtmişlerdi. Bu kurucular insanların hayatın ritmini değerinin farketmeleri, daha iyi yaşam için kendi deneyimlerini paylaşarak çözüm bulmayı ve sağlıklı ortamlar sağlayarak , teknolojiyi kullanmak için söz verdiler. Hedefleri iyi yemek, sağlıklı ortamlarda sürdürülebilir ekonomiler ve toplum yaşamının kendine özgü ritmine canlılık keyfi veren yerlerin gelişimine katkıda bulunmaktır (Mayer,Knox,2006:1). Yavaşlık anlayışı tamamen olumlu etkiler yaratması üzerine kurulu bir kuramdır. Böylece insanların daha iyi bir dünyada ve daha iyi bir şekilde yaşayabilmelerini amaçlar.

Sosyal ve ekolojik kriterlere sahip olan Yavaş Akım toplumun yaşam kalitesini iyileştirici özelliğe sahiptir (Hatipoğlu,2015:20). Eğer ki yaşam kalitesini arttırmış bir dünya yaratılacaksa yavaş hareket yaygınlaştırılmalıdır. Böylelikle toplumların yaşam temposu yavaşlatarak hayatın ritminin farkının varacak ve bilinçli farkındalık ile yaşam kalitesini yükseltecektir.

2.1.4.1.Yavaş Yaşam

Sadece yeme-içme alanında değil, başka alanlarda küreselleşmenin yıpratıcı etkisinden kurtulmak için ortaya çıkan slow-movement yani Yavaş Hareket bu konuda çalışmalar yapmaktadır. Bundan dolayı ortaya çıkan akımlar; Yavaş Şehir (cittaslow veya slow city), Yavaş Okul (slow schools), Yavaş Seyahat (slow travel), Yavaş Okuma (slow books veya slow Word), Yavaş Ekonomi (slow money), Yavaş Yaşam (slow living) ve Yavaş Medya (slow media) şeklindedir (Güven,2011:116). Yavaş Yaşam insanların yaptıkları şeyler, gezdikleri yerler ve eylemde buldukları her şey adına daha fazla farkındalık yaşamalarını sağlar. Yavaş Yaşam insanların yaşam kalitesini artırarak, kültürel, sosyal ve ekonomik alanda da toplumun yaşayışını düzenler.

2.1.4.2.Yavaş Yemek

Sanayi Devrimi'nden sonra küreselleşmenin de etkisiyle toplumsal alanda insanların yaşam tarzları değişmiş ve aynı zamanda yeme içme alışkanlıkları da farklılaşmıştır. Küreselleşmeden içerisinde insanlar çok fazla çalışıp, sürekli zamanla yarışmak zorunda kalmış bundan dolayı da tahammül sınırları kısıtlanmış ve

hayattan zevk alamaz duruma gelmişlerdir. İnsanların yanı sıra şehirlerde hızlı yaşar, hızlı tüketir ve hızlı tükenir haline gelmiştir. Bu oluşan hayat tarzına çeşitli bölgelerden tepkiler gösterilmiş ve bu tepkilerin başında 1980’li yıllarda meydana gelen ayaküstü, hızlıca yenilmek durumunda olan fast-food yani hızlı yemek anlayışına karşı olarak ‘Yavaş Yemek’ hareketi ortaya çıkmıştır (Özkan,2011:11). Yavaş Yemek hareketi aslında yavaş akımın fark edilebilirliğini en çok önde temsil eden akımdır. Küreselleşmeye tepki ilk olarak yemek alanında gösterilmiştir.

Kültürel mirası korumayı amaçlayan ve küreselleşmeye karşı ilk olarak İtalya’da ortaya çıkmış olan Yavaş Yemek anlayışı yöresel yiyecekleri konusunda bilinçlendirmek ve etkin hale getirmek amacıyla oluşmuştur. Yöresel ve çeşitli mutfaklar yaygınlaşmasıyla ilgili olarak yayın yapan Yavaş Yemek Editore 1990 yılında kurulmuştur. Tüketicilere rehber olması açısından yemeklerin yerel alanlarda yetişen çeşitli ürünlerden yapılması gerektiği konusunda yayın yapmıştır. Bu konuda önde gelen yayın Osterie d’Italia yani İtalyan bölgelerin geleneksel mutfağı konusunda rehber olmuştur. Osterie d’Italia yemek listesinin büyük çoğunluğunu, küçük ve iddiasız restoranlar oluşturmaktır ve bunların birçoğu gastronomi turizm adı altında birleşmiştir. Bu restoranlar yemek çeşitleri, şarap listeleri ve bunların ikramındaki konukseverlik açısından somutlaşan ‘Yavaşlık Felsefesi’ni içermektedir (Miele,Murdoch,2002:318).

Yavaş Yemek, tüketim ya da kapitalizme karşı değildir ve net olarak gastronomik açıdan yemekten zevk almayı ve memnuniyeti temsil eder. Yavaş Yemek, yöresel üretim ve tüketimi amaçlar ve erdemli küreselleşmek politikasıdır. Yavaş Yemek akımını salyangoz amblemi simgelemektedir ve sahip olduğu mutfak çeşitliliği, yöresel malzemelerle esnaf pişirme teknikleri, sürdürülebilir tarım ve geliştirmekte olan ülkeler arasında adil ticaret ilişkilerini teşvik ederek insanları iyi, temiz ve adil yemek sağlar (Williams,Germov,Fuller,Freij,2015:321).

Yavaş Yemek ilkelerini yemekte yer alan malzemelerin iyi, temiz ve adil olması şeklinde sağlayabiliriz. Yavaş Yemek içerik olarak baktığımızda, iyi; taze, mevsimlik, sağlıklı, lezzetli, duyu uyarıcı ve tatmin edici yiyecekleri simgeler. Temiz olması çevresel anlamda sürdürülebilir tarımı ve üretim süreçlerini ifade eder. Adil

olması da müşteriler açısından erişilebilir fiyatları, adil tazminat ve üreticiler için adil şartları kapsamaktadır. Bununla birlikte yerel ürünler o yörenin yemek kültürünü ve biyolojik çeşitliliğini koruma konusunda yardımcı konumdadır (Eşitti, Harputoğlu, 2015:65). Yörelere yemek kültürlerini korumak o yörenin en azından farklılaşma adına atılan bir adımdır.

İspanyol Merdivenleri'nde (Piazza di Spagna) gerçekleşen McDonalds açılışı esnasında Carlo Petrini başını çektiği grup ile yaptığı bir protesto hareketi 'Yavaş Yemek' hareketinin temellerini atan ilk adımdır. Protestocuların anlayışına göre bu mekan İtalyan kültür ve geleneksel beslenmesinin çok uzağında bir durumdu ve yöresel kültüre büyük darbe vuruyordu. Bu yüzden hareket herhangi bir hareket değildi ve McDonalds'ın gerçekleştiremediği her şeyi yapabilme iddiasını ortaya koyuyordu. Taze, yöresel ve mevsimlik ürünler vaat ediyor ve bu konuda teşvik ediyordu. Geçmişten günümüze kadar aktarılan geleneksel yemeklerin aile bireyleri, yakın dost ve çevreyle beraber tadına alarak yemeyi destekliyordu (Sırım, 2012:120). Bu da geleneksel yemek kültürünü korumaya yönelik bir görüştür.

Yavaş Yemek akımının hedefi; yöresel lezzetleri korumak, doğayı saygı göstermek, rahat ve sağlıklı beslenmek, ne yediğinin bilmek, özellikle kendine özgü yiyecekleri yetiştirmek, yemekten zevk almak, yemekle sosyalleşip bu konuda sahip olunan değerleri korumaktır. 'İyi, temiz ve adil gıda' felsefesini benimsenip uygulanmaya çalışılmıştır. Ayrıca 'Sürdürülebilir Kaliteli Gıda' kavramını prensip haline getirilmiştir (Sırım, 2012:122). Yavaş Yemek, İtalya gibi geleneksel lezzetlerin daha merkezi olduğu yerlerde fast-food yerlerinin artmasına karşı bir strateji şeklinde kurumsal dinamiklerin çoğalmasına karşı oluşan bir harekettir. Yavaş Yemek alternatif kentsel dönüşümlerini takip edebilmek için küçük yerleşim yerlerinde gelişmiş bağlantılar için yarattığı önemli fikirlere teşvik etmektedir. Dolayısıyla 'Yavaş Yemek' hareketi 'Yavaş Şehir' akımının ideolojik temellerini oluşturdu (Mayer, Knox, 2006:327). Yavaş Yemek hareketi yüzyıllar boyunca geleneksel yemeklerin sembolü gelmiş, kola ve hamburgerin hızlı yayılımına karşı gelmiştir. Ancak Yavaş Yemek hareketi sadece doymak ya da yemek yeme maksadıyla değil, yenilen yemeklerden zevk almayı hedeflemiştir (Görkem, Öztürk, 2014:12). Günümüzde tükettiğimiz birçok şeyi anlamadan, kavramadan ve belki de tadını

almadan tüketiyoruz. Bu bizim farkındalığımızın aslında ne kadar az olduğunu gösteriyor. Burada da söylendiği gibi Yavaş Yemek hareketi aslında farkındalığı arttırmaya da yönelik bir akımdır.

2.1.4.3.Yavaş Şehir

Yavaşlığın en önemli parçalarından biri de Yavaş Şehir'dir. Yavaş Şehir akımı yavaşlığı destekleyen insanların oluşturduğu bir ideolojidir. Yavaş Şehir akımı geleneklere ve geleneklerin yer aldığı her şeye değer vermektedir. Bu şehirler hızlı şeritte yol alan homojenleşmiş dünyaya karşı dururlar bundan dolayı yavaşlık dışındaki diğer şehirler dünyaya uyum sağladıklarından daha göz önündedirler. Yavaş şehirler de daha az trafik ve gürültü vardır ayrıca kalabalık da değildir. Yavaş şehir ideolojisi akıllı gelişme konseptiyle aynı mantıktadır (Marwasta,2010:8). Küreselleşmenin ortaya çıkardığı homojen dünyanın dışında kalmak isteyen, ayrıca yerel kimliğini ve kendine özgü atmosferi muhafaza ederek dünya genelinde kendini göstermek isteyen kasabaların ve şehirlerin toplandığı bir akım olarak Yavaş Şehir (Cittaslow) hayata geçmiştir (Sırım,2012:120). Yavaş Şehir, 1999 yılında İtalya'da oluşturulmuş ve yöresel kaynaklar ile tarihi dokunun muhafaza edilmesini ayrıca bunların sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasını amaçlamıştır. Bunun neticesinde yöresel ekonominin etkinleşmesine ve sosyal faaliyetlerin gelişmesiyle birlikte küçük yerleşkelerdeki nüfusların düşüşünü engellemektedir (Pajo,Uğurlu,2015:66). Bunun sayesinde bazı şehirler ve kasabaların kültürel kimlikleri çok belirgin olabilmektedir ve bu kültürel varlıkları korumak adına 'Yavaş Şehir' birlikteliğinin varlığı çok önemlidir.

Yavaş Şehir akımının sembolü salyangozdur ve bu sembolün bir mesajı vardır. Salyangozun yavaş hareketli olması ve kararlı olmasından dolayı kendinden beklenmeyen uzun mesafelerde ilerler ve buralarda kendine ait izler bırakır (Bekar,Yozukmaz,Sürücü,Gövce,2015:56). Slow-Food etkisiyle Yavaş Şehir ortaya çıkmıştır. İki hareket farklı alanlara yönelik olsa da beklentileri benzemektedir. İki harekette yerel ve geleneksel üretimi desteklemektedir ve bu benimsenen düşünceleri rahat, keyifli ve yavaş bir tarzda yapılması gerektiğini savunmaktadır. Yavaş Şehir daha az trafik, daha az nüfuslu yerlerdir ve küresel dünyaya meydan okumaktadır

(Coşar,Kozak,2014:23). Bu meydan okumayı destekleyen yerler, küreselleşen dünyada farklılaştırma yaratma peşindedirler.

Yavaş turizm içerisinde Yavaş Yemek akımının yanı sıra Yavaş Şehir akımı da bulunmaktadır. Yavaş Şehir kavramı İtalyanca ‘citta’ yani ‘şehir’ ve İngilizce ‘slow’ yani ‘yavaş’ sözcüklerinden bir araya gelen Cittaslow’un Türkçe çevirisidir. Yavaş Şehir, globalleşmenin yarattığı homojenlikten uzakta, kendine ait olan özelliklerini ve konumunu muhafaza ederek dünyada uluslararası alanda kendini göstermek isteyen kasaba ve şehirlerin toplandığı bir birliktir (www.cittaslowturkiye.org, 25.06.2012).

Yavaş Yemek anlayışını küçük şehirlerin oluşumunda uygulayan Yavaş Şehir global bir ağıdır. Yavaş Şehir akımını, yörenin kendine özgü çevresi ve gastronomi ürünleri ayrıca küçük şehirlerde sıradan olmayan keyifli bir yaşam sürdürülebilirlik oluşturmaktadır. Yavaş Yemek anlayışından kaynağını alan Yavaş Şehir akımının amacı; şehirlerin atmosferini, sakinlerini, yaşam tarzının sıradanlaşmasını ve yöresel özelliklerinin kaybolmasını küreselleşmeye karşı korumaktır. Yerel, bölgesel ve kültürel farklılıklar ve çevrenin sağladığı sıra dışı değerlerin ön plana çıkarılması hareketin ana amacıdır. Çünkü yöresel unsurların kültürel, ekonomik ve sosyal bakımdan daha sürdürülebilir ve uzun vadeli olduğunu savunmaktadır

(Sünnetçioğlu,Can,Durlu-Özkaya,2012:956). Yavaş Şehir akımında bölgeye özgü özelliklerin ön plana çıkarılması bölgenin kendi kaynaklarıyla sürdürülebilirliği yakalayabileceği anlamına gelmektedir.

Yavaş Şehir, Yavaş Yemek akımına bağlı olarak ortaya çıkmış uluslararası bir akım olarak İtalya'da faaliyete başlamıştır. Yavaş Şehir akımı amaçlarını şu prensiplere dayandırmıştır (Sezgin,Ünüvar,2011:129):

- Homojenlik değil, farklılığı teşvik etmek,
- Bölgenin kendine özgü kültürü, adetlerini desteklemek ve buna önem vermek,
- Daha sürdürülebilirlik sağlanabilir bölgeler üzerinde çalışmak,
- Önemle çocuklar ve gençler arasında sağlıklı yaşam kalitesini oluşturmak,
- Bölgede halkı ile bu değerlerin hepsinin hayata geçirilmesi için çalışmaktır.

Küreselleşmenin insanlar arasındaki iletişimi, haberleşmeyi ve samimiyeti kolaylaştırdığı düşünülse de tek tip insanlar yaratacağı, farklılıkların yitirileceği ve en sonunda sıradanlığın hakim olacağı bir dünya endişesi Yavaş Şehir akımının ilke bildirgesinde yer almıştır. Bu endişelerden kurtulmak amacıyla oluşturulan bu ağın amacı; yerel değerlere sahip çıkmak, bu değerlerin korunmasını ve geliştirilmesini sağlamaktır (Şahinkaya,2010:2). Bu ağ ile endişelerin biraz da olsa önüne geçilebileceği konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

Toplumların kendi özlerine yönelik bilinç oluşturması, koruması ve bunun sürdürülebilirliği anlayışı Yavaş Şehir anlayışının çıkış noktası olmuştur. Toplumların buldukları bölgelere yönelik oluşturdukları öz bilinç, onların deneyim ve hatalarının sonucunda gelişmektedir. Bu durum yaşanabilir, sürdürülebilir, geleneklerin ve yerel kimliğin muhafaza edildiği geniş bir farkındalık oluşturmaktadır. Fakat Yavaş Şehir akımını sadece korumaya yönelik bir hareket olarak adlandıramayız. Yavaş Şehir Slow Food Hareketi'nin prensiplerini uygulayarak, şehirlerin modernleşme ve küreselleşme düzeyinde kendi atmosferini kaybetmeden ilerlemesine bir alternatiftir (Eşitti,Harputluoğlu,2015:65). Yavaş

Şehir'e adapte olmuş yerler, küresel dünyada kendilerine ilerlemek için daha doğal ve korumacı bir yol belirlemiş olurlar.

Yavaş Şehir akımı, küresel sermaye ve şehirleşme eğilimlerini, şehrin özgün kimliğini kaybetmeden yavaşlaması ve olması gereken en iyi hızda kalmasını sağlayan bir amaç benimsemiştir. Bu amaç için benimsenen politika, yerel, kültürel ve asli kimliği ön planda tutan bir uygulama olmalıdır. Yavaş Şehir akımı kendisine bir logo edinmiştir. Bu logo, modern ve tarihi binaları üstünde taşıyan turuncu renkte bir salyangozdur (Sırım,2012:120). Salyangoz yavaşlığından dolayı bu akımın simgesi haline gelmiştir.

Yavaş Şehir akımının amacı; şehirlerin kendine özgü alanlara daha çok önem vermeleri ve bu alanlardaki özelliklerini geliştirmelerini içermektedir. Bu akımdaki temel amaç yaşanabilir şehirler yaratmaktır. Yavaş Şehir akımı; şehirlerin özel ve ne kadar önemli olduklarını düşünmeleri ayrıca bu unsurlarını muhafaza etmek için strateji oluşturmaları felsefesini benimsediğinden dolayı kültürel çeşitliliğin ve dokusunun uyum içinde, yerel halkın ve turistlerin eğlenebilecekleri bir birlik olarak kendini vurgulamaktadır. 1999'da 32 İtalyan kasabasının üye olmasıyla Yavaş Şehir akımı oluşmuş ve belli bir süreden sonrada globalleşerek "Uluslararası Yavaş Kentler Birliği" toplanmıştır. Yavaş Şehir akımı nüfusu 50 bini geçmeyen şehirlerin ve kasabaların kabul gördüğü bir uygulamadır ve bu akım yaşam kalitesinin yükseltilmesi için 54 tane unsurun gerçekleştirilmesine yönelik çalışmaktadır. Bu unsurlar, yaşamın çeşitli boyutlarında konumlanmış yöresel halkın ve şehirlerin gelişimi için birlikte hareket etmelerini sağlayan bir mekanizma, şehirlerin gelişimini gözlemlemeyi sağlayan somut ölçülerden oluşmaktadır. Yavaş Şehir somut ölçülerin dışında bir akım olduğunu belirtmektedir. Şehirlerin ve içindeki yöresel halkın gelişimini önemsemekte, çeşitliliği zenginlik olarak görmek ve fazlaştırmak, küresel dünyanın çok fazla standartlaşmış şehirlerinden özgün olarak ayırmak olarak vurgulanabilir. Bir başka söylemle Yavaş Şehir akımı, toplumun gereksinimlerini ve değerlerinin önemsenmediği, günümüz dünyasında kendine özgü farklılığı ile yer oluşturmak olarak nitelendirmiştir. 'Slow' yani yavaş ifadesi, çalışmamak, tembellik yapmak değil, şahısların faaliyetlerinin, toplum ve çevre bakımından neticelerinin farkında olmayı, gelişme ve kalkınmanın sürdürülebilirlik

ile birlikte gerçekleşmesi zorunluluğunu belirtirken, teknolojiye tepki olarak kökten bir hareket olarak algılanmaması gerektiği şeklinde söylenebilir (<http://www.dunyagida.com.tr/yazar.php?id=11&nid=2849>). Yavaş Şehir mantığı aslında ne kadar bir gelişme karşıtı olarak algılansa gerçekte bilinçli gelişme diyebiliriz. Çünkü şehirlerin aslında kendine özellikleriyle çevreye duyarlı şekilde gelişmesini amaçlamaktadır.

Turizm açısından bakıldığında Yavaş Şehir akımını benimsemiş destinasyonlar çok fazla talep görmektedir. Çünkü insanlar homojen, standartlaşmış turizm merkezlerinden daha çok artık kendisine özgü doğasıyla markalaşan destinasyonları seçmektedir. Yavaş Şehir akımı bundan dolayı ortaya çıkmıştır. Yavaş Turizm ifadesi, “tarım ve yemeğin üretim, satış ve tüketimini içeren tüm sosyal, psikolojik, kültürel ve politik öğelerle ilişkili bir süreç olarak” belirtmektedir. Yavaş Turizm, belirgin özelliklerini bulunduğu bölgenin doğasının, tarihinin ve kültürel kaynaklarının korunması, belirli yöresel kaynakların stratejik kullanılmasının ve o yöreye ait ekonominin canlanmasının sonucunda oluşturmuştur. Bunun dışında Yavaş Turizm yöresel geleneklerin muhafaza edilmesine, doğal çevrenin ve o yöreye ait ekonominin gelişmesine fırsat verdiğini belirterek, gösterişli geziler yerine, halk ve doğa arasındaki oluşan ilişkiyi ve eğlenmeyi ön plana çıkardığını vurgulamaktadır. Yavaş Yemek hareketinin, hızlı yaşam temposu ve hızlı yemek hareketinin fazlaşmasına, yöresel yemek geleneklerinin bitmesine ve yediği yiyeceklerin nereye ait olduğuyla, lezzetinin neye benzediğiyle, yiyecek kriterlerinin dünyanın geri kalanını nasıl etkilediğiyle alakalı olan insanların sayısının azalmasına karşı cevap olarak meydana çıktığı düşünülmektedir (Sünnetçioğlu,Can,Durlu-Özkaya,2012:954). İnsanların Yavaş Şehir mantığı ile yavaş turizmi benimsemeleri çevresel boyutta insanlığa büyük katkı sağlamaktadır. Bu yüzden çok az sayıda da olsa Yavaş Şehir mantına uyan tüm destinasyonları korumalıyız.

2.2.YAVAŞ ŞEHİR AKIMI VE TURİZMDE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

2.2.1. Turizmde Sürdürülebilirlik Kavramı

Bir toplumun, çevresel sistemin ya da sürekliliği olan bir sistemin fonksiyonunu aralıksız, yıpranmasına fırsat vermeden aşırı kullanımla tüketmeden sürdürülebilme yeteneği oluşturması sürdürülebilirlik ile sağlanır. Sürdürülebilirlik, toplumlar için yüksek bir yaşam kalitesi yaratmak, yaşamı destekleyen ve yaşanmaya değer kılan ekosistem ve topluluk sistemlerini koruyarak ekonomik gelişmeyi amaçlayan bir programdır (Özkan,2011:9). Sürdürülebilir turizm ise gelen turistlere kaliteli anlar sağlarken, turizm kaynaklarının tüketilmesine izin vermeden, onları koruyarak gelecek turist potansiyelinin de bundan yararlanmasını imkan verecek bir şekilde uygulanmasının düzenliği, bütün doğal kaynakların ve kültürel kaynakların halkın ve turistlere yönelik muhafaza edilerek yönetildiği ekonomik açıdan bir gelişme modeli olarak söylenebilir. Sürdürülebilir turizm doğaya yönelik bir söz vermesi ve yerel halk için de sosyal bir sorumluluk üstlenmesi gerekmektedir. Ayrıca gelen turistlerin ihtiyaçlarının sağlamayı benimsemeli, geleceğe yönelik fırsatları koruyup geliştirmelidir. Bunun sayesinde bütün kaynakların yönetimini, kültürel bütünlüğün, mecburi çevresel süreçlerin, biyolojik farklılığın ve yaşam destek sistemlerinin sürekliliği sağlanırken, sosyal, ekonomik ve estetik ihtiyaçlar karşılanacağı düşünceleri ön planda tutulur. Sürdürülebilir turizm unsurları; turistik gelişme ile olumsuz etkilenmek yerine yararlı olan yöresel toplum, çevre ve kültürlerle paralel şekilde yaşayabilme uyumu sağlar (Bahtiyar-Karadeniz,2014:85). Sürdürülebilir turizm normal klasik sürdürülebilirlik anlayışından çok farklı yerdedir. Çünkü sürdürülebilir turizm tüketim odaklı değil, sahip olunan değerlerin korunup geliştirilmesine bağlı olarak oluşturulan bir mantıktır.

Turizm açısından bakıldığında turizmde sürdürülebilirlik sağlanmasını daha iyi analiz etmek, turizmin iyi bir şekilde gelişimini sağlayabilmek için kriterler, sorumluluklar, gelecek bağlamında 10 tane ilke belirlenmiştir.

- Turizmin gelişmesi açısından harekete geçeceğin ihtiyaçları iyi belirlemek,

- Turizm açısından gelişmemiş elemanları, bölgeleri, toplulukları desteklemek,
- Sağlam bir yapıda gelişmenin altyapısı için amaçları kurgulamak,
- Alan ve varlığa yönelik denetimi yapmak, alanın gelişimi ve alanın sahibine yönelik faal bir strateji yürütmek,
- Gerekli olan malzemelerin düzelmesini ve kontrolünü yürütmek,
- Turizmin ana yapıtaşı olan doğayı korumak,
- Turizm açısından ürünlerin sağlanması ve aktivitelerin güzel bir şekilde uygulanması için tarım ve ormanlık yerlerin kullanımını güçlendirmek,
- Turizmin gelişimi için getirisi olan aktivitelerin organizasyonunu genişletmek,
- Bölgenin özgünlüğünü sağlamak amacıyla yöresel mimariyi, geleneklerle birlikte kültür ve folklor mirasını muhafaza etmeye yardımcı olmak,
- İyi bir politika yürüterek turizm pazarlamasını, promosyonunu ön plana çıkarmak (Beyhan,Ünügür,2005:80).

Sürdürülebilir turizm sağlamak için uygulanan bölge de bulunan halkın, turizm kararlarına uyum sağlanması gerekir. Böylelikle uluslararası tur operatörleri ve ülke düzeyindeki seçkinlerin üstünlüğünü ortadan kaldırmış olur. Buna yardımcı olan durumlar ise turizmin yerel halkın kontrolü altında olması halinde yöresel kaynakların en iyi şekilde uygulanacağı, ekonomik ve sosyal faydaların sağlanmasıyla, turizme yönelik yerel desteğin ve memnuniyetin artacağı düşüncesidir. Bunların sayesinde daha iyi koşullarda sağlanmış bir rekabet ortamı oluşacak ve turistlerin beklentileri en iyi şekilde sağlanacaktır. Fakat yerel halk turizmden fayda sağlayamazsa ya da turizmin maliyetleri halka yöneltirse, halk turizme destek vermekten vazgeçer ve uzun vadede sürdürülebilir turizm sağlanmayacaktır (Aslan,2008:73). Bundan dolayı sürdürülebilir bir turizm sağlamak için yerel halkın desteğini almak ve onlarında turizme katılımını sağlamak bu durumun kolaylaşmasını sağlayacaktır.

Sürdürülebilirlik üç ana başlık altında biçimlendirebiliriz. Bunlar; ekoloji yani çevre, ekonomi ve sosyal başlıklarıdır. Ekoloji başlığını açıklayacak

olursak; uygulanan bölgenin doğa ve doğal kaynaklarını korunmasıdır. Sosyal başlıktan anlatılmak istenen ise devletin ve toplumun karar verme sürecinde bütünsel olarak katılımını sağlamaktır. Ekonomik açıdan baktığımızda da ekonomik faaliyetlerin çevre ve sosyal unsurların değerlendirilerek uzun vadede sürdürülen bir plan hazırlanmasıdır. Bu başlıkları uygulamaya başladığımızda bu unsurlar arasında uyumsuzluk oluşabilir. Mesela istihdam sağlama, endüstri projesi ise çevreye zarar verebilir ve bunun sonucunda çevresel amaçları zarar görebilir. Diğer bir açıdan çevreye zarar vermemek için ekonomik unsurlar dışlanabilir. Bunlarda dolayısıyla sosyal hedeflerin gerçekleştirilmesini zorlaştırmaktadır (Ergüven,2011:207). Turizmde sürdürülebilirlik sağlanırken bu üç temel fonksiyon arasında oluşan uyumsuzlukları iyi analiz etmeli ve bunlara göre bir politika yürütülmelidir.

2.2.2.Yavaş Şehir Akımının Turizmde Sürdürülebilirliğe Etkisi

Yavaş Şehir akımı fast-food beslenmeye yönelik dikkat çekmeyi ve şehirsiz boyutta doğal kaynak felsefesi sürdürülebilir kullanımı kullanımı yaygınlaştırmayı, yerel gıda ürünlerin kullanımı desteklemek için slow-food hareketinin geleneksel ve doğal beslenme alışkanlıklarını muhafaza etmeyi amaçlamaktadır. Özellikle Yavaş Şehir sertifikası almış yerler, kültürel turistler açısından olağanüstü yerlerdir. Diğer bir yandan da Yavaş Şehir olan yerler gastronomi turizmi açısından çok uygun yerlerdir. Çünkü Yavaş Yemek ve Yavaş Şehir akımları gastronomi turizmi ile tamamen uyuşmaktadır (Görkem,Öztürk,2014:12). Yavaş Şehir doğal kaynakların sürdürülebilir anlamda kullanımı yaygınlaştırarak, sürdürülebilir turizme destek olmaktadır.

Şehir ve çevre ilişkisinin uyumlu bir şekilde yol alıyor olması sürdürülebilir şehir anlayışının oluşmasını sağlar. Buna bağlı olarak sürdürülebilir şehir, ekonomik, sosyal ve fiziksel yapılaşmaların çevre üzerinde bir baskı oluşturmadan toplumsal tabana dayandırarak yaşam kalitesi açısından doğru politikaları benimsemiş yerlerdir. Rogers (1998) 'a göre, ekonomik ve fiziksel amaçların sosyal, çevresel, siyasal ve kültürel amaçlarla birlikte karşılanması gerekmektedir. Sürdürülebilir şehir anlayışı da bu fikri göre oluşmuştur. Sürdürülebilir şehir yapısı içerisinde çevresel, sosyal ve ekonomik özellikler, yanında göstergeler, kriterler ve parametreler de mevcuttur

(Baldemir,Kaya,Kaşmer-Şahin,2013:76). Bu parametre ve kriterlerin sağlanması halinde sürdürülebilir şehir kavramının uygulanabilirliği artacaktır.

Ekosistemdeki çeşitliliğin ve yinelenemez kaynakların gelecekte devamını sağlayabilmek için, insanın ekosistem üzerindeki zararlı etkilerinin kontrol altına alınmasına sürdürülebilirlik olarak tanımlayabiliriz. Bu yaklaşım çevreci bir yaklaşım olacaktır. Başka bir deyişle sürdürülebilirliğin ana kriteri çevreye olan yaklaşımıdır. Yavaş Şehir akımının kriterleri de incelendiğinde çevrenin ne kadar önemli olduğunu, hatta kriterlerinin temelini çevrenin oluşturduğunu söyleyebiliriz. Buna bağlı olarak su, hava ve toprak kalitesinin iyileştirilmesi, çevreye uygun yenilebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması, evsel ve sanayi artıklarının geri kazanımın sağlanması ve yaygınlaştırılması Yavaş Şehir akımının öncelikleri arasında bulunmaktadır (Coşar,2013:58-59). Yavaş Şehir ve sürdürülebilirlik bağlamında çevrenin kaçınılmaz büyük etkisinden dolayı çevreye yönelik korumacı projeler oluşturulması mantıklı olacaktır.

Mayer ve Knox'a göre Yavaş Şehir, yerel farklılığa ve bölgenin kendine özgü unsurlarına fazlaca önem verir bundan dolayı Yavaş Şehir akımı yöresel gelişimi desteklemektedir. Yavaş Şehir yerel gelişimi destekleyen bir akım olduğundan dolayı sürdürülebilir gelişimi de desteklemektedir. O zaman bu da Yavaş Şehir akımının ekonomik gelişme, çevresel koruma ve sosyal eşitliğin bir araya toplanması konusunda duyarlı ve sorumlu bir oluşum olduğunu gösterir. Semmens ve Freeman Yavaş Şehir akımının geçici bir durum olmadığını, onun yenilikçi ve şehirselleşmiş yaşamda insanların değerleri ile ilgili devrim yapmayı amaçladığını söylemektedir (Hatipoğlu,2015:23). Yavaş Şehir akımı ekonomik, ekolojik ve sosyal unsurların bir araya gelmesini sağlayarak sürdürülebilirlik adına yerel gelişime çok fazla destek vermektedir.

Yavaş Şehir akımı sürdürülebilirliğin üç temel fonksiyonuyla yakından etkilidir. Bunlar çevre, ekonomik gelişme ve eşitliktir. Hava kalitesi kontrolü, atık yönetimi, ışık kirliliği kontrolü ve alternatif enerji kaynakları gibi önlemler kasabanın çevre varlıklarını koruma hedefleniyor. Kriterlerin bazıları da ekonomik üretim yoluyla büyüme ve yerel ürünlerin tüketimi ile ilgilidir. Örneğin, Yavaş Şehir

gündemi tipik yıllık nüfus sayımı yapmak, yerel ürünler pazarlamak, kentin ilginç ve prestijli yerlerde yerel pazarlar geliştirmek, yerel kültürel etkinlikler korumak için, organik tarımın geliştirilmesi, programların yerel gastronomik gelenekleri artırmak ve girişimler ürünleri ve yerel el sanatlarının korunması teşvik etmeği öneriyor. Eşitlik endişeleri doğrudan kriterler listesinde yer almamaktadır, ancak yerel ürünler ve elde edilen ekonomik fırsatlara odaklanan aracılığıyla dolaylı olarak sorumlu tutulmaktadır. Tam bu noktada Yavaş Şehir fikirlerinin vurguladığı yerel ürünler sürdürülebilirliğin tanımlarından ayrılmaktadır. Sürdürülebilirlik gündemler çoğunlukla kaynak kullanımı ve tüketimi sorunu ile motive edilirken, Slow Food ve yavaş Şehirler kaynakları ve çevre kalitesinin endişe sadece bir kısmı yerel, ekonomik, sosyal ve kültürel farklılığın ve sürdürülebilirlik aracı olarak yerel ürünler kullanmaktadır (Mayer,Knox,2006:328). Bu noktada klasik sürdürülebilirlik mantığı ve yavaş şehir mantığı birbirinden ayrılmaktadır. Çünkü Yavaş Şehir sahip olunan değer üzerinden bir sürdürülebilirlik yakalamayı amaçlamaktadır. Ama klasik sürdürülebilirlik kavramı günümüzde aşırı tüketim mantığına adapte edilmiştir.

Bir şehrin atmosferinin, renginin, müziğinin ve hikayesinin bir ahenk içinde olması Yavaş Şehir olması demek, Yavaş Şehir olması da şehirde yaşan yerel halkın ve turistlerin zevk alabilecekleri şekilde orada yaşaması demektir. Yerel işçiliği, tatları ve sanatları yalnızca eskide kalmasını engellemek, onları ölümsüzleştirmektir. Yaşamın insanlara bir yerlere ulaşmak olmadığını, bulunulan andan fazlaca zevk almak olduğunu anlatmaktır (Özhancı,Bozhöyük-Ardahanlıoğlu,Yılmaz,2012:164). İnsanlar bu algıyı sahiplendikleri zaman Yavaş Şehir mantığının sürdürülebilirliği muhtemeldir. Çünkü insanlar bir yerlere koşuşturmak yerine bulunulan andan zevk almayı öğrendikleri zaman bunun devamını isteyeceklerdir. Böylelikle kalıplaşmış bir hayatın, standartlaşmış bir hayat yaşamanın onu mutlu etmeyeceğini, önemli olanın bulunulan andan zevk almak olduğunu fark ettirecektir.

Yavaş Şehir akımını kriterlerinin yanında sahip olduğu amaçları da sürdürülebilirlikle paralellik göstermektedir. Paralellik gösteren tarafları;

- Yavaş Şehir akımının teknolojiyle birlikte yaşamın daha iyi olmasını sağlaması konusunda destek olması,

- Akımın uygulandığı bölgeye yönelik özgü değere sahip çıkması ve bunlarla sürdürülebilirlik sağlaması,
- Yavaş Şehir olan yerinin ekonomik kalkınması açısından yerel ekonomiye katkı sağlayarak bölgenin ekonomik kalkınmasını sağlamak,
- Bölgenin sahip olduğu doğal çevreye ve tarihine özen göstermek gibi ortak amaçları vardır.

Bunun yanında Yavaş Şehir akımının sürdürülebilirlik ile uyuşmadığı yönleri de bulunmaktadır. Bunlar;

- Ancak Yavaş Şehir ve Sürdürülebilirlik insan ve çevre uyumuna değişik bir bakış açısıyla yaklaşmaktadır. Yavaş Şehir akımı insan üzerine yönelirken sürdürülebilirlik çevre üzerine yoğunlaşmıştır.
- Yavaş Şehir akımı geçmiş ve geleceği ele alırken, sürdürülebilirlik sadece geleceği değerlendirir. Bu bakış açısıyla yaklaştığımızda Yavaş Şehir akımının yerel üretim odaklı olması sürdürülebilirlik ile yollarını ayırır. Çünkü sürdürülebilirlik daha çok kaynak kullanımı ve onun tüketimine adapte olmuştur.
- Bunun yanı sıra Yavaş Şehir kaynak kullanımı probleminden ve ekolojik problemlerden daha çok yerel ürünlere, sosyal kültürel farklılıkları ve sürdürülebilirliği ekonomik unsur olarak kullanmaktadır. Bunlara dayanarak şunu söyleyebiliriz ki, Yavaş Şehir ve sürdürülebilirlik, çevresel, ekonomik ve sosyal yönden baktığımızda ortak birçok kriteri var fakat kapsam açısından Yavaş Şehir, şehirdeki halkın yaşam kalitelerinin arttırmaya yönelik çalışmalara yönelerek daha sınırlı kalmıştır (Keskin,2012;94).

2.2.3. Yavaş Şehir Kavramının Doğuşu ve Geniş Etki Oluşturması

2.2.3.1.Yavaş Şehir Tarihçesi

Yavaş Şehir (CittaSlow) akımı 1999 yılında Reve in Chianti'nin eski belediye başkanı Paolo Saturnini'nin vizyonun neticesinde oluşan bir akımdır. Paolo Saturnini yaşam kalitesini daha farklı boyutlara taşımak amacıyla şehirlerin kendine yönelik değerlendirmelerini ve çeşitli bir gelişim modeli kurgulamaları düşüncesini ülke çapına ulaştırmıştır. Amaçları kısa zamanda Orvieto (Stefano Cimicchi), Bra

(Francesco Guida) ve Positano (Domenico Marrone) belediye başkanları ve Slow Food başkanı Carlo Petrini tarafından saygı görüp, desteklenmiştir. Son yıllarda 28 ülkede 182 üyeye yayılan Yavaş Şehir akımının hedefi Slow Food felsefesini şehirselleştirmektir (<http://cittaslowturkiye.org/cittaslow/>).

Cittaslow, Yavaş Şehir manasına gelen bir akımdır ve İtalya'daki küçük yerlerin kendilerini Yavaş Yemek felsefesiyle kurguladığı ve planladığı global bir akım olarak tasarlanmıştır. Ayrıca bu ağ sembolü turuncu renktedir ve kabuğunun üstünde şehir olan bir salyangozdur. Yavaş Şehir sertifikası alabilmek için şehirlerin, organik tarımın geliştirilmesi ve desteklenmesi şeklinde projeler hazırlaması, yerel gelenek ve göreneklerin korunması, yerel ürünlerin pazarlanması, kendine özgü ve sürdürülebilir bir şehir olarak bölgesel kalkınmanın uygulanması gibi birçok karar alıp bunları uygulaması gerekmektedir. Yavaş Şehir, yerel halkın ve gelen turistlerin yaşam kalitesini yükseltmek için ulusal ve uluslararası alanlardaki ağların tecrübe ve birikimlerinden faydalanmayı amaçlar ve buna göre bir strateji belirler (Doğan,Aksu,Çelik,Kaymak,2014:8). Yavaş Şehir ilk önce insanı düşündüğünden dolayı yaşam kalitesine yönelik birçok düzenlemeyi uluslararası bir alana taşıyarak, bölgenin de sürdürülebilirlik adına kalkınmasını sağlar.

2.2.3.2. Yavaş Şehir Manifestosu

Yavaş Şehir akımı Christopher Richards'ın hazırladığı Yavaş Hareketi manifestosunda belirledikleri amaçtan şu şekilde söz etmiştir (https://tr.wikipedia.org/wiki/Yava%C5%9F_Hareketi):

‘‘Bizi hızlanmaya zorlayanlar var. Direniyoruz! Ne bayrak kaldıracak ne de tükeneceğiz. Ofiste ve yollarda yavaşlayacağız. Çevremizdeki tüm insanlar (hiçbir şey ifade etmeyen) hiperaktivitenin sinir bozucu durumundayken biz, kendimize duyduğumuz güvenle yavaşlayacağız. Kendi huzurumuzu her ne pahasına olursa olsun koruyacağız. Alanlarda ve caddelerde yavaşlayacağız, tepelerde yavaşlayacağız, asla teslim olmayacağız! Çevrenizdekiler hızlanırken siz yavaşlarsanız bizden birisiniz demektir. Diğerlerinden biri değil bizden biri olduğunuz için gurur duyun. Çünkü diğerleri hızlı biz ise yavaşız.

Yapmaya değer bir şey varsa onu yavaşça yapmaya da değer. Bazıları doğuştan yavaştır, diğerleri buna mecbur kalırlar. Ancak bir fincan sabah çayıyla yatakta uzanmanın insanoğlunun en iyi hali olduğunu bilen birileri hâlâ var. ‘’

2.2.4.Yavaş Şehir Kriterleri

Yavaş Şehir kriteri olarak adlandırılan kriterler, bir şehrin Yavaş Şehir birliğine katılabilmesi için sağlaması istenen proje, plan, düzenleme ve programları düzenlemiş bir listedir. Bu kriterler; Çevre Politikaları, Altyapı Politikaları, Yerel Üretimi Korumak, Kentsel Kalite İçin Teknolojiler ve Tesisler, Farkındalık, Konukseverlik, Slow Food Faaliyet ve Projelerinin Desteklenmesi, Olağanüstü Koşullar başlıkları şeklinde hazırlanan 59 madde ve Özel Koşulları sağlayan 3 maddeden meydana gelmektedir. Bu şehirlerin üyelik için başvuru yapması halinde nüfusunun 50 binden az olması gerektiğinin ve bu kriterlerin hepsini sağlaması halinde puanlamada en az 50 puan alması gerektiğinin bilincinde olmalıdır (Şahin,Kutlu,2014:58). Bu kriterler, yavaş şehrin küresel dünyada sürdürülebilirliği sağlamasında en önemli etkenlerdir.

Yavaş Şehir birliğinde yer alan 3 birim bulunmaktadır. Bunlar ulusal ağların temsilcilerinden meydana gelen ve karar mercii olan Koordinasyon Komitesi, hareketin bilimsel kriterlerini oluşturan ve genel hatlarını düzenleyen Bilim Komitesi ve birliğin operasyonel bölümü olan Sekreteryaya (Genel Merkez)'dir. Yavaş Şehir birliği global ağlardan meydana gelmektedir. Eğer bir ülkede üç tane Yavaş Şehir varsa, o ülkede global bir ağ kurulabilir. Global ağların ise buldukları ülkede adaylık süreçlerinin yönlendirirler ve Genel Merkez ile kendi ülkelerindeki Yavaş Şehir olan yerlerin bağlantısından sorumludur. Ayrıca bu ağlar, kendi ülkelerinde Yavaş Şehir akımını yaygınlaştırabilir ve beraber projeler gerçekleştirebilirler (Kabacık,2015:29).

2.2.4.1.Çevre Kriterleri

Yavaş Şehir akımının kriterlerinden çevre kriterinin şartları şu şekildedir (<http://cittaslowturkiye.org/uyelik/>):

- Yavaş Şehir akımına aday bölgenin hava temizliğinin kanuna göre nitelendirilen parametrelerde olduğunun belgelenmesi,
- Aynı şekilde aday bölgenin su temizliğinin kanun tarafından hazırlanmış parametrelerde olduğunun belgelenmesi,
- Bulunulan ülke içerisinde halkın içme suyu tüketiminin ülke genelindeki ortalamayla karşılaştırılması,
- O bölgedeki katı atıkların ayrıştırılarak toplanması,
- Aday bölgenin endüstriyel ve evsel geri dönüşümleri desteklenmesi,
- Bölgede yaşayan halkın sağlığı açısından kentsel ya da toplu kanalizasyon için atık su arıtma tesisinin bulunması,
- Yerleşim yerlerindeki binalarda ve kamu kullanım alanlarında enerji tasarrufu,
- Bölgede yenilenebilir enerji kaynaklarının desteklenmesi ve kamunun yenilenebilir enerji kaynaklarından enerji üretimi,
- Görsel kirliliğin ve trafik gürültüsünün azaltılması, mümkünse ortadan kaldırılması,
- Kamusal ışık kirliliğinin giderilmesi,
- Hane başına düşen elektrik enerji tüketimi azaltılması,
- Biyoçeşitliliğin muhafaza edilmesi şeklindedir.

2.2.4.2. Altyapı Kriterleri

Yavaş Şehir akımının altyapı kriterlerini ana hatlarıyla şu şekilde sıralayabiliriz (Sungur,2013:643):

- Altyapı politikaları kapsamında tarihi merkezlerin korunması ve geliştirilmesi için planlar yapılmalıdır. Ayrıca kültürel ve tarihi değerler üzerine projeler üretilmelidir.
- Rahat ve güvenli ulaşım için trafik açısından düzenlemeler yapılmalıdır. Özellikle okul ve kamu binaları ile kesişen bisiklet yollarının yapılması, özel taşıtlar ikame olarak uygun alternatif ulaşım sağlayan toplu taşıma araçları ve yaya alanları oluşturulmalıdır. Bunun oluşturulması için ise toplu taşıma ile bağlantılı kentsel araba park alanları, yürüyen merdivenler,

yürüyen bantlar, teleferik, bisiklet yolları, okullar, iş yerleri ve bu tarz yerlere ulaşımı sağlayan yaya güzergahları planlanmalıdır.

➤ Bölgede kamusal ve kamuyla alakalı olan yerlerin engelliler için ulaşılabilir olması, mimarinin korunması ve teknolojilere ulaşımın gerçekleştirilmesi güvence altına almak amacıyla alt yapıların desteklenmesi amaçlanmalıdır.

➤ Aile hayatına ve yerel aktivelere faydalı olmak amacıyla program ve projeler düzenlenmelidir. Böylece spor aktiviteleri, eğlence, okul ve aile arasında bağı güçlendirmeyi amaçlayan aktiviteler, yaşlılar ve kronik hastalar için evde yardımı da içeren yardım çalışmaları, belediye çalışma saatlerinin düzenlenmesi, sosyal tesisler, umumi tuvaletler sağlanmış olacaktır.

➤ Ayrıca tıbbi yardım merkezinin kurulması; vasıflı yeşil alanların ve hizmet altyapıları sağlanarak, yeşil alanların birbiriyle olan ilişkileri kurulabilir ve oyun sahaları yapılabilir.

➤ Bölgede ticari malların dağılımı ve doğal ürünler için ticari merkezler sağlanması için plan ve projeler oluşturmalıdır. Dükkan sahipleriyle, zor durumda olan vatandaşlar ile ilgili yardım amaçlı düzenlemeler yapılmalıdır. Bölgede yıpranmakta olan şehrsel yerlerin ve şehrin tekrardan canlandırılmasına yönelik projelerin geliştirilmesi ve şehir tarzının tekrardan yapılandırılması ve iyileştirmesi için bir programlar hazırlanmalıdır.

➤ Şehrin reklamında yer alan bilgilendirme ofislerinin, U.R.P. yani Kentsel Yenilenme Programı işlevlerinin Yavaş Şehir tanıtım ve bilgi ofisiyle bütünleştirilmesi gerekmektedir.

Yavaş Şehir akımının alt yapı kriterlerini özetleyecek olursak (<http://cittaslowturkiye.org/uyelik/>):

➤ Yavaş Şehir olmaya adaya bölgenin kamu binalarına bağlı verimli bisiklet yolları sağlamak,

➤ Bölgede var olan bisiklet yollarının araç yollarıyla kilometre üzerinden karşılaştırılmasının yapılması,

➤ Metro ve otobüs durakları gibi ulaşım merkezlerinde bisiklet park yerleri sağlanması,

- Aday bölgede özel taşıt kullanımına alternatif olarak çevresel ulaşım araçlarının sağlanması ve planlaması,
- Engellilerin rahat edebileceği şekilde mimari engellerin kaldırılması,
- Aile yaşamı ve hamile bayanlar için girişimlerde bulunulması,
- Bölgede yaşayan yerel halkın sağlığını önemseyerek sağlık hizmetlerine onaylanmış ulaşılabilirlik,
- Şehir merkezlerinde ürünlerin sürdürülebilir dağıtımı,
- Şehir dışında çalışan yerel halkın oranı şeklindedir.

2.2.4.3.Kentsel Kalite İçin Teknoloji ve Tesisler

Yavaş Şehir olmaya aday yerlerin kentsel kalite için teknoloji ve tesis sağlamada oluşturması gereken kriterler şu şekilde sıralanabilir (Ünal,Zavalsız,2016;901-902):

- Bulunulan yörenin ya da şehrin yaşam kalitesinin arttırılması için oranını direncinin arttırılması sokak mobilyaları, turizm levhaları gibi düzenlemeler tasarlanmalıdır.
- Yavaş Şehir akımına aday bölgenin bulunduğu yörede halkın ve şehrin yaşam kalitesinin arttırılması için yaşam alanlarının direncinin arttırılması sokak mobilyaları ve turizm levhaları gibi düzenlemeler sağlanmalıdır.
- Bölgeye ait yerel değerler korunmalı ve değerlendirilmelidir ayrıca şehirde bulunan merkezdeki binalar ve kamu binalarının kalitesi ve sağlamlığı yükseltilmelidir.
- Şehirde geniş alanlarda verimli bitki ve meyve ağaçları dikilmesi sağlanarak sosyal yeşil alanlar sağlanmalıdır.
- Çalışanların işlerine gidiş ve geliş saatlerindeki oluşan yoğun trafiği ortadan kaldırmak için okulların ya da kamu kurumlarının çalışma saatleri tekrardan ayarlanmalıdır.
- Şehirde internet altyapısı sağlanmalı, vatandaşlara ve turistlere yönelik interaktif hizmetlere olanak verilmelidir.

- Şehirde sürdürülebilir mimari sağlanması açısından hizmet masası hizmet masası oluşturulmalı ve planlamalar yapılmalıdır.
- Çevreyi kirletenler kontrol edilmeli ve azaltılmalıdır.
- Kişisel ve kamusal sürdürülebilir şehirsal projelere teşvik edilmeli, sosyal altyapıya önem verilmelidir.
- En son olarak da yerel ürünlerin ticarileşmesi için projeler gerçekleştirilmeli, atölyeler muhafaza edilmeli ve değerleri yükseltilmeli, şehir merkezlerinde bulunan geleneksel kasap, fırın, bakkal gibi dükkânlar desteklenerek doğal, yerel alışveriş olanakları sağlanmalıdır.

Yavaş Şehir olmaya aday yerlerin kentsel kalite için teknoloji ve tesis sağlamada oluşturması gereken kriterleri özetleyecek olursak (Özkan,2011:34):

- Aday şehir de biyomimarlığı öğretmek ve geliştirmek amacıyla düzenlemeler yapmak,
- Şehrin fiber optik ve kablosuz sistemle donatılmasını sağlamak,
- Şehrin her yerinde elektromanyetik alanları belirleyecek sistemler oluşturmasını desteklemek,
- Belirlenmiş bir program eşliğinde peyzaj ve çevre atıklarını konteynırlarda toplamasını sağlamak,
- Açık alanlara (kamu-özel) bölgeye uygun, özellikle de yerli bitkiler dikilmesini teşvik etmek,
- Vatandaşların internet yoluyla bilinçlenmesini sağlamak amacıyla sistemler geliştirmek,
- Gürültülü alanlarda gürültü kirliliğini ortadan kaldırmak amacıyla çalışmalar yapmak,
- İnsan davranışlarına yönelik olan renklerle düzenlemeler yapmak ve projeler oluşturmak,
- Çalışanların evden çalışmasını desteklemek (telework-homeoffice...).

2.2.4.4.Yerel Ürünlerin ve Üretimin Desteklenmesi

Yavaş Şehir kriterlerinden bir diğeri olan yerel ürünlerin ve üretimin desteklenmesi yerel kimliği temsil eder ayrıca yerel ve geleneksel sanayilerin ve

unsurların sürdürülebilirliğine odaklanır. Bu kriter, yerel kaynak ve mekan dokusuyla doğrudan ilişkilidir. Bu kriterin unsurlarını şu şekilde sıralayabiliriz (Öztürk,2012:85):

- Bulunulan bölgedeki organik tarımın geliştirilmesi ve tanıtılması için gerekli planların düzenlenmesi,
- Bölgede bulunan yerel esnaf ve zanaatkarların ürettiği ürünlerin kalite sertifikalarının oluşturulması,
- Yerel sadece eskide kalma tehlikesinde olan el sanatlarının muhafaza edilmesine yönelik programların geliştirilmesi,
- Artık günümüzde tükenme tehlikesinde bulunan geleneksel mesleklerin muhafaza edilmesi,
- Yavaş Yemek (Slow Food) anlayışı ile birlikte faaliyet göstererek, okulların yemek hizmetlerinde organik, özgün ve yerel ürünlerin teşvik edilmesi,
- Yavaş Yemek birlikteliğiyle yine okullarda beslenme ve tat eğitiminin verilmesine yönelik programların geliştirilmesi,
- Varlığını yitirme tehlikesinde olan özel tarifli gastronomik ürünlerin kullanımı ve üretiminin desteklenmesi,
- Şehre özgü ürünlerin sayımının gerçekleşmesi ve ticaretinin desteklenmesi amacıyla çiftçilerin ve yerel pazarın canlandırılması,
- Şehirde bulunan ağaçlarının sayımı ve kentteki anıt ağaçların muhafaza edilmesi,
- Bölgedeki yerel kültürel aktiviteleri gerçekleştirilmesini sağlamak ve desteklemek,
- Şehir ve okul bahçelerinin, parklarının, yerel kültürün gelişmesine katkı sağlaması için desteklenmesi.

Yerel ürün ve üretimin sağlanması bölgedeki ekonomik hayatı da düzenler. Kuşkusuz Yavaş Şehir hareketin en önemli özelliklerinden biri temel ekonomik hayat ve bunun sağladığı unsurlardır. Bu açıdan bakılırsa bunlar şu şekilde sıralanabilir (Ünal,Zavalsız,2016;902):

- Bölgedeki el yapımı ve etiketli ürünlerin desteklenmesi, esnaf ve sanatkâr ürünlerinin korunması ayrıca geleneksel iş yöntemlerinin ve zanaatların değerinin arttırılması,
- Bu destinasyonların kırsal bölgelerinde yaşayanların hizmetlere erişim hızını arttırarak kırsal bölgelerin değerinin yükseltilmesi,
- Yerel halkın ve turistlerin sağlığı açısından kamuya ait restoranlarda, okul kantinlerinde, aşevlerinde yerel, mümkünse organik ürünlerin kullanılması, tarımda GDO kullanımının yasaklanması da oldukça önemlidir,
- Bölgedeki yerel ve geleneksel kültürel faaliyetlerinin korunması, otel kapasitelerin arttırılması,
- Daha önceden tarım uygulanmış alanların kullanımına dair imar planlarının yeniden gözden geçirilmesi tarım, ticaret ve turizm şart olan önemli prensiplerdir.

2.2.4.5.Konukseverlik

Yavaş Şehir olma adayı şehirlerin kriterlerinden bir diğeri ise konukseverliktir. Bunun için sağlanması gereken koşullar şunlardır (Özkan,2011:34):

- Bölgeye gelen turistlere yönelik konukseverlik sağlanması açısından halkın ve çalışanların eğitilmesi,
- Yörede bulunan tarihi ve turistik mekânlara turistler için uluslararası yol gösterecek levhaları yerleştirmek,
- Dükkanlardaki ürün etiketlerinin açık, anlaşılır bir şekilde yazılması konusunda dükkan sahiplerini uyarmak,
- “Slow” yani ‘yavaş’ anlayışına dair gezi programları için gerekli hazırlıkları yapmak (broşür, web sayfası...).

Yavaş turizmin ana unsurlarından biri de konukseverliktir. Konukseverliği tanımlamak istediğimizde daha çok sosyal olgudan ve kökeninin çok eski yıllara dayandığını belirtmemiz gerekir. Bunlara dayanarak, konukseverliği ifade edecek olursak, sahip olunan aileden olmayan kişilere yönelik yapılan yiyecek ve içecek ikramı ve bazen konaklama sağlama olarak ifade edilebilir. Gerçek ve samimi bir

konukseverlik ise misafirlere yardımcı olmak, eğlendirmek, korumak ve hizmet ederek gerçekleştirilebilir (Sezgin,Ünüvar,2011:124).

Yavaş şehir akımındaki konukseverlik kriterini hakkında halkı bilinçlendirmek adına yapılması gerekenler vardır. Konukseverlik kriterlerinden bir kaçını da şu şekilde açıklayabiliriz (Sungur,2013:643):

- Konukseverlik bağlamında turist bilgisi ve nitelikli konukseverlik için eğitim kurslarının açılması,
- Bölgedeki turistik güzergâhlarıyla tarihi merkezlerin ve turistik yerlerin belirlenmesinde uluslararası işaretlerin kullanılması,
- Bölgeye gelen ziyaretçilerin özellikle planlanmış etkinlikler için şehre yaklaşımlarını, bilgi ve hizmetlere ulaşımını hızlandırıcı, kolaylaştırıcı resepsiyon bildirgelerinin ve planların hazırlanmasıdır. Örnek; otopark, kamu kurumlarının çalışma saatlerinin uzatılması ve esnetilmesi, vb.
- Şehrin “yavaş” bölgelerini yönlerinin düzenlenmesi ve bunun için hizmetler sağlanması (broşürler, internet siteleri, ana sayfalar vb.),
- Bölgede bulunan turistik işletmeciler ve mağaza sahiplerinin, ücret şeffaflığı ve fiyatların doğru bir şekilde sergilenmesi gerekliliği konusunda bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

2.2.4.6.Farkındalık Oluşturma

Yavaş Şehir kriterlerinden bir diğeri olan farkındalık oluşturma Yavaş Şehir olan yerlerde halkın eğitimini ve örgütün tanıtımını (özendirilmesini) içerir. Bu kriterin unsurlarını şu şekilde sıralayabiliriz (Öztürk,2012:86):

- Bölgedeki şehir halkının, Yavaş Şehir anlayışına katılımını sağlamak adına motivasyon sağlanmalı, yavaş Şehir olmanın sonuçları ve yöntemi konusunda bilinçlendirilmeli,
- Şehirdeki yerel halkın Yavaş Yaşam felsefesini anlaşılması için programlar ve projeler geliştirilmeli,
- Yavaş Yemek ve Yavaş Şehir fonksiyonlarının yayılmasını sağlayacak örgütlerin geliştirilmesini sağlamaktır.

Başka bir ifadeyle konukseverlik kriterinin unsurlarını içerdiği programlar ile sıralarsak (Doğutürk,2010:10):

- Yavaş Şehir olma hakkında yerel halkla birlikte olması gereken bilinçlendirmeyi sağlamak adına kampanyalar yürütülmesi,
- Şehrin kendine özgü dokusunu “yavaşlık” felsefesi içine katarak eğitim amaçlı bahçeler, parklar, kitaplıklar vb mekânlar oluşturmak,
- Yavaş Şehir ve Yavaş Yemek faaliyetleri düzenlemeye yönelik programlar oluşturmaktır. Bunlar şunlardır:

- ✓ Yavaş Şehir’in başlattığı “eylem ve kimlik” kampanyasına mecburi destek,
- ✓ Slow Food Presidia’nın teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması,
- ✓ Üye kentler Yavaş Şehir yani Cittaslow tescilli markasını başlıklarına eklemeli, web sitelerinde “yavaşlık” felsefesine ait içerikleri eklemelidirler.

2.2.4.7.Slow Food Faaliyet ve Projelerinin Desteklenmesi

Yavaş Şehir ile Yavaş Yemek birbiriyle çok fazla paralellik gösteren iki harekettir ve aynı mantıktan yola çıkmışlardır. Bundan dolayı da Yavaş Şehir kriterlerinden biri de slow food faaliyet ve projelerinin desteklenmesidir. Bunları da şu şekilde sıralayabiliriz (Şahin,Kutlu,2014:60):

- Yavaş Şehir ve Slow Food hareketleri arasından bağlantıyı oluşturur ve yerel nitelikli yavaş yemek örgütünün kurulmasını destekler,
- “TerraMadre” (Toprak Ana) planının ve yemek konusunda oluşturulmuş dernek, vakıf, birlik, cemiyet veya örgütlerin desteklenmesini sağlamak,
- Tükenme tehlikesi olan ürünlere yönelik olarak SlowFood çerçevesinde projelerin tasarlanmasını yürütmek,

➤ Bu projelerde SlowFood tarafından güvenceye alınan yerel nitelikli ürünlerin ve geleneksel beslenme eğilimlerinin, eğitim programlarında, restoranlarda, okul kantinlerinde uygulanarak muhafaza edilmesi, okul bahçelerinde tarımsal üretim konusunda emsal oluşturacak uygulamaların yapılması sağlamak,

➤ Ayrıca SlowFood hareketi işbirliği ile okullarda beslenme ve tat konularında bilinçlendirmek amacıyla eğitimlerin verilmesi ve SlowFood hareketinden sağlanacak yardım sayesinde "MercatidellaTerra" yönteminin kullanılması ile yerli ürün üretiminin desteklenmesi konularına yer verilmesidir. Okullarda eğitim ve uygulama fonksiyonlarının SlowFood işbirliği ile gerçekleştirilecek olması, gelecek kuşakların konu ile ilgili bilgilendirilmesinin ve bilinçlenmesinin önemini belirtmektedir.

2.2.4.8.Olağanüstü Koşullar

Yavaş Şehir akımının diğer bir kriterlerinden bir olan olağanüstü koşulların oluşturduğu unsurlar şu şekilde sıralanabilir:

- Şehirde Yavaş Şehir anlayışının tanıtılması açısından faaliyetlerde bulunulması,
- Yavaş Şehir akımının beyan ettiği şartların oluşturulması,
- SlowFood Presidia'nın (Yavaş Yemek Komitesi) kurulması ve gerekli olan desteğin buradan sağlanması,
- Yavaş Şehir akımına üye olan şehirlerin yazışmaları sırasında şehre ait logonun yanı sıra Yavaş Şehir logosunu da kullanmaları,
- Ayrıca şehirlerin internet sitelerinde yavaş felsefesi ve Yavaş Şehir konusunda bilgi veren bir kısım oluşturmaları gerekmektedir.

Bu ilkeler şehirlerin faaliyette buldukları projeler, politikalar ve etkinlikler açısından somut bir anlam kazanmaktadır. Bu ilkeler bize anlatmalıdır ki, Yavaş Şehir hem şehirselsel bir sosyal düzenlemedir hem de bir yerel yönetim modelidir (Şahin,Kutlu,2014:60).

2.3.YAVAŞ ŞEHİRİN UYGULANABİLİRLİĞİ

2.3.1.Yavaş Şehir Üyelik Şartları

Yavaş anlayışına dahil olmak isteyen her şehir, Yavaş Şehir kriterlerinden nüfus kriterine çok dikkat etmelidir. Bir yerin Yavaş Şehir olması açısından Yavaş Kentler Birliği'nin belirlediği kriterlere göre nüfusunun en fazla 50 bin olması gerektiğini belirtmiştir. O bölgedeki nüfusun fazla veya az olması insanların kurdukları ilişkileri iyi ya da kötü etkilemektedir. Jacobs'a (1992) düşüncesine göre, nüfusu az olan küçük yerlerde kurulan insan ilişkileri kalıcı ve devamlıdır ancak nüfusun yoğun olduğu yani kalabalık, büyükşehirlerde insanlar birbirlerini tanıyamıyor, iyi ve kalıcı ilişkiler kuruyamamaktadır. Kalabalık şehirlerde, insanlar arasındaki ilişkilerin minimum derecede olmasından dolayı sivil dayanışma ve insanların birbirlerine karşı sorumlulukları azdır. Toplumun yaşam kalitesini düşüren ve bundan dolayı insanların mutsuz olmasına neden olan bazı negatif durumlar söz konusu olmaktadır. Bu durumlardan örnek vermek gerekirse; şehirlerin iç ve dış göçlerle yoğunluğunun artması, göçlerle birlikte şehir merkezlerinde yoğunluktan dolayı hava ve gürültü kirliliğinin artması, trafik yoğunluğunun çoğalması, yaşamın gittikçe hız kazanması, insanlar arasındaki mesafelerin artması, yerel ve kültürel değerlerin bozulması olarak adlandırılabilir. Yavaş Şehir bu olumsuz durumlara tepki olarak oluşmuştur ve Yavaş Şehir anlayışını uygulamayı başaran şehirlerde yaşayan birey sosyal ilişkilerin korunduğu bir ortamda, kültürel değerlerini, fiziksel sağlığını, yaşam kalitesini sağlayarak yüksek yaşam doyumuna ulaşabilecektir (Çetinkaya,Serçeoğlu,Uzan,2016:1067). Yüksek yaşam doyumuna ulaşan toplumlar farkındalığı artmış, kendini kargaşadan, yoğunluktan bu tip olumsuzların hepsinden soyutlamışlardır.

Yavaş Şehir anlayışının en önemli unsuru, yerel kimliğin yeniden canlandırılmasıdır. Bunlara dayanarak Yavaş Şehir, nerede uygulanırsa uygulansın, bu akıma katılacak şehirlerin hepsinin uyması gereken kurallar mevcuttur. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz (Coşar,2013:20):

- İyileştirme ve geri dönüşüm yöntemleri ile başlanması, net bir çevre stratejisi izlenmesi, bölgenin kendine özgü özelliğinin ve kentsel dokusunun düzenlenmesi ve geliştirilmesi,
- Bölgede Yavaş Şehir kriterlerine uygun bir altyapı stratejisinin meydana getirilmesi,
- Bölgenin sahip olduğu çevrenin ve şehrin sahip olduğu dokunun kalitesini geliştirme hedefiyle teknolojinin kullanılması,
- Çevreye duyarlı doğal teknikler ile üretilen gıdanın teşvik edilmesi, gerekli durumlarda zor şartlarda üretilen tipik ürünlerin korunması yönelik planlamalar yapılmalı ve geliştirilmesi için zorunlu tesislerin kurulması,
- Üretici ile tüketiciyi birleştirecek olay ve mekânların planlanarak kültürel ve geleneksel üretimin desteklenmesi ve muhafaza edilmesi,
- Fiziksel ve kültürel engellerin ortadan kaldırılarak önyargıların engellenmesi, toplumda çok kuvvetli bir iletişimin sağlanması için konukseverliğin teşviki ve şehir kaynaklarının doğru kullanımı,
- Bir tek görevlilerin değil, toplumun Yavaş Şehir akımı içerisinde yaşama bilincine kavuşturulması ve özellikle gençlere bu bilincin aşılmasıdır.

Yavaş Şehir akımının kriterleri Kasım 1999'da Orvieto'da yapılan sözleşmeye göre şu kriterleri sağlanmalıdır (Şahinkaya,2010:6):

- Çevresini çevreleyen bölgenin ve şehrsel düzenin özelliklerini korumak ve geliştirmek için geri dönüşüm tekniklerinin sağlanması ve çevresel politikalar sağlanması,
- Toprağı işgal etmeden toprağın kullanımının geliştirilmesi için, fonksiyonel bir altyapı stratejisi uygulanması,
- Çevrenin ve şehir düzeninin kalitesini yüksek seviyelere çıkması için teknoloji kullanımına yönlendirilmesi,
- Üretilen yiyecek maddelerinin doğal, çevreyle uyumuş tekniklerin uygulanmasıyla bunların tüketimini desteklemesi, genetik yapısı değiştirilmiş ürünleri hariç tutularak, Slow Food Ark ve Presidia projeleriyle anlaşmalı olarak, zor durumlar için gerekli tipik ürünlerin üretilmesi,

- Yaşanılan bölgenin kültür ve geleneklerinin muhafaza edilerek, sembolleşmesine katkı sağlayıp, yerli üretimi desteklemesi ve tüketicilerle, kaliteli üreticiler ve satıcılar arasında ilişkiyi doğrudan temas kurulabilmesi için tercih edilebilir ortamlar ve mekânlar oluşturmayı sağlaması,
- Konukseverlik kalitesini ve yerel toplum ile onun kendine özgü özellikleri arasında gerçek bir bağ kurmayı desteklemesi
- Bir şehrin kaynaklarının tam olarak ve yaygın olarak değerlendirilmesini önleyen fiziksel ve kültürel engelleri kaldırması,
- Gençlerin ve okulların sistematik bir şekilde lezzet eğitimiyle tanışmasına özel bir şekilde itina göstererek, yalnızca yerli işletmecilerin değil, bütün vatandaşlarının Yavaş Şehir akımına dair yaşadıklarına dair farkındalıkların sağlamasıdır.

2.3.2.Yavaş Şehir Adaylık Süreci

Yavaş Şehir Türkiye Ağı Sekretaryası ve Koordinatörlüğü şehirlerin Uluslararası Yavaş Şehir Birliğine başvuru sürecini takip eder ve bizzat ilgilenir. Yavaş Şehir üyelik başvuruları için başvuru noktası Yavaş Şehir Türkiye Teknik Koordinatörü Bülent Köstem'dir. Uluslararası Yavaş Şehir Birliği'ne başvuracak şehirlerin nüfuslarının 50.000'den az olması önemle belirtilmekte ve şehrin yönetiminin Yavaş Şehir felsefesiyle uyumlu olmalarını zorunlu tutmaktadır. Başvuru için gerekli evraklar ise şu şekilde sıralanabilir (<http://cittaslowturkiye.org/uyelik/>):

- Başvuru mektubunun hazırlanması,
- Başvuru mektubunun değerlendirilmesi,
- Bilgilendirme toplantısı ve değerlendirme ziyareti,
- Başvuru dosyasının hazırlanması ve teslimi,
- Başvuru dosyasının değerlendirilmesi,
- Başvuru dosyasının genel merkeze gönderilmesi ve üyelik ilanadır.

2.3.3.Yavaş Şehir Yönetim Komisyonları

Yavaş Şehir yönetim süreçlerinin sağlayan komisyonlar şu birimlerden oluşmaktadır. Uluslararası Koordinasyon Komitesi: Uluslararası Başkan, Başkan Yardımcıları, “Yavaş Yemek” Temsilcisi, Ulusal Koordinasyon Komitesi Yönetim Kadrosu, Denetçi, Garantörler Komisyonu, Onursal Başkanlar, Bilimsel Komite Üyeleri’nden oluşmaktadır. Bilimsel komite ise Yavaş Şehir ödülünün ve kurumsal aktivitelerinin geliştirilmesi için Yavaş Şehir kurumun organlarına geniş, güncel, bilimsel ve kültürel bilgi sağlamakla görevli değişik disiplinlerden gelen uzmanlar ve akademisyenlerden oluşmaktadır (Doğutürk,2010:5).

2.3.4.Yavaş Şehir Oluşumunu Etkileyen Projeler

2.3.4.1.Terra Madre

Terra Madre, “Yavaş Yemek” tarafından meydana getirilen bir projedir. Terra Madre Felsefesi, “üretim tarımsal süreçtir yemek ise gastronomik bir süreçtir” düşüncesini benimsemiştir. Yavaş Yemek her zaman yemek zevki ve lezzetli gıdaların önemini vurgulamıştır. Ayrıca son zamanlarda modern sayılan üretim, dağıtım ve ekonomik ölçekli kurallarının etkisi altında homojenleştirilme tehlikesiyle karşı karşıya olan kültürlerde farklılaştırma açısından destek sağlamıştır. Bu anlayıştan dolayı, Yavaş Yemek akımının küçük üreticileri koruması ve bunların desteklenmesi gerektiğini düşünmeye başlamıştır. Buna bağlı olarak karar yetkisine sahip otoriteler, tüketiciler, eğitim kurumları, aşçılar, tarımsal araştırma kurumları ve sivil toplum örgütlerinin desteği ve küresel bir planı takip kararlı yöresel hareketler olmadan ilerleme kaydedilemeyeceği ortaya çıkmıştır (Coşar,2013:29).

2.3.4.2.Presidia

Presidia, aynı anlayışta üretim gerçekleştirecek bir grup üzerine odaklanarak üretim ve pazarlama stratejileri ile ekonomik anlamda verimli olmasını sağlayacak bir projedir. Presidia programı Yavaş Şehir üreticilerinin sağladıkları ürünlerinin doğrudan pazarlanmasının, korunmasının ve reklamını yaparak satışını kolaylaştırmaya yönelik bir araçtır (Doğutürk,2010:23).

2.3.4.3.Ark of Taste

The Ark of Taste ise bütün dünyada araştırma yaparak tükenmeye yönelik gıda ürünlerini seçerek sınıflandırma yapmıştır. 1996'da ilk olarak Torino'daki Salone del Gusto'da bir araya getirilen bir projedir. Amaçları anlatan bildirgesi ise bu tarihten bir sene sonra açıklanmıştır. Projenin amacı; esnafı ve tarımsal gelenekleri besleyen ekonomik, sosyal ve kültürel miras olabilecek farklı ürünleri kurtarmaktadır. Bunu gerçekleştirebilmek için de zengin ve karmaşık eski yetenek ve tekniklere gerek duyulmaktadır. Sıra dışı ve özel, duyuşal mükemmelliğe sahip tat ve ürünler, genellikle izole alanlarda zor şartlara uyum sağlamış bir biçimde bulunmaktadır (Coşar,2013:31).

2.3.4.4.Earth Market Projesi

2006 haziranda Sanremo'da gerçekleştirilen Slow Food İtalya Ulusal Kongresi ülkenin 100 bölgesinde çiftçi pazarları düzenlenmesi kararlaştırdı. Slow Food İtalya ve Slow Food Biyoçeşitlilik Vakfı bu konu da çalışmalar yapmaya başlayarak, mevcut pazar araştırması yaptı, çeşitli örgütlerle buluşuldu, küçük çiftçi ve üretici birlikleriyle görüşülerek uzmanlardan bilgi elde edildi. The Earth Markets Projesi, Slow Food felsefesiyle birleşti, bunun sayesinde üreticiler ve ürünler direkt olarak tüketiciyle bağlantı kurmuş oldu. Projenin diğer bir hedefi ise tüketicinin projedeki rolünün farkına vararak üretimde payı olduğunu görmesi ve böylece "yer ve sofr" anlayışını oluşturmaktı (Doğutürk,2010:25).

2.3.5.Yavaş Şehir Olmanın Sorunları

Yavaş şehir, öncesinde yerel bir hareket olarak hayata geçirilmiş daha sonra bütün dünyada yayılmıştır. Bu açıdan geliştirilen kriterler, tüm üye şehirler tarafından uygulanmaya çalışılırken, üyelerin hepsine aynı kriterlerin aynı ölçütlerde uygulanamama tehlikesi de oluşmuştur. Diğer bir problem ise Yavaş Şehir başkenti seçilecek şehirlerin değerlendirmesi yapılırken tarafsızlık sağlanamazsa olabilir. Çünkü Yavaş Şehir başkenti seçilecek yerler sonuç olarak buldukları ülkelerdeki gelişmeleri son derece uygulayabilecek pozisyonadırlar. Başka bir problemse, yörede yaşayan halkın bu çalışmalara yeteri kadar önem vermemesi ve katılmaması,

şehrin kendisinin ve burada yaşayan halkın dışardan yavaş ve elit olarak algılanması, Yavaş Şehir olduktan sonra meydan gelen ek talebi karşılanmaması, kontrol edilmemesi ve çözüm bulunamaması gibi sorunların bir araya gelmesidir (Coşar,2013:33). Bu problemlerin oluşması Yavaş Şehir uygulanabilirliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Halkın bilinçsizliği, bu akıma yönelik talebin karşılanamaması ve uygulanan kriterlerinin hepsinin eşit şekilde uygulanamaması, tarafsızlık sağlanamaması bunların hepsinin belirlenip, çözüme nasıl ilerleneceğinin saptanması gerekir.

Yavaş Şehir olmuş yerler mükemmel değildir. Örneğin Amerika'da bulunan üç tane Yavaş Şehir güzel yerler fakat onların sosyal dışlanma, gelir eşitsizliği, su kirliliği, satın alınması zor konut, ekosistem bozulması, toplu taşıma ve bunu gibi tipik kentsel sorunları bulunmaktadır. Yine de, bu şehirler çok güzel ve tarihsel olarak önemli bir konuma sahip iyi kalitede de hayatın parçalarıdır. Bunlar yaşama memnuniyetini deneyimleyen karakteristik şehirlerin ter aldığı ülke ve toplumlara sahiptir ve değişen dünyada bunu sürdürmek istiyorlar. Yavaş Şehir anlayışını benimsemenin şehirlere elit bir hayat sürme ayrıcalığı sürme ayrıcalığı var ve bunun içinde güzel bir yerde yaşama, iyi bir yemeğin tadını çıkarma ve zevkine varma, estetik ve tada dikkat çekme, boş zamanını iyi değerlendirme bulunmaktadır. Yavaş Şehir'de yaşamak sana seçme şansı verir. Çünkü sanayileşen ölçekli teknolojiler kullanan ve küresel ekonomiye sahip geleneksel hayata karşı memnun edici bir alternatif oluşturmaktadır. Bu memnuniyet yavaş hareketin daha büyük, daha politik ve ortak geleceğimizin daha önemli olmasıdır (Carp,2014). Yavaş Şehir olmanın avantajlarının yanı sıra dezavantajları vardır ki, yine de bu kadar yararlı uygulamanın dezavantajlarını minimuma indirmek için çaba sarf etmek gerekir.

Yavaş Şehir hareketine karşı yapılabilecek eleştirilerden biri hareketin kolay bir şekilde moralsiz, geriye dönük ve soyutlanmış topluluklar oluşturabilmesi riski vardır. Bununla ilgili şöyle bir soru sorulabilir; acaba Yavaş Şehir globalleşen dünyanın yoğunlaşmış maddeciliğinin yerini sakinliğin tutuculuğuna bıraktığı ortamlar mıdır? Başka bir düşünceyle Yavaş Şehir çeşitli faaliyetlerin olmadığı, akşamları gençlere yönelik aktivitelerin olmadığı, hareketsiz aptallaştırıcı yerler olmayı da amaçlamamaktadır. Yavaş Şehir akımını benimseyen işletmeler, yenilik

veya teknolojiye karşı bir tepki oluşturma gibi bir amaçları yoktur. Ayrıca yavaşlığın neden olabileceği tehlikelerin farkında olarak, Yavaş Şehir akımını benimsemiş çiftçi Pazar yerleri, festivaller ve cazip halk alanların yaratılması ile canlılığın yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Bunlara dayanarak çevreye karşı hassas, bölgesel olarak otantik işletmeler yardımıyla gastronomi odaklı bir turizmi desteklemektedir (Sungur,2013:642).

Yavaş Şehir olma ile ilgili hissedilen bir tehlike de paradoksal bir şekilde Yavaş Şehir etiketinin miras endüstrisi içinde boyut değiştirerek marka farkındalığına ulaşmasıdır. Yavaş Şehir akımını benimseyen şehirlerin nüfusu 50 binin altında olmasından dolayı buraların zamanla turizm yoluyla kolayca cazibe merkezine dönüşebileceğini gösterir. Yavaş Şehir olan yerler sakinliğini bir gösteriş konusu haline getirirse eğer hızlı bir şekilde evrim geçirebilirler. Bu oluşumda dükkan kiralari artar, kafeler orijinal halini kaybederek bozulabilirler. Dışarıdan gelen ziyaretçiler Yavaş Şehir olan yerleri ikinci evleri olarak görebilirler. Bunun sonucunda ev kiralari yükselecek, yoksullar ve gençler bölgeden dışlanacaktır. Bu tehlike karşısında başvurulacak en iyi yol, hareketin propagandasını yapmaktır. Yavaş Şehir olan yerde ne kadar yöresel kalınırsa, o kadar az özel üyelik statüsü oluşacak ve bunlar yeterli ilgiyi çekemeyecektir. Bunlara bağlı olarak her şey ilk uyum sağlayanların başarılarına ve becerilerini çok geniş bir üyelik için temel oluşturmada uygulama yeteneklerine bağlıdır (Sungur,2013:642). Yavaş Şehir akımını uygulanabilirliği sadece mantıksal çerçevede yeterli olamamakta, ciddi bir çaba ve çalışma gerektirmektedir.

2.3.6.Yavaş Şehrin Dünya'daki Uygulamaları

Yavaş Şehir olmuş yerlerin birçoğu dünyada ve Türkiye'de, küreselleşmiş şehirlerin temposundan kurtulmak isteyenlerin sığınabilecekleri bir liman olarak görülmüş ve bu şehirler çoğunlukla doğa içeriği geniş, sürdürülebilir turizme doğru yönelip yörede yaşayan halkla bütünleşerek buna bağlı ürünler sunmaktadır. Bunun yanında Yavaş Şehir akımını benimsemiş yerlerin sahip oldukları politikalar, yürüttükleri projeler, sahip oldukları faaliyetler ve organizasyonlarla gelişmeyi sürdürülebileceklerinin altını çiziyor bunu sonucunda bu girişim şehirselleşmiş boyut

kazanır. Aynı zamanda sosyal ve yerel yönetimler açısından bir model oluşturur. Başka bir ifadeyle, Yavaş şehir süreci başarılı bir şekilde yönetilebilirse bu süreç turizm açısından bölgede orta ve uzun vadede büyük getiri sağlayacaktır. Çünkü bir yerin Yavaş Şehir olması için benimsenen yol sanayileşme ve hızlı gelişim değildir. Bunun tersine bölgenin kültürü, esnafı, yemeği, tarihi gibi şehrin kendisini rakiplerinden farklılaştıran özelliklerine sahip çıkmasını benimsemiştir. Şehrin yerel yönetimlerinin, Yavaş Şehir akımının sürdürülebilir bir yöresel kalkınma modeli olarak kabul edip yapılacak çalışmaları bu kapsamda yürütmesi neticesinde, girişimlerin yerel ekonomiye pozitif yansıyor herkesin refah payının yükseleceği düşünülmektedir (Baldemir,Kaşmer-Şahin,Kaya,2013:32). Yavaş Yemek başkanı Carlo Petrini ve dört kurucu şehrin (Chianti, Orvieto, Bra ve Positano) belediye başkanlarının Yavaş Şehir Sözleşmesi'ni imzalamasıyla 1999 yılında Yavaş Şehir oluşturulmuştur. 2001 yılında ise çoğunluğunu Kuzey ve Orta İtalya'da özellikle Toskana ve Umbria bölgelerinde, tamamı İtalyan olan ilk 28 şehir sertifikasıyla Yavaş Şehir akımı hızla yayılmaya başladı. Haziran 2011 yılından itibaren Yavaş Şehir sertifikası alanların sayısı 24 ülke ve 147 şehirden oluşan dev kasabalar birliğine ulaşmıştır (Öztürk,2012:87).

2.3.6.1. Dünyadaki Yavaş Şehirler

Günümüzde Yavaş Şehir uygulamasını hayata geçiren ülkelerin sayısı 30'dur. Bu da toplamda 222 şehir demek oluyor. Türkiye ise 11 tane Yavaş Şehir'e sahiptir (<http://www.cittaslow.org/>).

Yavaş Şehir akımının temeli 1999'da İtalya'nın Toscana bölgesinde yer alan Greve in Chianti şehrinde, 30 kadar Slow Food'u destekleyen şehrin katılımıyla gerçekleşti. Küreselleşen dünya tarafından ezilme tehdidi altında kalmış dört kurucu şehir, başarılı şekilde turizm destinasyonu oluşturmuştur. Turizmdeki başarıları açısından şehir merkezindeki araç trafiği artmış, fast-food restoranları fazlalaşarak daha çok turist gelmeye başladı ayrıca reklam tabelaları arttı, ışık kirliliği oluştu. Aslında yapılmak istenen bu şehirleri sakinleştirmektir. Yavaş Şehir Hareketi'nin ilk manifestosunda, hızın insanlar arasındaki ilişkiyi, samimiyeti ve değişimi kolaylaştırmasına karşılık, farklılıkların üstünü örtmüş, insanlar homojenleşmeye

başlamış ve neticesinde sıradanlığın hakim olduğu bir düzenin oluşması hakkında endişeler oluşmuştu. Bu oluşan endişelerin yok edilmesi, yerel değerlere sahip olunması, bu değerlerin muhafaza edilmesi ve geliştirilmesi maksadıyla Yavaş Şehir kavramı çerçevesinde bir alan meydana getirildi (Bahtiyar-Karadeniz,2014:86).

Yavaş Şehir akımı ilk olarak Avrupa olmak üzere başka kıtalardaki ülkelere de yayılmaya başlamıştır. Akımın çıkış yeri İtalya olduğu için Yavaş Şehir akımını benimseyen şehirlerin çoğu İtalya’da bulunmaktadır. Hızla yaygınlaşan bu akım ile İtalya’nın ardından İngiltere, İspanya, Portekiz, Polonya, Norveç, Avusturya ve Almanya’da da birçok şehir Yavaş Şehir olmaya hak kazanmıştır (Baldemir,Kaşmer-Şahin,Kaya,2013:33).

Tablo-1: Dünyadaki Yavaş Şehir Akımını Benimsemiş Ülkeler ve Şehirler

ÜLKE	YAVAŞ ŞEHİRLER
Almanya	Bad Essen Bad Schussenried Berching Bischofsheim Blieskastel Deidesheim Hersbruck Lüdinghausen Meldorf Nördlingen Penzlin Spalt Überlingen Waldkirch Wirsberg
Amerika	Sebastopol Sonoma
Avustralya	Goolwa Katoomba Yea
Avusturya	Enns Hartberg Horn
Belçika	Chaufontaine Enghien Estinnes Evere Lens Maaseik Silly
Büyük Britanya	Aylsham Berwick upon Tweed Llangollen Mold Perth
Çin	Fuli (Fuchuan Yao Autonomous County) Shimenshan (Qufu city) Yanyang (Meizhou city) Yaxi (Gaochun County) Yuhu (Wencheng County)
Danimarka	Mariagerfjord Svendborg
Finlandiya	Kristinestad
Fransa	Blanquefort Créon Labastide d’Armagnac Loix Mirande Saint Antonin Noble Val Segonzac Valmondois
Güney Afrika	Sedgefield

Güney Kore	Cheongsong County (Pacheon-myeon) Damyang County (Changpyeong-myeon) Hadong County (Akyang-myeon) Jecheon City (Susan-myeon & Bakdaljae) Jeonju City (Jeonju Hanok Village) Namyangju City (Joan-myeon) Sangju City (Hamchang-eup, Gonggeom-myeon, Ian-myeon) Shinan County (jeung-do island) Wando County (Cheongsando Island) Yeongwol County (Kimsatgat-myeon) Yesan County (Daeheung & Eungbong-myeon)
Hollanda	Alphen-Chaam Bellingwedde Borger-Odoorn Echt-Susteren Eijsden-Margraten Heerde Midden-Delfland Vaals Vianen Vlagtwedde
İrlanda	Clonakilty
İspanya	Balmaseda Begues Begur Lekeitio Morella Mungia Pals Rubielos de Mora
İtalya	Abbiategrosso Acqualagna Acquapendente Altomonte Amalfi Amelia Anghiari Asolo Barga Bazzano Borgo Val di Taro Bra Brisighella Bucine Caiazzo Capalbio Casalbeltrame Castel Campagnano Castelnovo nè Monti Castelnuovo Berardenga Castel San Pietro Terme Castiglione Olona Castiglione in Teverina Cerreto Sannita Chiavenna Chiaverano Cisternino Città della Pieve Città Sant'Angelo Civitella in Val di Chiana Controguerra Cutigliano Fontanellato Francavilla al Mare Galeata Giuliano Teatino Gravina in Puglia Greve in Chianti Grumes Guardiagrele Levanto Marradi Massa Marittima Monte Castello di Vibio Montefalco Morimondo Novellara Orsara di Puglia Orvieto Pellegrino Parmense Penne Pianella Pollica Positano Pratovecchio - Stia Preci Ribera Salorno San Gemini San Miniato San Potito Sannitico Sant'Agata di Puglia Santarcangelo di Romagna San Vincenzo Santa Sofia Scandiano Sperlonga Suvereto

	Teglio Termoli Tirano Todi Tolfà Torgiano Trani Travacò Siccomario Trevi Turbigo Vigarano Mainarda Zibello
İsveç	Falköping
İsviçre	Mendrisio
İzlanda	Djupavogshreppur
Japonya	Kesenuma
Kanada	Cowichan Bay Naramata Wolfville
Kolombiya	Pijao
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti	Lefke Mehmetçik Yeniboğaziçi
Macaristan	Hódmezővásárhely
Norveç	Eidskog Levanger Sokndal Ulvik
Polonya	Barczewo Bartoszyce Biskupiec Bisztynek Działdowo Dobre MIasto Goldap Górowo Iławeckie Jeziorany Kalety Lidzbark Lidzbark Warminski Lubawa Murowana Goślina Nidzica Nowe Miasto Lubawskie Nowy Dwór Gdański Orneta Olsztynek Pasym Prudnik Rejowiec Fabryczny Reszel Ryn Sępapol
Portekiz	Lagos Sao Bras de Alportel Silves Tavira Viana Do Castelo Vizela
Tayvan	Dalin Fonglin Nanzhuang Sanyi
Türkiye	Akyaka Gökçeada Halfeti Perşembe Şavşat Seferihisar Vize Tarakli Uzundere Yalvaç Yenipazar
Yeni Zelanda	Matakana (Rodney District)

Kaynak: Cittaslow International Cittaslow List'den (2016) yararlanılarak oluşturulmuştur.

2.3.7.Yavaş Şehrin Türkiye'deki Uygulamaları

Türkiye de Fast Food'un geleneksel yemek kültürlerine yönelik çılgınlığına dikkat oluşturmak ve fast food düşüncesinin toplum ve yaşam üzerindeki negatif

etkilerine bir karşılık olarak 1999 yılında daha çok internet tabanlı bir örgütlenme “sefertası hareketi” başlatıldı.

Aslında başlangıçta Slow Food hareketi örnek teşkil etti. Halka yönelik yapılan ilk toplantıda, halktan birinin önerisi üzerine "sefertası" ad ve simge olarak kabul edildi. Daha sonra özellikle 2000 yılından sonra gerçekleşen etkinliklerle adını yaymayı başaran sefertası hareketi paneller, geleneksel sokak yemekleri, festivaller ve lezzet panayırıları uygulayarak kısa vadede harekete yardımcı olan kişi ve kuruluşların sayısını yükseltti. 2007’de İzmir’den baka Bursa, Ordu ve Sakarya’da bölge temsilcilikleri ile yurdun her tarafında örgütlenmeye başlandı. Kültürel çeşitliliği, mutfaktan başlayıp hayatın her alanında savunmayı hedefleyen hareket, taşınmayı ve hareketliliği sembolize eden “sefertası”nı kullanmıştır (Bahtiyar-Karadeniz,2014:87).

Türkiye’de 2013’te Yavaş Şehir akımına üye olan şehirlerin sayısı 9 olarak açıklanmıştır. Bu belde ve ilçelerin bağlantılı oldukları iller ise şöyle sıralanabilir; Seferihisar (İzmir), Akyaka Beldesi (Ula İlçesi-Muğla), Gökçeada(Çanakkale), Yenipazar(Aydın), Yalvaç(Isparta), Vize(Kırklareli), Taraklı(Sakarya), Perşembe(Ordu), Halfeti(Şanlıurfa)’dir. Bunlardan Seferihisar, Türkiye’de ilk sakin şehir olma unvanını kazanarak 2009 yılında Yavaş Şehir olarak adlandırılmıştır. Daha sonra 2011 yılında ise Taraklı, Gökçeada, Yenipazar ilçeleri ve Akyaka Beldesi ile birlikte Türkiye’de sakin şehir sayısı beş olarak açıklanmıştır. Akyaka Özel Çevre Koruma Bölgesi olması ve biyoçeşitliliğiyle, Taraklık karakteristik mimari dokusu ve restore edilen birçok binasıyla, Yenipazar’ın Türkiye genelinde ünlü pidesi başta olmak üzere yerel yemekleriyle, Gökçeada ise adada organik üretim uygulanmasıyla ve Slow Food etkinlikleri sayesinde kendi niteliklerine koruyan şehirleridir, denilebilir. Yeni üyelerle beraber Ulusal Birliği’ni kurarak İcra Kurulu’na giren Seferihisar, Yavaş Şehirlerin geleceğiyle alakalı karar verme yetkisini kazanmıştır. Ulusal Birliği’ni kuran Türkiye 2013 yılı Yavaş Şehir Genel Kurulu’na ev sahipliği yapma hakkını kazanmıştır. Birliğin en büyük organizasyonu “Cittaslow Genel Kurulu” 2013 yılı Haziran ayında Türkiye’de, İzmir’de, Seferihisar’da gerçekleşmiştir (Sungur,2013:644). 2016 yılından itibaren ise Türkiye’deki Yavaş Şehir sayısı 11’e yükselmiştir. Son eklenenler, Uzundere

(Erzurum) ve Şavşat (Artvin)'dir (<http://cittaslowturkiye.org/#sehirler>).Türkiye'de yavaş şehirlerin sayısının artması sürdürülebilir turizm açısından sektöre önemli katkılar sağlayacak, küreselleşmenin yarattığı kaostan ülkemizi uzaklaştıracaktır.

2.3.7.1. Seferihisar

İzmir'in şehir merkezinin güneybatısında Yavaş Şehir olan Seferihisar bulunmaktadır. İzmir şehrine uzaklığı 45km. olan Seferihisar ilçesi; batıda Ege Denizi ve Urla ilçesi, kuzeyde Konak, Urla ve Güzelbahçe ilçeleri, doğuda Menderes ilçesi ve güneyde Ege Denizi'yle çevrili olup yaklaşık 60 kilometrelik kıyı uzunluğuna sahiptir. İzmir şehir merkezine ve havalimanına olan yakınlığıyla destinasyon açısından avantaja sahip olan Seferihisar yalnızca sahip olduğu doğa güzellikleriyle değil, sağlık turizminin gelişmesine olanak sağlayan jeotermal su kaynakları ve zengin kültürel, tarihsel değerleri ile de dikkat çekmektedir (Doğutürk,2010:40).

Yavaş şehir akımına üye olan Seferihisar sadece Türkiye için değil dünyada bir ilktir. Aslında üye olunan şehirler yerinde incelenirken Seferihisar bunun dışında kalmıştır. Çünkü birliğin üyeliği kabul etme koşulu yüzde 50'yi sağlaması olsa da Seferihisar'ın yüzde 70'i aşmaktadır. Bunun dışında Seferihisar ile yapılan sunum çok iyidi ve yavaş Şehir olma yolunda Seferihisar çok samimi bulunur. Seferihisar Belediye Başkanı Mustafa Tunç Soyer, her röportajında önemle belirttiği gibi Seferihisar “hiç denetlenmeden Yavaş Şehir üyeliğine kabul edilen tek şehir” dir (Öztürk,2012:96).

2.3.7.2.Gökçeada

Gökçeada Türkiye'nin en batısında bulunmakta ve en büyük adası olma özelliklerinin yanı sıra nostaljik evleri, doğal yaşam ortamı, organik ürünler ve alternatif spor olanaklarıyla son zamanlarda en önde turizm merkezlerinden biri haline gelmiştir. 2002 yılından itibaren ada da uygulanan organik tarım faaliyetleri ile birlikte 2008 yılından bu yana gerçekleştirilen organik tarım faaliyetleri sayesinde gelen turistlere eşsiz doğa ortamı sunan Gökçeada, 2011 yılının haziran ayında Yavaş Şehir sertifikası alan dünyanın ilk ve tek sakin adası olmaya hak kazanmıştır.

Ege denizindeki sörf sporu açısından bakıldığında ideal bir yer olan Gökçeada, son zamanlarda çeşitli ulusal ve uluslararası organizasyonlardan adından sıkça söz ettirmektedir. El değmemiş doğası, her aşamasında tarihin en hoş anları ve organik ürünlerle donanmış, çok kültürlülüğün uyumunu sonuna kadar hissedebileceğiniz bir tatil için Gökçeada çok güzel bir destinasyondur. İstanbul, Bursa ve İzmir gibi büyük şehirlere yakın olmasından dolayı da Gökçeada büyük ilgi görmektedir (<http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-gokceada/>).

2.3.7.3.Halfeti

Halfeti şimdiye kadar çok fazla medeniyete ev sahipliği yapmış, Urfa'nın küçük ve sakin ilçesidir. Fakat 2000 yılında yapılan Birecik Barajı sebebiyle sular altında kalmıştır. Yöresel kesme taşlı yapıların yaygın olduğu Halfeti, 2000 tarihinden itibaren suların altında kalması sebebiyle saklı cennet olarak anılmaya başlandı. Bu çok farklı olan şehrin geçmişi 16.yy'a dayanan kuş evi mimarisini de içinde barındırır. Bir araştırmada belirtilenlere göre evlerde kuşlar için yuva yapabilmesi ve kışın korunabilmesi açısından 20 çeşit kuş penceresi mevcuttur. Halfeti, dünyada siyah gülün yetişebildiği tek destinasyon olarak anılıyor (<http://listelist.com/yavas-sehirler-turkiye/>). Çok farklı medeniyetlerin yaşadığı yer olan Halfeti, saklı bir cennet bahçesidir. Buraya gelen konukların ilk rotası Fırat nehri üzerinde tekne ile gidilen Çekem Mahallesi, Beresül (Savaşan) Köyü ve Rumkale Aziz Nerses Kilisesi, Barşavma Manastırı, su sarnıçları ve su kıyıları olmaktadır. Bu rota yolunda su altında kalan evler, çay behçeleri ağaçlar, camiler, mağaralar ve mağara kafeler vardır. Bunların dışında doğa yürüyüşü ve dağ bisiklet parkurları, eşsiz doğa içinde kanyonlar, ATV motorlarla safari keyfi, kuşlar, siyah gül gibi endemik bitkiler ve böceklerle dolu bir yolculuk ile bambaşka geziler yapılabilir (<http://www.cananyuce.com/cittaslow-yavas-sehirler/>).

2.3.7.4.Perşembe

Perşembe ilçesi gelenek ve göreneklere çok bağlı olmasının yanı sıra yeniliklere çok açık olup yakından takip etmektedir. Şehirlerin kendine özgü özelliklerini ve yapılarını muhafaza edip, yerel ürün, sanat ve yemeklerine destek vererek doğayı koruyarak sürdürülebilir ilkeleriyle gelişebileceğini savunan Yavaş

Şehir akımına 161. Yavaş Şehir olarak 2 Kasım 2012’de üye olmuştur (Bahtiyar-Karadeniz,2014:87). Perşembe ilçesi Karadeniz’de tepeler, dik ve derin vadilerle birbirinden kopan coğrafyası ve girintili, çıkıntılı olan deniz kenarında Karadeniz’in yegane bakir köy ve plajlarına sahiptir. Perşembe ilçesi ılıman bir iklime sahip olmanın yanında doğal bir liman niteliğindedir ve yeşilin her tonuyla boyanmıştır. Pontus Krallığı’nın kalıntılarına sahip olan Perşembe, tarih boyunca Etiler, Miletliler, Kimriler, Kalipler, Tiborenler, Mosinoikler, İskitler, Persler, Makronlar, Frigler, Amazonlar ve Pontuslar’a ev sahipliği yapmıştır. Karadeniz’in 3 tane doğal limanından olan Vona Limanı üzerinde Cenevizliler tarafından inşa edilen kale, antik kökenlere ait olan Yason Burnnu, Mersin Koyu üzerinde halen sur kalıntılarına rastlanabilen Hoynat Adası ve 300 metre derinliğindeki Boğazçık (Bahçeköy) Mağarası da Perşembe ilçesinin görülmesi tavsiye edilen önemli yerler arasında bulunmaktadır (<http://www.cananyuce.com/cittaslow-yavas-sehirler/>).

2.3.7.5.Şavşat

Artvin’nin merkezine yaklaşık 71kilometre uzaklıkta bulunan ve doğusunda yer alan ayrıca yükseliği 3 bin metreyi geçen dağlarla çevrelenmiş, dar ve derin vadilerin arasında kalmış olağanüstü bir destinasyonu bulunan yerin adı Şavşat’tır. Şavşat ismi Gürcüce ‘kara orman’ anlamına gelmektedir. Bu bölgede M.Ö. 900-650 yılları içerisinde Urartu ve Kimer medeniyetlerinin bulunduğu söylenmektedir. Şavşat bunun sonralarında Saka, Roma ve Sasanilerin egemenliğine girmiştir. Yavuz Sultan Selim zamanında ise Osmanlı’nın egemenliğine girdi ve Gürcistan Vilayeti olarak isimlendirildi. Bu bölge Birinci Dünya Savaşı sırasında Rusların egemenliğine girdi ve sonrasında 1921 yılında Türkiye sınırına dahil olmuştur. Sahara Milli Parkı dolaylarında bulunan korunmaya alınmış bu coğrafyada ladin, çam ve köknar ağaçlarının ortasında bulunan Karagöl, Şavşat içerisinde bulunan göllerin en büyüğüdür. Bununla birlikte Pınarlı köyüne yakın bulunan Balık Gölü, Arsiyan yaylasında ise Kız Gölü, Boğa Gölü ve Koyun Gölü de ilçe sınırları içinde bulunmaktadır. Arsiyan, Sahara ve Bilbilan yaylalarında Karadeniz’in çok çeşitli yeşilliklerinin arasına yayılmış, genellikle iki katlı yapılmış, üç tarafı ayvan denilen balkonla çevrili, tümü ahşaptan olan geleneksel Şavşat evleri bölgenin her alanında bulunmaktadır. Şavşat’ın kültürel varlıkları incelenirse, bunların içinde Cevizli

köyündeki 10. yüzyıldan kaldığı tahmin edilen Tibet Kilisesi, Köprülü köyündeki Köprülü Kilise, Zor Mustafa Bey Camisi olduğu gözlemlenebilir. Söğütlü Mahallesi'nde 950 rakımda yüksek bir kayalığın üzerine olan, içinde sarnıç ve şapel kalıntıları bulunan Şavşat Kalesi de şehrin önemli kültürel özelliklerinden olarak sayılabilir. Şavşat, içerisinde çok çeşitli endemik türleri de içinde bulunduran oldukça zengin bir bitki çeşitliliğine ev sahipliği yapar. İlçede yükselti artışına bağlı olarak farklı vejetasyon kuşaklarının ortaya çıktığı görülüyor. Şavşat'ın dağlık coğrafyası tek farklı bitkilere değil farklı manzaralara da yer vermiştir. Şavşat'ta öğretmenlik yapmış Fakir Baykurt'un, "Türkiye'nin uzak köşelerinden bir tanesinde, Şavşat'ta bir tepe bulunmaktadır. Bu tepeden Şavşat izlenince bütün Türkiye resim gibi insanın önüne serilir" dediği Efkâr Tepesi, Şavşat'ın büyümlü coğrafyasının ayağınızın altına serildiği alanlardan sadece biridir.(<http://www.atlasdergisi.com/kesfet/gezi/15836.html>).

2.3.7.6.Taraklı

Yavaş Şehir üyeliği için başvuru yapan Taraklı Belediyesi, yapılan incelemeler neticesinde 50 puan barajını aşarak 2011 yılında Yavaş Şehir üyesi olmayı başarmış ve de salyangoz üzerindeki şehirle gösterilen logoyu taşıyan sertifikayı almayı hak kazanmıştır. Taraklı'da, çok fazla Türk şehirde rastlandığı gibi doğa ile tamamlanmış, arazinin doğallığına uyarak yerleşmek amaçlanmıştır. Ağırlıklı olarak binalar yamaçlara yayılmış görünümünde olup şehrin orta coğrafyalarında topografya düzleşmekte ve buralarda düz yerleşim görülmektedir. Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda şehrsel faaliyetlerin şehir içinde dağılımına incelediğimizde dini, idari, ticari, eğitim ve konaklama binalarının şehir merkezinde, konutların ise Ulu Cami çevresi ve yamaçlarda bulunmaktadır. Sosyal yaşama rehberlik eden merkez şehrin her iki tarafta da yaklaşık ortasında bulunan en düz alanda kurulmuş olup, kentin en eski binalarından olan Yunus Paşa Cami, Eski Hamam ve geleneksel çarşı dokusu bütünleşmektedir. Şehrin en meşhur caddesi olan Ankara Caddesi, ilçenin çevre köy ve ilçelerle ulaşımını gerçekleştiren tek trafik yolu olmasıyla birlikte, tarihi dokuya açılan tüm cadde ve sokakların dağıtımını da sağlamaktadır. Ticaret, eğitim, kamu binaları da bu cadde üzerinde olmasından dolayı ilçenin en hareketli caddesidir. Taraklı'nın şehir merkezinden dışında olması ve artık önemli trafik aksı

üzerinde olmayan konumu ve halkın düşük gelirlili olması gibi sebepler eski dokuyu meydana getiren binaların fazla değişime uğramadan özelliklerini muhafaza ederek günümüze kadar ulaşmasını etki etmiştir. Marmara bölgesinde bulunmasına karşın ilçenin tümünde karasal iklim özellikleri vardır. Doğal bitki örtüsünü ormanlar meydana getirmiştir. Dağların ve ormanların etekleri fundalıklarla kaplıdır. 2010 Adrese dayalı (ADNKS) nüfus sayımı kesin neticelerine dayanarak, Taraklı'nın toplam nüfusu 7.337 civarındadır. Yöresel yemekleri içinde keşkek, nohutlu et, uhut tatlısı, köpük helvası bulunmaktadır. Tarihi dokusu dışında Karagöl yaylası, Kayaboğazı göleti, Hark Kanyonu ve Mağarası da doğa turizmi açısından önemli simgeleridir. İlçede el sanatları açısından bez dokuma, ahşap tarakçılık ve ahşap kaşıkçılık çok önemli rol oynar (Değirmenci,Sarıbıyık,2015:615).

2.3.7.7.Uzundere

Uzundere ilçesi coğrafi özelliği, doğası, yüz yıllardır varlığını sürdüren yayla kültürü, doğa sporları ve tarihi eserleri ile doğa, spor, tarih ve kültür konularının en güzel simgelerini içinde barındırmaktadır. Kiliselerin, kalelerin, tarihi camilerin, şapellerin, mağaraların ve mezarlık yerlerinin bulunduğu bölgede turizm potansiyeli de oldukça fazladır. Bölgede Türkiye'nin en yüksek şelalesi olarak bilinen Tortum Şelalesi yer almaktadır. Tortum Şelalesi hem oluşumu hem de yüksekliği açısından dünyanın en önde gelen şelalelerinden biri olarak kabul edilmektedir. Tortum Çayı'nın suları her şeyden önce bir heyelan set gölü olan Tortum Gölü'nde bir araya gelmekte ve daha sonrasında 22 metrelik genişlikten 48 metre yükseklikten dökülerek şelaleyi meydana getirmektedir. Coğrafi olarak oluşumu ve sahip olduğu doğa turizmi potansiyeli açısından hayranlık veren bir peyzaja sahip olan Tortum Gölü de önemli turizm kaynaklarından biri haline gelmiştir. Coğrafi yapıdaki yükseklik farkları belirgin bir biçimde olduğundan seyrine doyumsuz manzaralar içermektedir. Üzerinde sandalla gezi deneyimi yaşamının sağlanabilir olduğu gölün doğu kıyılarını peribacaları ile kaplıken, batı yamaçlarında çok dik ve kayalık yapılar yer almaktadır. Tortum gölü, havzasından sızan suların meydana getirdiği irili ufaklı ve zümrüt gibi yeşillikler içinde sıralanan göllerden meydana gelmektedir. Bu bölge "Yedigöller" olarak isimlendirilmekte ve Erzurum'un en ünlü mesire yeri olarak görülmektedir. Her türlü meyve ve sebzenin yetiştirildiği bu bölgede çok

büyük bir alabalık çiftliği de yer almaktadır. Tortum vadisi, Çoruh havzasının en önemli doğal bölümlerinden biri olarak bilinmekte ve Dünya Koruma Örgütü tarafından 2000 yılında dünya genelinde korunması gereken 200 hassas ekolojik bölge olarak belirtilen Kafkasya Ekolojik Bölgesi'nin batı ucunda bulunmaktadır. Sahip olduğu zengin doğal bitki örtüsü yanı başında, vadi birçok yabani meyveye de sahiptir. Bu meyvelerden bir kaçı; ahududu, böğürtlen, iğde, armut, kuşburnu, erik ve hanım tuzluğudur. İlçenin bulunduğu Çoruh havzasında yapılan çalışmalarda 207 farklı kuş türünün yaşadığı tespit edilmiştir. Bu çeşitlilik kuş gözlemciliği turizminin doğmasını sağlamıştır. Kelebek çeşitliliği açısından bakıldığında da çok zengin olan bölgede Türkiye'nin endemik türlerinden ve 1998 yılında yayımlanan 'Avrupa Kelebekleri Kırmızı Kitabı'na göre Avrupa'da nesli tükenme tehlikesi altında olan minimum bir düzine türün var olması, havzayı kelebek faunası açısından daha önemli hale gelmiştir. Doğaseverlerin ve maceraperestlerin sürekli talep gösterdiği ilçede dağ bisikleti ve ATV'ler için pek çok parkurun yanı sıra köy yolları, yayla yolları ve uygun dağ sırtları yer almaktadır. Son zamanlarda bu gibi spor aktivitelerine katılımda yüksek bir artış gerçekleşmiştir. Aynı zamanda ilçe, coğrafi özellikleri dağcılık ve doğa sporlarının yapılması bakımından doğal tabiat harikaları içermektedir. Yörede dağcılık ve kampçılık, kaya ve buz tırmanışları, dağ yürüyüşleri uygulanmaktadır. Bu aktivitelere dışarıdan katılan misafirler için özel pansiyonların olmasıyla birlikte ücretsiz konaklama merkezi yer almaktadır (Çetinkaya,Serçeoğlu,Uzan,2016:1068).

2.3.7.8. Vize

Vize birçok sloganla da tanıtım ve reklam faaliyetlerine önem göstermiştir: “geçmişiyile başkent, tarihiyle kale kent, dokusuyla müze kent, bozulmamış doğasıyla doğa kent gibi. İlçe, yeni bir slogan olan “Yavaş Şehir” unvanı için çalışmaktadır.(Ergüven,2011:206).

Kırklareli'nin ilçelerinden biri olan Vize, İstanbul'a 138 kilometre uzaklıkta yer alan, Yıldız (Istranca) Dağları'nın alüvyonlarıyla beslenmiş, derelerle birleşen sulak bir ovada bulunmaktadır. Bu bereketli ova, İÖ 4000 yılında bu bölgeye yerleşen Trakyalı Astailerden bu yana başta Persler, Romalılar, Bizanslılar ve

Osmanlılar olmak üzere çok uygarlıklaşma ev sahipliği yapmıştır. Tarihte Bida, Biza, Bizye, Bizya, Vissa, Vizilli gibi isimlerle anılan ilçe merkezinin isminin, zengin su kaynaklarına sahip olmasından dolayı Yunan mitolojisinde kaynak perisi “Byzia”dan geldiği belirtilmektedir. Dünyadaki en büyük eski su yolunun Vize ile İstanbul arasında geç Roma dönemine ait 242 kilometrelik su yolu olduğu ayrıca belirtilmiştir. Kızılağaç köyü yakınındaki Cehennem Şelaleleri; Kıyıköy’ün Karadeniz kıyısındaki bakir koyları; başta Yenesu Mağarası olmak üzere karstik oluşumların gözlemlendiği mağaralar; meşe, kayın, gürgen ormanları; tümü Vize ilçesinin coğrafi güzelliklerinin bir oluşumdur. Vize’de dünyaya gelmiş Yunan edebiyatçı Vizzenos’un, “Trakya’da çok fazla kasaba vardır ama Vize kadar güzeli yoktur” demesi, Vize’nin önemini vurgular. Vize, doğal güzellikleriyle birlikte kültürel zenginlikleriyle de öne plana çıkar. Trakya’nın bilinen tek antik tiyatrosu geç Roma döneminde yapılmıştır ve Vize sınırları içinde bulunmaktadır. Bunların yanında Trak tümülüsleri, İÖ 1. yüzyıla tarihlenen kale surları, bugün Gazi Süleyman Paşa Camisi olan Küçük Ayasofya Kilisesi, Bizans dönemine ait pek çok mağara manastırı ve sarnıç Vize’nin kültürel mirasının ender bulunan eserlerindedir. Bu zenginliğin bir parçası olarak 2006’dan bu yana her yıl Vize Tarih ve Kültür Festivali gerçekleştirilmektedir. Sokaklarında ıhlamur kokulu gezintiler sunan ve bu şifalı bitkiyle simgeleşen bu Yavaş Şehir de insanların gölgeli sokaklarında dolaşır Çakıllı kasabasının sekiz asırlık çınarının altında bir ıhlamur çayı içmesi, yerel lezzetlerden olan ısırgan otu çorbasından ve ıhlamur çiçeği balından tatması muhakkak gerekir. (<http://www.atlasdergisi.com/kesfet/gezi/15836.html>).

2.3.7.9.Yalvaç

Isparta’nın Yalvaç ilçesi Cittaslow (Yavaş Şehir) sertifikasını aldı. Batı Akdeniz’de bu unvanı alan ilk belde Yalvaç’tır.İnanç turizmi çerçevesinde yılda 50 bin turist ağırlayan ve Hıristiyanlarca kutsal kabul edilen Yalvaç, ‘Yavaş Şehir’ sertifikası ile birlikte hedef büyütürken kendisine 2013 için 200 bin turist hedefi koydu. Yalvaç Belediye Başkanı Tekin Bayram, 2 yıllık bir süreçte Yavaş Şehir' olmaya hak kazandıklarını vurgulayarak, 2014 yılının sonuna kadar kentteki altyapı eksikliklerini sağlayarak dünya standartlarında bir şehir oluşturmayı planladıklarını

belirtti. Bayram, Tarihi Kentler Birliği üyesi olan Yalvaç'ın 'Yavaş Şehir' olarak anılmasının ardından dünyadaki bilinirliğinin artacağını belirtti. Yalvaç Belediyesi olarak tarihi muhafaza etmeye önem verdiklerini aktaran Başkan Bayram, "Mahalle bazında restorasyonlara başladık onlara devam ediyoruz. Ayrıca, Osmanlı Hamamını ve 800 yıllık Çmaraltı Meydanında restorasyon çalışmalarımız sürmektedir" dedi. Yalvaç'ın barındırdığı kültür birikimiyle bir günde 5 bin yıllık izlen görebilme olanağı sunduğunun altını çizen Bayram, Batı Akdeniz Bölgesinde turizm çeşitliliğini yükseltmek Antalya'dan günü birlik turist getirme planları içerisinde olduklarını belirtti (<http://turizm gazetes i.com/news.aspx?id=68346>).

2.3.7.10.Yenipazar

Yörük Ali Efe'nin "Halkı iyidir, toprağı sever, toprağı seven insan sever" söylediği Yenipazar, Aydın'ın yüzölçümü olarak en küçük ve nüfusu en az olan ilçesi olarak belirtilmektedir. İlk yerleşim tarihi M.Ö. 2000'li yıllara kadar giden Orthosia antik şehri çevresi olan Yenipazar, eski çağlarda ticaret merkezi olması sebebiyle bu ismi almıştır. Yerel tohumlardan elde edilen sebzelerin merkezi olan ilçenin bir diğer dikkat çekici niteliği de hiç zarar görmeden günümüze kadar ulaşmış olan Bizans yapıları ve Karya yerleşmeleridir. İzmir-Denizli karayolundan sadece 8 km içeride yer alan Yenipazar'a pidesi çok meşhurdur (<http://listelist.com/yavas-sehirler-turkiye/>). Yenipazar, tarihi M.Ö. 2000'li yıllara dayanan Orthosia antik şehri dolaylarında kurulmuştur. Gerçekleştirilen kazılarda çıkarılan mozaiklerin bazıları Aydın Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir. Günümüzde antik tiyatro ve Bizans yapısı düzlemde ayaktaadır. Nekropol üstünde ise güzel korunmuş konumda bulunan lahitler ve oda mezarları yer almaktadır. Büyük Menderes Ovası'nın yatak değiştirmesi ile meydana gelen Aşağı Dip Gölü Tabiat Parkı da ilçenin doğal güzelliklerinden sadece biridir. Pamuk, zeytin, incir, narenciye gibi önemli ürünlerin yetiştiği Yenipazar'ın önemle tadılması gereken yemekleri içinde ekmek dolması, yuvarlama ve karnı bahar mücveri yer almaktadır (<http://www.cananyuce.com/cittaslow-yavas-sehirler/>).

2.4.TÜRKİYE'DE YAVAŞ ŞEHİR AKYAKA

2.4.1.Akyaka'nın Genel Özellikleri ve Tarihçesi

İlk olarak 1945'te Gökabad adıyla tanınan kasaba vadi içinde yerleşim yeri olarak, yörüklerin birleşik hayat geçişine ortam hazırlamış ve Gökova Vadisi içerisinde yer alan Gökçe, Akçapınar, Şirinköy Çıtlık, Ataköy, Yeşilova Köyleri Gökova ve Akyaka beldeleri yerleşim birimleri oluşmuştur. 1968 yılında Gökabad Kasabası kendi başına Akyaka Köy Muhtarlığı haline gelmiş, 1980 yılında Nail ÇAKIRHAN ve arkadaşlarının Akyaka'ya olan alakası neticesinde turizm ile tanışan köy 1992 yılında Akyaka Beldesi olmuştur. Belde halkının turizm ile tanışması sonucu Muğla ve Ula Mimari modernizasyonunu eline almıştır. Doğal değerlerini toplumsal bilinç adı altında koruyarak geliştirmiştir (http://www.akyaka.bel.tr/akyaka_belediyesi_tarihi.html)

Gökova Körfezi ağzında yer alan Yavaş Şehir Akyaka, son yıllarda Ege ve Akdeniz'deki kıyı yerleşkelerinin kontrolsüz yapılaşmayla birlikte karşı karşıya kaldığı klasik bozuk görüntüden uzak kalmayı becerebilmiş bir tür örnek şehir olarak vurgulanmaktadır. Özel Çevre Koruma Statüsü'nün yanında doğal sit bölgesi içinde yer alması, kuzeyinde 1000 metre yüksekte bulunan Sakar Dağı, doğusunda Kadın ve Akçapınar azmaklarının bulunması, azmaklar arasında yer alan verimli ova ve Gökova Körfezi'ne açılan ıssız koylar çevrili olması, Nail Çakırhan tarafından tipik Muğla-Ula mimarisinin oluşturulduğu, geleneksel çizgilere sahip olan ahşap evleri Akyaka coğrafyasını çok özel boyutlara taşımaktadır. Akyaka'nın meşhur Mavi Bayraklı plajının yanında, coğrafyasına besleyen iki akarsudan biri olan Kadın Azmağı, sualtı bitki çeşitliliği ile dalış meraklıları için çok ilgi çekici bir doğal akvaryum şeklindedir. Bütün yıl boyu yüksek debisini ve sıcaklığını muhafaza eden bu sodalı akarsuda eskiden yöre kadınlarının çamaşırlarını yıkaması sebebiyle, akarsu halk arasında Kadın Azmağı olarak söz edilmektedir. Akyaka'nın başka bir akarsuyu Akçapınar, denize yaklaştığı yerden sonra denizle arasında uzun bir kıyı şeridi meydana getirmektedir. Doğal sit alanı oluşturan Akçapınar Azmağı ile Kadın Azmağı arasında kano, uçurtma kayağı (kite surf) ve çift kişilik yamaç paraşütü gibi (tandem), motorlu su sporlarına alternatif doğa sporları açısından ilgi çekmektedir.

Küçük piyade tekneleriyle azmak turuna katılmak, Akyaka'nın mimari dokusunun yaratıcısı Nail Çakırhan'ın isminin verildiği sokakta yürümek ve Azmak kıyısında Akyaka buğulamayını ve Akyaka balığı ile susamın birlikte pişirilmesiyle yapılan Çitirmek'i yemek, Akyaka yerel mutfağı örnekleri arasında nitelendirilmektedir (Sungur,2013:645).

Yakın zamana kadar herkesten uzak küçük bir balıkçı bölgesi olarak tanınan Akyaka'nın üzerinde antik çağlardan beri yerleşim olduğuna inanılıyor. Akyaka'nın büyük kitleler tarafından bilinmesi 1970'lere dayanır. O zamanlarda çok küçük ölçeklerde de olsa turizm girişimciliğı başlamıştır. Çevreden ve büyük şehirlerden gelen turistler Akyaka'nın bakir doğası, yazın dahi hiç durmayan meltemi için Akyaka'da yazlık evler, turistik tesisler inşa etmeye başlamışlar ve 1980'lerdeki turizm canlanması ile birlikte Akyaka bugünkü "turistik belde" haline gelmiştir. Akyaka, 1971'te muhtarlık, 1992'de belde ve 2012'de de Muğla'nın büyükşehir olmasıyla Ula'ya bağlı bir mahalle haline gelmiştir (https://tr.wikipedia.org/wiki/Akyaka,_Ula).

Akyaka'ya güzellikleriyle bir cenneti çağrıştırmaktadır. Deniz seviyesinden itibaren 671 metre yükseklikteki Sakar geçidinden geçerken, çam ormanları arasından dönerek aşağı inerken harika manzaralara ev sahipliğı yapar. Bir yanda çok çeşitli renklerden oluşan güzelliğıyle Gökova ovası, diğer bir yandan mavi yolculuğun sabit adresi Gökova Körfezi tüm muhteşemliğini görebilirsiniz. Yanınızda yörenizde yemyeşil çam ormanları, gözünüzün alabildiğine Gökova körfezinin dantel gibi işlenmiş koyları yer alır. Dağları geride bırakıldığında hemen sağa dönüldüğünde Gökova sahilinde bulunan gerçek bir tatil cennetine, Akyaka'ya ulaşabilirsiniz (<http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-akyaka/>).

Muğla'nın Ula ilçesine bağlanmış olan Akyaka,1988 yılından sonra Özel Çevre Koruma Alanı olarak doğal güzellikleri, tarihi zenginlikleri ,biyolojik çeşitliliği ve kendine özgü mimarisiyle koruma altına alındıktan sonra 2011 yılında Yavaş Şehir statüsü kazanmıştır. Akyaka belediyesi ve yerel halkıyla doğaya saygılı, mimari yapıyı muhafaza eden, hizmet altyapısı sağlam, alternatif turizm odaklı bir hizmeti vardır. Akyaka Belediyesi, Yavaş Şehir üyeliğini referandumla sunmuş ve 911 kişinin katıldığı oylamada % 95 oyla Yavaş Şehir aday üyeliği kabul edilmiştir. “Yöresel mimariyi yaşatma” anlayışıyla geleneksel yapılaşma beldenin her yerinde vardır ve bunu sürdürmeye çalışan Akyaka, betonlaşan kıyı yerleşkelerin aksine doğayla uyumlu yapılaşmanın eşsiz bir örneğine sahiptir. Geleneksel mimarinin ilk emsali olarak kendi evini yapan Nail Çakırhan, herhangi bir mimarlık eğitimine sahip olmamasına rağmen, 1983'te Ağa Han Mimarlık Ödülü'nü almaya hak kazanmıştır. Akyaka, bir kıyı kasabası olmasının yanında coğrafi koşullarıyla birçok doğa sporuna da ev sahipliği yapmaktadır. Yavaş Şehir kriterlerinde de belirtildiği gibi, çevre ve gürültü kirliliğine sebep olmayacak doğa sporları, Akyaka Belediyesi ve işletmecileri tarafından desteklenmektedir ve bu alanda profesyonel anlamda hizmet verilmektedir. Uçurtma sörfü, deniz ve nehir kanosu, yelken, rüzgâr sörfü,

kaya tırmanışı, yamaç paraşütü, bisiklet turları gibi doğa sporu olanaklarına sahiptir (Ünal,Zavalsız,2016;905-906).

2.4.2.Akyaka'nın Yavaş Şehir Olma Kriterleri

Yavaş Şehir Birliği'nin üyesi olan Akyaka'nın yerel değerlerine sahip çıkması ile sergilediği yaşam tarzı bu unvana çok yakışmaktadır. Akyaka, bozulmamış kent dokusuna ve egzoz dumanlarından uzak huzur verici sokaklarıyla büyülenmektedir. Akyaka'nın konumuna baktığımızda doğusunda Gökova Körfezi arkasında Sakartepe ve önünde ise Akdeniz yer almaktadır. Başlarda bir balıkçı köyü olan Akyaka, 1970'li senelerde bölgeye yerleşen sanatçılar tarafından tercih edilmiş ve ünlü gazeteci, şair ve mimar Nail Çakırhan'ın yaptırdığı ev, geleneksel Muğla mimarisini modern detaylarla birleştirerek, Muğla mimarisinin temelini atmıştır. Bunun sayesinde Çakırhan'a en saygın mimar ödülü olan Ağa Han Uluslararası Mimarlık Ödülü verilmiş. Çakırhan Akyaka'nın özgün mimarisinin oluşumu katkıda bulunmuştur. Rodos'un karşısında bulunan Idima ve Karya kentlerine ait olana kaya mezarları Akyaka'nın girişinde bulunmaktadır. Azmak Çayı'nın Toros Dağları'ndan beslendiği için nehir soğuk ve berraktır ve bundan dolayı çok fazla mineral yüklü olduğundan cilt hastalıklarına iyi gelmektedir. Nehirde tekne ve kanolarla gezi

yapılabilmekte ve ayrıca nehrin kenarında birçok restaurant, kır kahvesi bulunmaktadır. Akyaka'dan mavi yolculuk adıyla kalkan teknelerle Sedir Adası'ndaki antik tiyatro, agora, tapınak, sur ve liman kalıntıları görülebilir. Buna ek olarak adanın kuzeybatısında Kleopatra plajı, Okluk koyu, İngiliz Limanı, Çınar Koyu, Soğuksu Koyu gezilebilir (<http://www.skylife.com/tr/cityscope/yavas-sehir-akyaka>).

2.4.2.1.Çevre Kriterleri

Akyaka'nın hemen yanı başından ağaçlar ve sazlıklar arasında yer alan Gökova Körfezi'ne akan Kadın Azmağı doğal akvaryumu andırmaktadır. Bu nehre yürüyerek veya teknelerle gidilebilir. Azmağın serinliği, çok değişik su altı bitki örtüsü, balıkları, kaplumbağaları, ördekleri ve su samurları yörenin doğal dokusunu oluşturmaktadır. Gökova ovasının sazlıklarına gelen değişik türdeki göçmen kuşlar, leylekler, flamingolar ve pelikanlar bahar ayında kuş gözlemi yapan meraklıların akınına uğramaktadır. Akyaka sahili temiz kumu ve yanı başındaki kafeleriyle tatil için ideal. Sahilden itibaren 2 yüz metre sığılı devam denize açıldığımızda bir Akdeniz Foku görebilirsiniz. Bu plajın bitişiğinde orman içi dinlenme tesisleri ve biraz ilerisinde Akyaka'nın gözdesi Çınar plajında da denize girebilirsiniz. Akyaka'da her türlü motorsuz su sporu, tarih ve doğayla iç içe orman yürüyüşleri, bisikletle çevreyi gezebilir, Sakar Tepe'de yamaç paraşütü, kaya tırmanışları ve azmak sularında kano yapılabilir, günlük gezi teknelerinin düzenlediği turlarla da İncekum ve Sedir Adası'na gidilebilir (<http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-akyaka/>).

Ayrıca Akyaka'nın çevre kriterlerini değerlendirirken doğa sporları, alternatif turizm açısından bölgeye çok katkı sağlamaktadır. Bu sporları değerlendirirsek;

Kitesurf (Uçurtma sörfü) :Akyaka'nın 3 km'lik sığ ve kumluk sahili, 6 ay boyunca batıdan sahile doğru esen 3-6 bfr sabit rüzgarı ile uçurtma sörfünde dünya standartlarında koşullar sağlamaktadır. Akyaka'da bulunan Rüzgar Kitesurf Okulu ile bu sporu öğrenmek isteyenler eğitim alıp bu sporun keyfine varmaları mümkündür.

Windsurf (Rüzgar sörfü): Akyaka'daki bu koyun tüm motorlu su sporlarına kapalı olmasıyla rüzgar sörfü yapanlar güven içinde olmaktadır. Sörf sezonu mayıstan kasıma kadar elverişli hava koşulları sunmaktadır.

Seakayak (Deniz kanosu): Akyaka'nın tarih dolu kıyılarında, berrak suyun üstünde deniz kanoları ile yapılan geziler çok güzel geçmektedir. Günübirlik geziler dışında Bodrum-Datça-Akyaka üçgeninde yaz kış 7 günlük turlar yapılmaktadır.

Bisiklet: Akyaka'da Gökova ve Sakar tepenin zirvesinden önündeki denize çok doğal bir bisiklet turu yapılabilir. Her gün farklı bir rotaya doğru gezilerden düzenlenebilir. Bodrum- Datça- Akyaka gezisi de tercih edilen rotalardandır.

Kaya Tırmanışı: Akyaka'da Çınar plajının hemen üstünde yer alan manzaralı kayalarda yeni başlayanlar için eğitim verilmektedir. Tüm ekipman Gökova Rüzgar tarafından sağlanmakta ve yılın 12 ayı bu spora uygundur.

Rafting: Akyaka'ya hemen hemen km'lik yakında bulunan Dalaman Çayı'nda rafting turlarına katılmak mümkündür. Mayıs ve Kasım aylarından rafting sezonu açıktır.

Yamaç Paraşütü: Akyaka'nın Sakar geçidinin zirvesinde gözetlemesi kulesinin yanında yapılmaktadır. Ekim, kasım, nisan, mayıs rüzgarların en az olduğu aylar tercih edilmelidir. Avusturyalı ve Fransız paraşütçüler daha çok gelmektedir çünkü Akyaka'da henüz bunu profesyonel yapan bulunmamaktadır.

Yelken: Akyaka'da mayıs ve kasım aylarında yelken yapmak çok keyiflidir. Yelken okulunun farklı lazerleri ile hem eğitim alınabilir hem de Gökova turlarına katılmak mümkündür. Yelken ile 3000 yıl öncesine kadar İdyma'dan (Akyaka) dan Kleopatra Plajı'na gidildiği söylenmektedir.

Yürüyüş: Akyaka'nın arkasında Sakar'ın dik yamaçları, çevresinde ise Gökova'nın düzgün düzlüğü vardır. Nisan ve mayıs aylarında özellikle yürüyüş için çok keyifli rotalar oluşturulabilir.

Kanyon Geçişi: Özellikle yaz aylarında serinletici olmasından dolayı tercih edilen kanyon geçişi, Akyaka'ya 30 km. mesafedeki ağaçlarla dolu Toparlar Kanyonu'dur. Burası yürüyerek, yüzerek, şelaleden atlayarak ve iple inişler yapılarak geçilebilir. Çok hareketli bir aktivitedir (http://www.akyaka.bel.tr/akyaka_doga_sporlari.html).

2.4.2.2. Altyapı Kriterleri

Akyaka'da, Kadın Azmağı ve Akçapınar Azmağı arasındaki bölgede bulunan sazlıklar sediman birikmesi ve dağılmasında çok önemlidir. Bu iki azmak ayrıca karstik kaynaklardan gelen sularla sürekli beslenen yüzey sularıdır. Kadın Azmağının bir bölümünde gerçekleşen tekne turları turist sayısının arttırmaktadır.

Denize yakın olsa da çok fazla derin olduğundan değişik sucul bitkileri ve birçok değişik türde hayvan görmek mümkündür. Akçapınar Azmağında sazlık, bataklık, çayır ve narenciye ağaçlarının olduğu tarım alanlarının yanında birçok turistik ve balıkçı teknesi bulunmaktadır (Cesur,Keskin-Çıtıroğlu,Bacak,Onur,2014;6).

2.4.2.3.Kentsel Kalite İçin Teknoloji ve Tesisler

Akyaka turizm açısından bakıldığında küçük apart ve pansiyon işletmeciliği ile gelişmekte olan, 2000 yılı istatistiklerine göre 2198 nüfusu olan, yaz döneminde günübirlikçilerin ziyaretiyle birlikte 10 000 -12 000 nüfusa kadar çıkabilen sahil beldesidir. Akyaka 1983'ten bu yana turizm ile uğraşmakta ve Akyaka halkı, turizm tecrübesini kullanarak Gökova Havzası içerisinde yamaçlarda küçük aile işletmeciliği ile turizme dayalı birinci derece doğal sit alanında muhafaza edilerek, kuş gözleme yürüyüş yolları gibi alternatif turizm imkanları ile değerlendirilebileceği, turizmden sağlanan gelir ile yöre insanının düşünsel fakirliği azalarak aileler çocuklarını eğitime gönderme fırsatı bulacak, medeni cesareti olan, kendi düşüncelerini özgürce söyleyebilen edebilen gençler yetişeceği düşüncesindedir. Akyaka'da mevcut olan işletme sayısı 122 olup, yatak kapasitesi

2500, 1500 kişi de kamp kurarak, restaurant kapasitesi 3500 kişi şeklindedir (http://www.akyaka.bel.tr/akyaka_turizm.html).

2.4.2.4.Yerel Ürünlerin ve Üretimin Desteklenmesi

Akyaka Balıkçılar Kooperatifi tarafından her gün Gökova Körfezi'nden avlanan balıklar halka sağlanmaktadır. Lahos balığı yörenin en lezzetli balığıdır ve bunu mercan, barbun, karides, sinarit takip etmektedir. Akyaka azmağının soğuk olması yani 14 derecede denize dökülmesi deniz ürünlerinin çeşitliliğini ve besin değerlerini yükseltmektedir (http://www.akyaka.bel.tr/akyaka_balikcilik.html).

Ayrıca yörenin farklı bitki çeşitliliği sayesinde kekik, adaçayı, defne, kantaron, narpız, karabaş, zeytin, zeytinyağı, çambalı, doğal zeytinyağı sabun, domates, marul vs. Akyaka pazarında halka satılmaktadır (http://www.akyaka.bel.tr/akyaka_pazaryeri.html).

2.4.2.5.Konukseverlik

Akyaka'ya gelen turistlere dostluk ve konukseverlik bilinciyle yıl boyu organik ürünler sunulmaktadır. Dünyada çok fazla örneğine rastlanmayan dağların Azmak nehrinin eni boyunca bıraktığı serin sular ile muhteşem bir doğa oluşturmuştur.

Azmac nehrinin kenarı, otantik yapıdaki balık restaurantları, orman piknik alanları, yürüyüş parkurları, deniz sporları, trekking alanları, kuş gözleme, tarihi yerler, ziyaret, Sedir Adası, Gökova Körfezi turları, Cleopatra kumu sizi doğayla bütünleştirmektedir(http://www.akyaka.bel.tr/akyaka_belediyesi_tarihi.html).

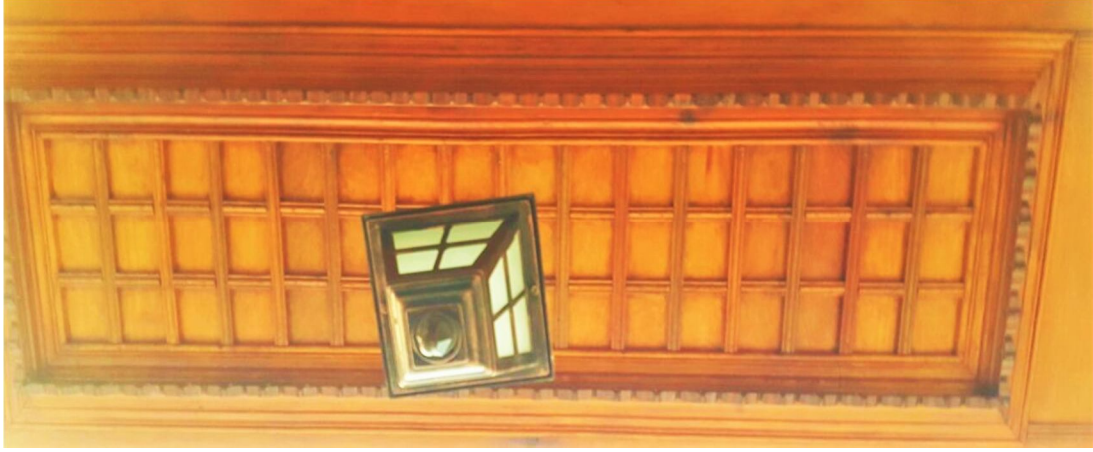
Akyaka Yavaş Şehir olma bilincini sahip olduğundan gelen turistler ve misafirlere göre bölge tanıtılmaktadır.

2.4.2.6.Farkındalık Oluşturma

Doğal güzellikleriyle birlikte, çeşitli medeniyetlerin etkisi olan tarihi dokusu, kendine has mimarisi, denizden her zaman esen ılık meltemi ile büyüleyici bir ortamı olan Akyaka, mutlaka görülmesi gereken bir yerdir. Adeta dantel tarzı işlenmiş ahşap oymalarla süslü Akyaka evlerinin hepsi çok güzel bahçelere sahiptir. Tabii bir akvaryumu andıran Kadın Azmağı, su samurları, yılan balıkları, Akdeniz fokları, flamingoları ve leylekleri ile bir cenneti andıran Akyaka'ya Yavaş Şehir olmak kaçınılmazdır (<http://listelist.com/yavas-sehirler-turkiye/>). Bundan dolayı Akyaka

halkı üzerinde Yavaş Şehir olmanın farkındalığı arttırılmalıdır. Böylece bu yönde gelişim sağlanabilir ve sürdürülebilirlik elde edilir.

2.4.2.7.Slow Food Faaliyet ve Projelerinin Desteklenmesi

Slow Food faaliyet ve projeleri olarak çocuklara eğitim veriliyor, , Doğa talanına karşı bir sanat siperi Üç Beş Ağaç Kervanı etkinlikleri içerisinde pandomim ve kukla gösterisi yapılıyor, çocuklara yerel ürünleri sevdirmek için sığla ağacı ekiminin ve bakımının öğretilmesi, yerel ürün pazarının oluşturulması, yerel yemeklerin restoranlarda satılmasını teşvik çalışmaları yapılmaktadır (Pajo,Uğurlu,2015:71). Bu faaliyetler Yavaş Şehir olma yolunda çok önemlidir.

2.4.2.8.Olağanüstü Koşullar

Akyaka Belediyesi ve Akyaka Şehir Konseyi Yavaş Şehir akımına yönelik çalışmalara başladı ve Akyaka'nın Uluslararası Yavaş Şehir Birliği yani Cittaslow için projeler yürütmektedir. Bunu için en başta, Akyaka Belediyesi ve Akyaka Şehir Konseyi üyelerinin oluşturduğu bir çalışma grubu toplanmıştır (<http://www.akyaka.bel.tr/cittaslow.html>). Ayrıca yavaş Şehir akımına yönelik internet sitesinden destek verilmektedir.

2.4.3. Akyaka'nın Yavaş Şehir Süreci

Akyaka bozulmamış doğasıyla, kuyrukta bekleyen insanlar olmamasıyla ve korna sesi dahi duyulmayan bir küçük kasabadır. Sakin olarak yaşayabildiğiniz bir yer ve yediğiniz, içtiğiniz her şey doğal sağlıklı ortamda yetişmektedir. Ulaşım

arabayla değil bisikletle sağlanmakta ve çevre kirliliği yok. Rahatsızlık verecek bir yapılaşmada olmadığından Akyaka toplumsal hareketin temsilcilerinden biri olmuştur. Akyaka Belediyesi ve Akyaka Kent Konseyi olarak; Akyaka'nın Uluslararası Yavaş Kentler Birliği, Yavaş Şehir üyeliği için projeler oluşturmuştur. Bu projeler için ilk olarak Akyaka Belediyesi ve Akyaka Kent Konseyi üyelerinin bir araya geldiği bir çalışma grubu seçildi. Başlangıç olarak üyelik başvurusundan önce Akyaka halkının konu hakkında yeterince bilgilendirilmesidir. Broşürler, afişler, bültenler, belediye ve kent konseyinin internet web yayınları ve bilgilendirme çalışmaları yapmak ve aktif rol oynayan halk için toplantılar yapılarak Yavaş Şehir olmak için çalışmalar yapılmıştır. Yavaş Şehir olmada amacımız Akyaka'nın çevre, kültür, tarih, turizm, sanat, vb alanlardaki farklılığını ve özgünlüğünü birlikte anlamak, görmek ve fark edebilmektir (<http://www.akyaka.bel.tr/cittaslow.html>).

2.4.3.1.Akyaka'nın Yavaş Şehir Adaylığı ve Kabul Edilmesi

Cittaslow Birliği'nin amacı çevreye ve doğaya sahip çıkan gelişmenin ve ilerlemenin mükemmelliğini yansıtan şehirler oluşturmaktır. Bununla birlikte şehirlerin kendine özgü özelliklerini, tarihlerini ve yaşam tarzlarına destek olarak yerel kültürü ön plana çıkaran bir yol izlemektir. Akyaka ise bu vizyonun özelliklerini sağlamaktadır. Akyaka'nın vizyonu ise doğaya saygılı, mimari yapısını koruyan, hizmet altyapısı güçlü, sürdürülebilir ve ekolojik turizme odaklı, insanların birlik ve beraberlik içinde ortak hareket edebilecekleri bir ortam oluşturmaktır. Bu vizyonu hayata geçirmek için Akyaka Yerel Yönetim İlkeleri oluşturularak Akyakalılar kararlılığını gözler önüne serilmiştir (<http://www.akyaka.bel.tr/cittaslow.html>).

Yavaş Şehir olmak için sağlanması gereken şartlar vardır. Uluslararası Yavaş Şehir Birliği'nin merkezi İtalya'nın Chieva kasabasında ve bu birlik dünyanın her yerinden başvuruda bulunmak isteyen küçük şehirleri, sahip oldukları standartlara göre denetleyerek, şartları sağlaması halinde şehirlere bir sertifika ile birlikte 'Salyangoz Bayrağı' dalgalandırma hakkı verir. Dünya genelinde Yavaş Şehir olarak 129 tane şehir var ve bunların çoğu Avrupa, Avustralya ve Asya kıtalarında mevcuttur ve Türkiye'de ilk olarak Yavaş Şehir unvanını alan Seferihisar'dır. Yavaş

Kentler Birliğine üyelik sürecinde başvuruda yapmış olan belediyenin ve şehrin sağladığı şartlar açısından değerlendirilmesi ile ilgili puanlama yapılmaktadır. Bu sürecin kabul olması için puanların %50'sini almak gerekiyor ve Yavaş Şehir Birliği'nin başvuru kabul edilmeden önce değerlendirme yapması gerekmektedir. İlk olarak başvuru ücreti, değerlendirme ücretlerini karşılamak için; üyelik ücreti ise yıllık üyelik ücretini karşılamak için İtalya'daki merkeze gönderilmektedir (<http://www.akyaka.bel.tr/cittaslow.html>).

Akyaka Muğla'nın Ula ilçesinde olan bir yerleşkedir ve 2011 yılında Yavaş Şehir olmuştur. Özel Çevre Koruma alanı adı altında 1988'den itibaren doğal güzellikleri, doğal bitki çeşitliliği, tarihi zenginlikleri ve kendine dair mimari dokusunun korunması amaçlanmıştır. Akyaka belediyesi ve halkıyla Yavaş Şehir kriterlerine uygun olarak doğaya saygılı, mimari dokuyu koruyan, hizmet altyapısı kuvvetli, alternatif turizme yönelik bir yol izlemektedir. Akyaka Belediyesi, Cittaslow üyeliğini referanduma sunmuş, bunun sonucunda 911 kişilik oylamada %95 oranda onay almış ve Yavaş Şehir olmuştur (Ünal,Zavalsız,2015:905).

2.4.3.2. Akyaka'nın Yavaş Şehir Olma için Yaptığı Uygulamaları

- Geri kazanım projeleri geliştirerek, çevresel politikalar amaçlayan,
- Sadece çevrede binalar inşa etmek yerine, toprağın çevre dostu şekilde kullanılabilmesine yönelik altyapı politikası destekleyen,
- Havanın ve kent yaşamının kalitesini arttırmak, bunun için uygun teknoloji kullanımını sağlamak,
- Organik ürünler üretilmesini ve tüketilmesine imkan vermek, genetiği değiştirilmiş organizmalardan (GDO) korunmak,
- Doğal, çevreyle uyumlu tekniklerin kullanımıyla üretilen yiyecek maddelerinin tüketimine destek vermek, genetik yapısıyla oynanmış ürünler dışında, Slow Food Ark ve Presidia projeleriyle işbirliği yaparak, zor durumlar için gereken tipik ürünleri sağlamak,

- Finansal zorluğa düşen yerel üreticilere imkan vererek,
- Kültür ve gelenekler korunarak, bölgenin sembolleşmesine katkıda bulunmak, kaliteli üreticiler ve satıcılar arasında doğrudan temas kurulabilmesi için uygun ortam ve çevreler yaratan,
- Gerçek misafirperverlik kalitesini gösteren,
- Şehrin kaynaklarının eksiksiz ve yaygın kullanımına izin vermeyen fiziksel ve kültürel engelleri kaldıran,
- Gençlerin ve okulların lezzet eğitimiyle tanışmasına destek olarak, sadece işletmecilerin değil bütün vatandaşlarının Yavaş Şehir'de yaşadıklarına dair farkındalıklarını sağlayan bir AKYAKA olmaktır (<http://www.akyaka.bel.tr/cittaslow.html>).

2.4.3.3.Akyaka'nın Yavaş Şehir Olma Sorunları

Cittaslow'un olumlu yanlarının yanında tabiki olumsuz yanları da bulunmaktadır. Cittaslow hareketi yerel bir hareket olarak çıkmış ve daha sonrasında ulusal bir boyut kazanmış, küreselleşmeye doğru ilerlemektedir. Cittaslow'un belli kriterleri bulunmaktadır ve bunlar büyük şehirler için uygulanmakta fakat bu uygulamanın farklı ölçüde olması sorun çıkarabilir. Diğer bir sorun ise Cittaslow başkenti seçilen şehirlerin ön elemeleri olurken tarafsızlıkları konusunda çıkabilir. Çünkü Cittaslow başkenti seçilen yerlerin buldukları ülkede gelişmeleri yönetme olasılığı vardır. Diğer başka sorunlar ise;

- Halk Yavaş Şehir felsefesini ve buna bağlı çalışmalarını ciddiye almayabilir,
- Bu şehirler dışarıdan yavaş olarak düşünülebilir,
- Şehirler uzaktan elit olarak algılanabilir,
- Yavaş Şehir olduktan sonra taleplerin sağlanamaması, kontrol altına alınamaması ve yönlendirilememesi (Ergüven,2011:208).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.1.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu araştırma nitel araştırma yöntemi ve durum çalışması desenine göre planlanmıştır. Cresswel (1998, s.15) nitel araştırmayı şöyle tanımlar:

Sosyal ya da insani problemleri keşfeden farklı araştırma geleneklerine dayalı olarak kavrayış oluşturmaya yönelik bir araştırma sürecidir. Araştırmacı karmaşık, bütünsel bir resim ortaya koyar, kelimeleri analiz eder, katılımcıların detaylı görüşlerini raporlar ve araştırmayı doğal ortamında gerçekleştirir.

Yin'e (1984) göre durum çalışması;

- Güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam kapsamı içinde çalışan,
- Olgu ve içinde yer aldığı içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı,
- Birden fazla kanıt veya veri kaynağının yer aldığı durumlarda kullanılan empirik bir araştırma yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Durum çalışması, durumun sınırlanması, araştırma olgusunun saptanması, veri setinin araştırılması, bulguların belirlenmesi, yorumların yapılması ve sonuçların yazılması aşamalarını kapsar (Denzin ve Lincoln, 2003). Ayrıca durum çalışması yapılırken araştırma açısından önerilen durum sayısının 4 ya da 5'i geçmemesidir. Çünkü bu sayı, araştırılacak konunun belirlenmesi için yeterli ve gereken sayıda olanak verir ve aynı anda çapraz durum analizinin gerçekleştirilmesini sağlar (Creswell,2016:157).

Schram'ın (2006,107) bize anlattığı çerçevede; 'Durum çalışmasını insanların sosyal davranışlarını kavramsallaştırmanın ya da ancak bunu özetlemenin bir yolu olduğunu düşünseniz de, durum çalışmasının stratejik önemi tek bir durumdan ne öğreneceğine dikkat çekme yeteneğinde yatar.' Bu durumun karmaşasına, tekliğine ve ilişkili olduğu sosyal bağlamla gerçekleşmiş bağlantılarına odaklanırsınız

(Glesne,2012:31). Bu araştırmanın olgusu Yavaş Şehir olarak belirlenmiş ve bu durum Yavaş Şehir olan Akyaka ile sınırlandırılmıştır.

3.1.2.Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Akyaka’da bulunan konaklama işletmelerinin yöneticileri oluşturmaktadır. Araştırma Yavaş Şehir sertifikası almış olduğundan Akyaka’da yapılmıştır. Ayrıca Yavaş Şehir kavramını en iyi şekilde turizm açısından yorumlayabilecek olduklarından konaklama işletmeleri yöneticileri ile yapılmıştır.

Tablo-2: Katılımcıların demografik özellikleri

Konaklama İşletmeleri Yöneticileri Cinsiyet	1-5 Yıllık Konaklama İşletmeleri	5-+ Yıllık Konaklama İşletmeleri
Kadın	2	1
Erkek	5	7
Toplam	7	8

Konaklama işletmeleri yöneticileri, kadın ve erkek grupları adı altında işletmesi 1 ile 5 yıl arası olanlar ve 5 yıl ile üstü olarak iki kategoride sınıflandırılmıştır. Çalışma grubunda yer alan kişiler cinsiyet (Kadın: K, Erkek: E), ayrıca konaklama işletmesinin yaşına göre pozisyonlarının önünde yer alacak şekilde kodlanmıştır. (K,1-5 K.İ.Y.) ya da (K, 5+K.İ.Y.) şeklinde gösterilmiştir.

3.1.3.Verilerin Toplanması

3.1.3.1.Yarı Yapılandırılmış Görüşme Yöntemi

Nitel araştırmalarda gözlem, diğerlerine göre daha az yapılandırılmıştır. Bu göz önüne alındığında, araştırmacı daha önceden saptanmış ölçüt ve sınıflandırmaları uygulamaz. Araştırmacı, daha doğal, ucu açık bir şekilde gözlemini gerçekleştirir. Gözlem gerçekleşirken hangi kayıt tekniği kullanılırsa kullanılsın, davranışlar, bir dizi hareket ve olayların kendilerine özgü hali içerisinde değerlendirilir. Belirtilmeye çalışılan mantık, gözlem verilerini değerlendirmek ve sınıflandırmak için gereken

kategori ve terimlerin en baştan verilere veya araştırmaya dayandırılması dışında, araştırma devam ederken ortaya çıkarılmasını sağlamaktır (Punch,2014:176).

Nitel araştırma yöntemiyle yürütülen bu çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme yöntemini kullanılmıştır. Katılımcı ve görüşmeci yarı yapılandırılmış görüşme yönteminin ana unsurlarıdır. Yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi esnek ve etkileşimlidir ayrıca tekrar edilmesi mümkün olmayan sosyal bir süreçtir. Yarı yapılandırılmış araştırmalarda kullanılan veriler, araştırmacı ve araştırılan arasında gelişen sosyal etkileşim sonucu meydana çıkar ve somutlukla ilgisi yoktur. Sonuç olarak da bu etkileşim, araştırmanın sonuçlarını etkiler ve yazım aşamasında dahi etkili olur. Bu çalışmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi nitel araştırma yöntemlerine girmektedir. Nitel araştırma yöntemleri, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel araştırma yöntemleri kullanıldığı ve algılar, olaylar doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül olarak konduğu bir araştırma yöntemidir (Aslan,2008:75-76). Bu araştırma nitel yöntemlerden yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanarak, katılımcıların hem sorulara bağlı yorum yapması hem de serbest yorum yapması sağlanmıştır.

3.1.3.2.Görüşme Formunun Hazırlanması

Görüşme formu hazırlarken, sorular yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi formatına göre hazırlanmıştır. Araştırmacının hazırladığı sorular hazırlanmasında öncelikle ilgili literatür üzerinde tarama yapılmıştır. Literatür taraması ile soru havuzu oluşturulmuştur. 10 adet açık uçlu soru hazırlanmıştır. Uzman görüşü doğrultusunda beş soru içeren görüşme formu son halini almıştır.

3.1.3.3.Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecinde ilk olarak alan yazın taraması yapılmalıdır ve sonrasında araştırmanın amacı yönünde sorular hazırlanmalıdır. Böylece araştırma daha sağlıklı ve içerik bakımından da daha zengin olacaktır. Ayrıca görüşme yapılacak kişi hakkında bilgi edinilmesi ve demografik özellikleri belirlenmesi araştırma için önemlidir (Kozak,2014:91). Nitel araştırmalarda hedef, elde edilen

bulguların genellemesi değil, tercihen spesifik konunun açıklamasının yapılmasıdır (Creswell,2016:157).

Derin bir çerçeve yaratmak açısından az sayıda kişiyle ve gözlem alanıyla tekrar eden uzun süreli bir zaman ayırmak gerekir. Geniş ancak diğerlerinde göre daha yüzeysel bir kuram için daha çok durum içerisinde daha az gözlem yapmak ve daha fazla kişiyle bir defalık görüşmeler gerçekleştirilir. Nitel araştırmada ise katılımcıların belirlenmesi tekniği, aydınlatma, yorumlama ve anlamının çoklu hedeflerine ve araştırmacının hayal gücüne ve değerlendirmelerine bağlıdır (Glesne,2012:62).

Görüşme yapılacak kişiler belirlenirken göz önünden bulundurulması gereken sorular;

- Kiminle neden görüşme yapılmaktadır?
- Kaç kişi ile kaç defa görüşme yapılmalıdır?
- Ne zaman ve ne kadar sürede görüşme yapılacaktır?
- Görüşme nerede yapılacaktır?
- Görüşmeye nasıl başlanacaktır?

Bütün bu sorular, görüşmenin yapılandırılmış ya da yapılandırılmamış olmasına ve araştırmada belirlenen bakış açısına göre değişmektedir. İlk iki soru, araştırmanın sorularına ve amaçlarına göre değişkenlik gösterir. Zaman ve mekan ise örgütlenmenin çok önemli unsurlarıdır ve araştırmanın kalitesini etkiler. Bu konulara dikkat etmek ve görüşme yapılacak kişilere yönelik ahlaki görevlerimiz açısından, görüşmenin kalitesini yükseltecek durumların oluşmasını sağlar. Son soru ise görüşmemiz açısından önemlidir (Punch,2014:171).Bu bilgilere bağlı kalarak araştırmaya yönelik sorular hazırlanmıştır. Akyaka'daki konaklama işletmeleri yöneticileriyle yapılan bu görüşmeler, onların demografik özelliklerine göre hazırlanmıştır. Görüşmeler 2016 yılı Eylül ayında Akyaka'daki konaklama işletmelerinde yüz yüze gerçekleştirilmiştir.

Birçok kişi, ses kaydı ile görüşmenin yapılmasına izin verir. Araştırma konusunun önemi ve katılımcıların tedirginliğine bağlı olarak ses kaydı ile görüşme yapılması için izin istenir (Glesne,2012:156).Görüşmelerde veri kaybını önlemek amacıyla ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Ses kayıt cihazının kullanılması için katılımcılara bu kaydın sadece araştırmacı tarafından kullanılacağı taahhüdünde bulunulmuş, katılımcıların onayı alınmıştır. Ancak, ses kayıt cihazı ile görüşmeyi kabul etmeyen katılımcılarla not tutularak görüşmeler yapılmıştır.

3.1.4.Verilerin Analizi

Analizlere başlayabilmek için ilk önce ses kayıtlarının yazıya geçirilmiştir. Daha sonra verilen cevaplara göre belirli temalar oluşturulmuştur. Bundan sonra için alt kategoriler oluşturulmuş ve soruların cevapları analiz edilmiştir.

3.1.5.Geçerlik ve Güvenirlik

Güvenirlik, açısından bakıldığında nitel araştırmalarda birçok açıdan değerlendirilebilir. Eğer araştırmacı, yaptığı araştırmada aldığı notları yüksek kalitede olan ses kayıt cihazı ile gerçekleştirdiyse ve daha sonra bunları yazıya çevirdiyse güvenilirlik yüksektir (Creswell,2016:253). Geçerliliği gerçekleştirmenin yöntemlerinden hiçbiri kusursuz değildir. Ölçmeyi geçerli saymak için, seçilen yöntemler araştırmanın niteliğine göre değişir. Her yöntem kapsamında sınırlamalar vardır ve Zeller, geçerlilikle ilgili ifadelerinde, yalnızca nitel araştırmalara göre yapılmayacağını söyler ve ayrıca nicel, nitel araştırmaları bir araya getiren bir geçerlilik stratejisini vurgular:’ Geçerli bir çıkarım, farklı yöntem bilimsel tarzlar kullanılarak elde edilen bilgiler arasında hiçbir çelişki olmadığında gerçekleşir’’ (Punch,2014:98). Gözlem, araştırma hedefi taşıyorsa, saptanmış bir bilişsel boyutta planlanırsa, sistematik bir şekilde kaydedilirse, geçerlik ve güvenilirlik açısından incelenirse, bilimsel açıdan bir özelliğe sahip olur (Baş, Akturan,2013:99). Katılımcıları araştırmaya tüm içtenlikleriyle doğru cevapları verdiği üzerinde durulmuştur

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.1.TÜRKİYE'DE YAVAŞ ŞEHİR AKYAKA KONAKLAMA İŞLETMELERİ AÇISINDAN BULGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümde Yavaş Şehir akımını ve sürdürülebilirliğini değerlendirmek amacıyla Akyaka'da bulunan konaklama işletmelerinin yöneticileriyle yapılan görüşmelerin verileri analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, detaylı bir biçimde katılımcıların görüşlerini kapsayacak şekilde sunulmuştur.

4.1.1.Yavaş Şehir Algısına Yönelik Bulgular

Yavaş Şehir algısı araştırmanın temalarından birini oluşturmaktadır. Yapılan analiz sonucunda bu tema altında çevresel algı, yaşam kalitesi ve turizm açısından olumlu algı ve bölgenin ekonomik gelişimi açısından olumsuz algı olarak üç kategoride sınıflandırılmıştır.

Tablo-3: Yavaş Şehir algısına yönelik ortaya çıkan kategoriler

Tem	Kategori	n
a		
Yavaş Şehir Algısı	Çevresel algı	10
	Yaşam kalitesi ve turizm açısından olumlu algı	4
	Bölgenin ekonomik gelişimi açısından olumsuz	1

Çalışma grubundaki katılımcılara “Son yıllarda düşünce ve destinasyon olarak yayılan ‘Yavaş Şehir’ hakkında bilginiz var mı?” şeklinde soru yönlendirilmiştir. Katılımcıların soruya verdikleri cevaplar bire bir kendi ifadeleri ile sunulmuştur.

4.1.1.1.Çevresel Algı

Yavaş Şehir algısının irdelendiği bu soruda, bu uygulamanın sadece çevre odaklı algı olduğunu saptanmıştır. Bölgenin coğrafi konumu ve doğa güzelliklerine göre Yavaş Şehir algısı oluşturduğunu belirtmişlerdir.

(E,10+K.İ.Y.): “Yavaş Şehir, bölgeye ve coğrafyaya göre değişkenlik göstermektedir. Buna göre sertifika verilen yerlerdir.”

(E,5+K.İ.Y.): “ Genel olarak Yavaş Şehir sessiz, sakin yerlerdir ve büyük şehrin bunalımından kaçmak isteyen insanlar tarafından tercih edilen bölgelerdir. Yavaş Şehir anlayışına sahip olanlar, bozulmamış tamamen doğal alanları tercih ederler.”

(E,10+K.İ.Y.): “Yavaş Şehir doğal görünümü bozulmayan özel yerlerdir. Akyaka'nın bu özel yerlerden biri olduğunu düşünüyorum.”

4.1.1.2.İnsanların Yaşam Kalitesi ve Turizm Açısından Olumlu Algı

Yavaş Şehir algısının irdelendiği diğer bir kategori de ise yaşam kalitesi ve turizm açısından olumlu bir algı yarattığını belirtmişlerdir. Yaşam kalitesi açısından bu uygulamanın son derece uygun ve turizm açısından etkin bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir.

(E,5+K.İ.Y.): “Yavaş Şehir anlayışına yaşam alanı olarak baktığımızda büyük şehirden daha küçük yerlere göç eden ve daha lokal hayatı benimsemiş insanlar için gerçekten güzel bir ortam sağlamaktadır. Baştaki adaptasyon süreci daha zor fakat uzun vadede ki avantajlarını yaşarken bire bir hissediyorsunuz. En başta yaşam temponuz çok fazla yavaşlıyor. Günde kendine çok fazla zaman ayırabiliyorsunuz. Turizm açısından bakarsak uzun vade de planlamalar ve düzenlemeler yapılırsa doğru tercih olabilir.”

(E,10+K.İ.Y.): “Yavaş Şehir akımı hem yaşam alanı olarak hem de turizm açısından son derece uygun bir düşüncedir. Bölgede sakinlik sağlar ve doğasının korunmasına sağlayan bir sistem oluşturur.”

4.1.1.3.Bölgenin Ekonomik Gelişimi Açısından Olumsuz Algı

Yavaş Şehir algısının irdelendiği son kategori ise bölgenin ekonomik gelişimi açısından olumsuz bir algı oluşturduğu belirtilmiştir. Yavaş Şehir etkisinde olan bölgelerde işletmeler ve tesisler açısından sınırlamalar olduğundan gelişimi açısından olumsuz bir algı oluşturmuştur.

(E,5+K.İ.Y.): “Yavaş Şehir işletmeler, tesisler ve esnafa yönelik sınırlamalar bölgenin gelişimine negatif yönde etki eder. Çünkü bunlara konulan sınırlamalar yüzünden bölgede ticari kuruluşlara izin çıkmamaktadır.”

4.1.2. Akyaka'nın Yavaş Şehir Adaptasyonuna Yönelik Bulgular

Akyaka'nın Yavaş Şehir adaptasyonu araştırmanın temalarından birini oluşturmaktadır. Bu tema Akyaka'nın Yavaş Şehir'e uyum sağlaması ve Akyaka'nın Yavaş Şehir'e uyum sağlamaması şeklinde iki sınıfta kategori oluşturulmuştur.

Tablo-4: Akyaka'nın Yavaş Şehir Adaptasyonuna yönelik kategoriler

Tema	Kategori	n
Akyaka'nın Yavaş Şehir Adaptasyonuna yönelik kategoriler	Akyaka'nın Yavaş Şehir akımına uyum sağlaması	8
	Akyaka'nın Yavaş Şehir akımına uyum sağlamaması	7

Çalışma grubundaki katılımcılara “Akyaka'nın Yavaş Şehir olmasıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?” şeklinde soru yönlendirilmiştir. Katılımcıların soruya verdikleri cevaplar bire bir kendi ifadeleri ile sunulmuştur.

4.1.2.1. Akyaka'nın Yavaş Şehir Akımına Uyum Sağlamasına Yönelik Bulgular

Akyaka'nın Yavaş Şehir adaptasyonunun irdelendiği bu kategori de Akyaka'nın Yavaş Şehir'e uyum sağladığını belirtmişlerdir. Yavaş Şehir'e uygunluk göstermesi Akyaka'nın doğal güzellikleri, konukseverlik, yerel ürünler ve mimarisi ile ilişkili olduğu anlatılmıştır.

(E,5 +K.İ.Y.): “Burası çok farklı bir turizm bölgesidir. Yavaş Şehir sertifikasını her yere vermiyorlar. Yavaşlığını temelde koruyan bir yer. Doğa güzellikleriyle, mimarisiyle, konukseverliğiyle çok güzel bir Yavaş Şehir burası. Küçük işletmelerle Akyaka'yı koruyoruz.

(E,5+K.İ.Y.): ‘‘Mimarisi, doğası, çamlık olması, Azmak Nehri’nin sodalı olması insanların ilgisini çekiyor. Burada Yavaş Şehir mantığına uymak için doğallığı bozmamak adına sivrisineklere bile ilaçlama yapılmıyor.

(E,10+K.İ.Y.): ‘‘Akyaka’nın Yavaş Şehir olması organik olması, doğal görünümü ve Nail Çakırhan’ın sağladığı mimari görüntü ile mümkün olmuştur.’’

4.1.2.2. Akyaka’nın Yavaş Şehir Akımına Uyum Sağlamamasına Yönelik Bulgular

Akyaka’nın Yavaş Şehir adaptasyonunun irdelendiği bu kategori de Akyaka’nın Yavaş Şehir’e uyum sağlamaması üzerine fikirler belirtilmiştir. Akyaka’nın Yavaş Şehir’e uyum sağlamamasına yönelik çevre ve altyapı kriterleri, hızlı büyümesi ve gürültü kirliliği neden olarak gösterilmiştir.

(E,10+K.İ.Y.): ‘‘Akyaka’nın Yavaş Şehir kriterlerine tam anlamıyla uyum sağladığını düşünmüyorum. En başta gürültü kirliliği önlenmiyor ve bu konuda yetkililer denetim yapmamaktadır.’’

(E,10+K.İ.Y.): ‘‘Yavaş Şehir akımı turizm açısından Akyaka’da hissedilmiyor. Çünkü Akyaka dizilerden dolayı çok fazla talep görüyor. Ayrıca kitesurf merakından dolayı gençler de çok fazla talep gösteriyor. İnsanlar arsalar alıp çok fazla tesis de kurmaya başladı. Bundan dolayı çok fazla kalabalıklaştı. Ayrıca Akbük’te de küçük işletmeler kurulmaya başlandı. Bundan dolayı Yavaş Şehir anlayışının dışına çıkılıyor.’’

(E,5+K.İ.Y.): ‘‘Akyaka’da yinelenebilir bir enerji yok, yetersiz altyapısı var ve bisiklet sürülecek bile bir alanı yok. Akyaka’nın Yavaş Şehir seçilmesi güzel ama kalitesin ortaya çıkaramıyor.’’

4.1.3.Akyaka’nın Yavaş Şehir Kriterlerine Yönelik Bulgular

Akyaka Yavaş Şehir kriterleri temalarımızdan biridir. Akyaka’nın Yavaş Şehir olma kriterlerini çevre, altyapı, teknoloji ve tesisler, yerel ürün ve üretimin desteklenmesi, konukseverlik olarak beş kategoride sınıflandırılmıştır.

Tablo-5: Akyaka'nın Yavaş Şehir kriterlerine yönelik kategoriler

Tema	Kategori	n
Akyaka'nın Yavaş Şehir kriterlerine yönelik kategoriler	Çevre kriterleri	15
	Altyapı kriterleri	1
	Teknoloji ve tesisler	1
	Yerel ürün ve üretimin desteklenmesi	3
	Konukseverlik	1

Çalışma grubundaki katılımcılara “Akyaka Yavaş Şehir olmada hangi kriterleriyle ön plana çıkmaktadır?(Çevre, altyapı, teknoloji ve tesisler, yerel ürün ve üretimin desteklenmesi, konukseverlik, farkındalık oluşturma, slowfood projelerinin desteklenmesi, olağanüstü koşullar)” şeklinde soru yönlendirilmiştir. Katılımcıların soruya verdikleri cevaplar bire bir kendi ifadeleri ile sunulmuştur.

4.1.3.1. Çevre Kriterlerine Yönelik Bulgular

Akyaka'nın Yavaş Şehir kriterlerine uygunluğu teması irdelendiğinde bütün katılımcılar ortak olarak çevre kriterinin ön planda olduğunu belirtmişlerdir. Akyaka'nın doğa güzellikleri, kendine özgü mimarisi ve bulunduğu coğrafik bölge açısından çevre kriterini büyük ölçüde sağlamıştır.

(E, 5+K.İ.Y.): “Akyaka'nın Yavaş Şehir olması doğası, mimarisi ve sit bölgesi olmasından dolayıdır.”

(K,5+K.İ.Y.): “Yavaş Şehir olmasında mimarisi, doğası, canlı türleri ve doğal yerli yemekleri etkindir. Bundan dolayı Akyaka çevre kriteriyle Yavaş Şehir olmuş diyebilirim.”

4.1.3.2. Altyapı Kriterlerine Yönelik Bulgular

Akyaka'nın Yavaş Şehir kriterlerine uygunluğu teması irdelendiğinde katılımcıların bir kısmının altyapı kriterlerinin Yavaş Şehir olmada etkili olduğunu belirtmişlerdir. Altyapı kriterlerinin uygunluğunun Yavaş Şehir anlayışı çok önemli olduğu üzerinde durulmuştur.

(E,10+K.İ.Y.): “Akyaka Yavaş Şehir kriterlerinin yarısına belki uyuyordur. Altyapı kriterleri kanalizasyon vs. olarak hiçbir eksikimiz yok. Bu kriterle de Yavaş Şehir uyum sağladığımı düşünüyorum.”

4.1.3.3. Teknoloji ve Tesisler Kriterlerine Yönelik Bulgular

Akyaka'nın Yavaş Şehir kriterlerine uygunluğu teması incelendiğinde katılımcılardan biri teknoloji ve tesisler kriterini ön plana sürmüştür. Böylece Akyaka'nın teknolojik gelişmeyi Yavaş Şehir kriterlerine göre takip edebildiğini belirtebiliriz.

(E.10+K.İ.Y.): “Akyaka’da internet fiber kablolar hepsinin yapımı bitmiş. Böylece bu hizmetler müşterilere rahatça sağlanabilmektedir.”

4.1.3.4. Yerel Ürün ve Üretim Desteklenmesi Kriterine Yönelik Bulgular

Akyaka'nın Yavaş Şehir kriterlerine uygunluğu teması incelendiğinde katılımcılardan bir kaçı yerel ürün ve üretimin desteklenmesi yönünde cevaplar vermişlerdir. Bölgede yerel üretim olduğu ve yerel ürünler üzerine bir tüketim olduğu söylenebilir.

(E,10+K.İ.Y.): “Akyaka organik tarım alanlarına yakın olmasından dolayı burada yerli ürünlere teşvik ve yerli tüketime dayalı bir sistem bulunmaktadır.”

4.1.3.4. Konukseverlik Kriterine Yönelik Bulgular

Akyaka'nın Yavaş Şehir kriterlerine uygunluğu teması incelendiğinde katılımcılardan biri konukseverlik kriterini belirtmiştir. Konukseverlik bölge insanın doğal iletişim kanalları gelen müşterileri ağırladığına yöneliktir.

(E,10+K.İ.Y.): “Doğası güzellikleriyle, mimarisiyle ve konukseverliği ile çok güzel bir yer burası. Konukseverliğinin iyi olmasından dolayı iyi ilişki kuran müşteriler tekrar bu sıcak ortamlara geliyor.”

4.1.4. Yavaş Şehir Akyaka'nın Konaklama İşletmelerine Olan Etkisine Yönelik Bulgular

Yavaş Şehir Akyaka'nın konaklama işletmelerine olan etkisi araştırmanın temalarından birini oluşturmaktadır. Bu tema sosyo-kültürel olumlu etki, ekonomik olumlu etki, siyasi olumsuz etki ve sosyo-kültürel olumsuz etki şeklinde dört kategoride sınıflandırılmıştır.

Tablo-6: Yavaş Şehir Akyaka'nın konaklama işletmelerine olan etkisine yönelik kategoriler

Kateg	Alt Kategori	n
ori		
Yavaş Şehir Akyaka'nın konaklama işletmelerine olan etkisine yönelik kategoriler		
	Sosyo-kültürel olumlu etki	1
	Ekonomik olumlu etki	12
	Siyasi olumsuz etki	2
	Sosyo-kültürel olumsuz etki	13

Çalışma grubundaki katılımcılara ‘‘Akyaka’nın Yavaş Şehir olması size göre nasıl avantajlar ya da dezavantajlar oluşturdu? Etkilerini turizm açısından değerlendirebilir misiniz?’’ şeklinde soru yönlendirilmiştir. Katılımcıların soruya verdikleri cevaplar bire bir kendi ifadeleri ile sunulmuştur.

5.6.4.1.Sosyo-Kültürel Olumlu Etkiye Yönelik Bulgular

Yavaş Şehir Akyaka'nın konaklama işletmelerine olan etkisi irdelendiğinde katılımcılardan biri sosyo-kültürel etkisinden olumlu bir biçimde yorumda bulunmuştur. Sosyo-kültürel olumlu etkisinden bahsederken Yavaş Şehir sayesinde bölgede sakinliğin korunabildiğini öne sürmüştür.

(E,10+K.İ.Y.): ‘‘Akyaka küçük ve sakin bir beldedir. Örneğin burada canlı müzik gece 12’ye kadardır. Yavaş Şehir olduktan sonra da bu kriterlere uyulmaya özenle dikkat ediliyor. Böylece sakinlik korunuyor.’’

(E,10+K.İ.Y.):’’ Sosyal açıdan bakarsak eğer günlük yaşamı düzenledi ve kültürel açıdan çalışmalar yapılmaya başlandı.’’

4.1.4.2. Ekonomik Olumlu Etkiye Yönelik Bulgular

Yavaş Şehir Akyaka'nın konaklama işletmelerine olan etkisi teması incelendiğinde katılımcılardan bir kaçının ekonomik olumlu etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Ekonomik olumlu etkisi başlığının altında Yavaş Şehir isminin yarattığı müşteri artışından bahsetmişlerdir.

(E,10+K.İ.Y.): “ Akyaka’da Yavaş Şehir adı altında müşteri talebi artış gösteriyor fakat bunun için gelen turistler hayal kırıklığına uğruyorlar. Temmuz ve ağustos ayında çok fazla kalabalıktan dolayı buraya gelenler çok fazla Yavaş Şehir anlayışını yaşayamıyorlar. Ama yine de bu bizim işletmemize ekonomik olarak olumlu yansıyor.”

(E,5+K.İ.Y.): “Yerli ve yabancı turistler Yavaş Şehir olduktan sonra çok fazla arttı. Sadece tatil amaçlı değil Yavaş Şehir anlayışına gelen çok fazla turist var. Doğal güzelliklerini merak eden çok fazladır. O yüzden işletmemize talep artıyor.”

4.1.4.3. Siyasi Olumsuz Etkiye Yönelik Bulgular

Yavaş Şehir Akyaka'nın konaklama işletmelerine olan etkisi teması irdelendiğinde siyasi olumsuz etki sonucuna varan katılımcılar oldu. Yavaş Şehir seçilmesinden sonra birçok kriterin bürokrasi engeline takıldığını belirtmişlerdir.

(E,10+K.İ.Y.): “Akyaka daha öncesinde beldeydi ve belediyeye bağlıydı. O zaman Yavaş Şehir olarak seçilmişti. Şimdi ise Ula’ya bağlı 16 mahalleden biri. Böyle olunca da Yavaş Şehir kriterinden çıkmış oluyorsunuz. Yavaş Şehir kriterlerinin uygulanabilmesiyle sorun yaşanılmaktadır. Ama karar mercilerinin bu uygulamaları yetersiz olunca Yavaş Şehir kriterinden çıkmış oluyorsunuz. Ev pansiyonculuğunun artması, insanlara eğitim verilmesi, seminerler düzenlenmesi hepsi karar mercilerinin teşvik etmesiyle olacak şeyler.”

(E,10+K.İ.Y.): “ Büyükşehir belediyesi, Ula belediyesi, MUÇEV vakfı da Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı burada hiçbir kontrol sağlamıyorlar. Bürokratik nedenlerden dolayı beldelere yeterli özen gösterilmiyor ve yatırımlar yapılmıyor. Sürekli yeni ruhsatlar veriliyor fakat hiçbir planlama yapmıyorlar

bundan dolayı ne kadar Yavaş Şehir dense de korunamıyor. Akyaka'nın nüfusu belli, bu sahile daha fazla işletmeye gerek yok. Buna yapılacak yatırımlar başka yönlere kaydırılmalı. Aynı sokakta 3 tane markete gerek yok, ev pansiyonculuğu yapanların çoğunun ruhsatı yok, bunların önüne geçilmeli. Karar mercilerinin halkı işletmeleri bilinçlendirmesi açısından eğitimler vermeli, Akyaka'nın kendine özgü mimarisi bozulmasın diye çalışmalar yapılmalıdır. Bunda en büyük iş yerel yönetimler ve karar mercilerine kalıyor daha sonra için vatandaş rol almalıdır.”

4.1.4.4.Sosyo-Kültürel olumsuz Etkiye Yönelik Bulgular

Yavaş Şehir Akyaka'nın konaklama işletmelerine olan etkisi temasını incelediğimizde katılımcılardan birçoğu sosyo-kültürel olumsuz etkisi olduğunu belirtmişlerdir. Buna göre insan yoğunluğu, kirlilik, gürültü, nehir turizmi, hızlı büyüme trafik ve doğaya zarar şeklinde sonuçları saptanmıştır.

(E,10+K.İ.Y.): “Akyaka'nın Yavaş Şehir olmasının bölgede değişiklik yarattığını düşünmüyorum. Sadece ismi yayıldı. Bundan dolayı Yavaş Şehir uygulamasından uzaklaşıldı. Yavaş Şehir olarak Akyaka korunmadı. Bu sadece Akyaka için reklam sağladı. Fakat bu reklam ters tepti ve bunun sonucunda Yavaş Şehir'den çıkıldı. Çok büyük bir insan yoğunluğu oluştu.

(E,5+K.İ.Y.): “ Akyaka'daki belediyenin Yavaş Şehir ile ilgili çalışma yapmasını çok bilinçli bir karar olduğunu düşünmüyorum açıkçası. Çünkü böyle bir şeye başvuruluyorsa önce bunun altyapısı kurulmalıdır. Çevre kriterlerine göre mi belediye Yavaş Şehir'e başvurdu bilmiyorum ama yazın burası günlük otuz bin turist ağırlıyorsa burası çöplük için oluyor. Buranın turizm beldesi olarak bile tescilli olmadığından dolayı gereken önem verilmiyor. Bununla ilgili sadece işletmelerin halkın bilinçlendirilmesi yetmez bu altyapıda proje ve düzenlemeler yapıp uygulanmaya sokulması gerekmektedir. Akyaka'nın Yavaş Şehir olmasına dair hiçbir şey burada hissedemiyorum.”

(E,5+K.İ.Y.): “ Pazarlama açısından Yavaş Şehir olmasının faydalarını görmekteyiz. Fakat insanlar Yavaş Şehir diye duyuyor geliyor sonra hayal kırıklığına

uğruyor. Çünkü kirliliği ve gürültü buluyorlar. Çünkü Yavaş Şehir olduktan sonra yoğunluk arttı ve tabii buna bağlı olarak kirlilikte arttı.”

(E,10+K.İ.Y.): “ Azmak Nehri üzerinde tekneler yapılmaktadır. Orada birçok çok canlı türü yaşamaktadır, insanlar orada suya girmektedir, buralar orda mazotla çalışan dizel teknelerle hem gürültü açısından hem de su açısından kirletilmektedir. Burada kooperatif bu konuda bunlara izin vermektedir. Şöyle bir olay yaşandı; Muğla Valiliği Azmak Nehrine insanların girmesini yasakladı ki benim açımdan insanların o nehre girmeleri en doğal hakkı. Çünkü bir kişi kontrolsüz tekneler yüzünden bir kaza yaşadı ki burada tekneler için bir uyarı gelmeliydi. Normalde 15 dakika arayla en fazla 12 kişi taşıyabiliyorlar diye biliyorum ki bu kurallara hiç uyulmuyor ve bununla ilgili hiçbir ceza da verilmiyor.”

(E,10+K.İ.Y.): “ Yavaş Şehir turizm açısından Akyaka hiçbir kriterini yerine getirmiyor. Sadece sertifika almakla kaldı. Kötü ve hızlı bir biçimde gelişme gösterdi.”

(E,10+K.İ.Y.): “ İşletmenize Yavaş Şehir olmasının çok fazla katkısı olmuyor aslında bunun için gelenler burada doğal yaşamayı seçiyorlar. Çadır kurup burada öyle konaklama yapıyorlar. Çok fazla araba olduğunu düşünüyorlar ve yavaşlık ile ilgili yerine getirmediği kriterler var. Türk halkı olarak buranın değerini bilmiyoruz. Meydanın bile tamamen taştan yapıp doğallığı bozuyorlar.”

(E,10+K.İ.Y.): “Doğa açısından kötü kullanımdan dolayı bir tahribat var bu da işletmemize zarar veriyor tabii ki. Çok yoğun olmasından mı bilmiyorum ama gittikçe doğası zarar alıyor ve bunun için bir çalışma bile yapılmıyor.”

(E,10+K.İ.Y.): “Akyaka Yavaş Şehir olduktan sonra çok fazla ismi yayıldı. Reklam artınca sakinlik bozuldu. Azmak nehrinde eskiden tesisler yoktu şimdi ise birçok tesis yapıldı ve bunlar nehre zarar veriyor. İnsanlar tesisler açıp doğaya zarar veriyorlar. Bu da olumsuz olarak yansıyor Akyaka’ya.”

4.1.5. Turizm Açısından Yavaş Şehir Akyaka ve Sürdürülebilirlik İlişkisi

Turizm açısından Yavaş Şehir Akyaka ve sürdürülebilirlik ilişkisi araştırmamızın temalarından birini oluşturmaktadır. Bu tema pozitif yönde gelişen ilişki ve negatif yönde gelişen ilişki şeklinde iki kategoriye ayrılmaktadır. Pozitif

yönde gelişen ilişki de kendi içinde insanların bilinçlendirilmesi, yerel yönetimlerin desteklenmesi, turist kapasitesinin önemi, sit bölgesi olması, yeni ve korumacı projelerin yapılması şeklinde beş alt kategoriye ayrılmaktadır. Negatif yönde gelişen ilişki ise projelerin ve düzenlemelerin yetersizliği, hızlı büyüme şeklinde iki alt kategoriye ayrılmaktadır.

Tablo-7: Turizm açısından Yavaş Şehir Akyaka ve sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik kategoriler

Tema	Kategori	n
Turizm açısından Yavaş Şehir Akyaka ve sürdürülebilirlik ilişkisine yönelik kategoriler	Pozitif yönde gelişen ilişki	
	-İnsanların bilinçlendirilmesi	8
	-Yerel yönetimlerin desteklenmesi	9
	-Turist kapasitesinin önemi	1
	-Sit bölgesi olması	2
	-Yeni ve korumacı projelerin yapılması	6
	Negatif yönde gelişen ilişki	
	-Projelerin ve düzenlemelerin yetersizliği	1
	-Hızlı büyüme	1

Çalışma grubundaki katılımcılara “Turizm açısından baktığımızda Akyaka’nın Yavaş Şehir olması ve sürdürülebilirlik ilişkisini nasıl değerlendirirsiniz? ” şeklinde soru yönlendirilmiştir. Katılımcıların soruya verdikleri cevaplar bire bir kendi ifadeleri ile sunulmuştur.

4.1.5.1. Pozitif Yönde Gelişen İlişki

Turizm açısından Yavaş Şehir Akyaka ve sürdürülebilirlik ilişkisi temasını irdelediğimizde katılımcıları birçoğunun buna pozitif yönde gelişen ilişki şeklinde olduğunu belirtmişlerdir. Bu kategori de insanların bilinçlendirilmesi, yerel yönetimlerin desteklenmesi, turist kapasitesinin önemi, sit bölgesi olması, yeni ve korumacı projelerin yapılması şeklinde beş alt kategoriye ayrılmaktadır.

4.1.5.1.1. İnsanların Bilinçlendirilmesine Yönelik Bulgular

Pozitif yönde gelişen ilişkinin alt kategorilerinden biri insanların bilinçlendirilmesidir. İnsanların Yavaş Şehir anlayışına adapte olması ve kriterlerine uygun davranması gerektiği üzerinde durulmaktadır.

(E,10+K.İ.Y.): “ Turizmde sürdürülebilirlik olarak ele aldığımızda Yavaş Şehir uygulanabilir. Ekoturizm olarak ele alırsak eğer Akyaka da konaklama yapılabilir. Bunlardan biri seçilebilir ve ayrıca büyükşehir belediyesi çok küçük bir alana ekoturizm alanı yapıp bunun uygulanması konusunda hazırlık yaptı. Eğer böyle yerlerde konaklama yapıyorsanız bahçenizde de ekoturizm uygulayabiliyorsunuz. Yapılaşma olarak da büyük işletmeler için bir alanı yok çünkü arsalar hep küçük. Oadaki arsalar büyük ama oradaki imar durumu da kısıtlı olduğundan dolayı büyük işletmeler yapılamaz. Büyük binaların yapılması zaten mümkün değil bizde Yavaş Şehir olarak bunları istemiyoruz. Sürdürülebilirlik olmaması mümkün değil, yeter ki gerekli eğitim ve istek olsun. Ayrıca çok büyük günöbirlikçi sorunu yaşanmaktadır. Bununla ilgili yapısal çalışmalar yapılmalıdır. Biz konaklama işletmeleri olarak her türlü vergiyi ödediğimiz halde günöbirlikçiler buraya gelip kirletip gidiyorlar. Hiçbir para ödemedikleri için çok rahat davranıyorlar eğer bunun için bir bedel ödeseler bu kadar rahat davranamazlar. Ücretsiz tuvalet var belki yetersiz ama yine de özveride bulunmuyorlar. Arabalarını gelişigüzel park ediyorlar ki büyük bir otopark sorunu var. Bunların hepsi bir yoluna konulursa o zaman güzel bir Yavaş Şehir uygulanabilir. Ekim, mayıs gibi gelenler burada daha çok Yavaş Şehir’i hissedebilirler. İnsan ve araç gürültüsü yok daha sakin bir yer olarak görürler. Muğla’nın ilk denize açılan yeri Akyaka’dır. Bundan dolayı kentlisi, köylüsü, öğrencisi herkes buraya tatil için gelmektedir. Karar mercilerinin halkı bilinçlendirici girişimlerde bulunması gerekmektedir.”

(E,5+K.İ.Y.): “ Yavaş Şehir sertifikası Akyaka’ya sürdürülebilirlik sağlayabilir. Seferihisar koruyabildi belki Akyaka da buradaki insanlar burayı sahiplenirse bilinçlenirse burası da Yavaş Şehir’i koruyabilir.”

(K,5+K,İ,Y.): “ Yavaş Şehir olarak Akyaka devamlılığını sağlayabilir ama bu işletmelerin çabalarıyla olur. Akyaka’yı Sevenler Derneği ile mesela bu konuda

çalışmalar yapıyoruz. Dışarıdan gelen birisi olarak bu konuda birlik beraberlik sağlamaya çalışıyoruz. Buradaki korumalar arttırılırsa işletmelere kısıtlamalar konulursa bu konuda sürdürülebilirlik sağlanabilir. Buranın özelliği Azmak Nehri'dir. İçinde binlerce yaşam var ve oraları kirletiyorlar. Bununla ilgili bilinçlendirilme çalışmaları yapılması gerekiyor.''

4.1.5.1.2.Yerel Yönetimlerin Desteklemesine Yönelik Bulgular

Pozitif yönde gelişen ilişkinin alt kategorilerinden biri de yerel yönetimlerin desteklemesidir. Yerel yönetimlerin desteklemesi Yavaş Şehir kriterlerinin uygulanması konusunda Akyaka'da düzenlemeler yapması şeklinde belirtilmiştir.

(E,10+K.İ.Y.): " Büyükşehir belediyesi, Ula belediyesi, MUÇEV vakfı da Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı burada hiçbir kontrol sağlamıyorlar. Bürokratik nedenlerden dolayı beldelere yeterli özen gösterilmiyor ve yatırımlar yapılmıyor. Sürekli yeni ruhsatlar veriliyor fakat hiçbir planlama yapmıyorlar bundan dolayı ne kadar Yavaş Şehir dense de korunamıyor. Akyaka'nın nüfusu belli, bu sahile daha fazla işletmeye gerek yok. Buna yapılacak yatırımlar başka yönlere kaydırılmalı. Aynı sokakta üç tane markete gerek yok, ev pansiyonculuğu yapanların çoğunun ruhsatı yok, bunların önüne geçilmeli. Karar mercilerinin halkı işletmeleri bilinçlendirmesi açısından eğitimler vermeli, Akyaka'nın kendine özgü mimarisi bozulmasın diye çalışmalar yapılmalıdır. Bunda en büyük iş yerel yönetimler ve karar mercilerine kalıyor daha sonra için vatandaş rol almalıdır. "

(E,10+K.İ.Y.): " Yavaş Şehir projelerle çalışmalarla turizm de sürdürülebilirlik sağlayabilir. Esnaf, işletmeciler herkes bu konuda yardımcı olacak ki bu sağlansın. Belediyenin bu konuda çalışmaları yetersizdir. Çok fazla satıcı var bunlara gerek yok. Mazotlu tekneler nehre zarar veriyorlar. Önceden burası yavaşmış ama giderek burası bozuluyor."

(E,10+K.İ.Y.): " Sürdürülebilirliğe katkı sağlar. Çünkü bunun müşterileri belli. Azmak Nehri kötü kullanılıyor. İç Azmak korunuyor ama dış Azmak korunmuyor. Bunda da en etkili karar mercilerinin eksikliği, yerel yönetimlerin eksikliği ve halkın bilinçsiz olmasıdır."

4.1.5.1.3.Turist Kapasitesinin Önemine Yönelik Bulgular

Pozitif yönde gelişen ilişkinin alt kategorilerinden biri de turist kapasitesinin önemi olmuştur. Çünkü Yavaş Şehir anlayışıyla Akyaka'daki turist artışına bağlı olarak sürdürülebilirlik sağlanabileceği belirtilmiştir.

(E,5+K.İ.Y.): “ Yerli ve yabancı turistler Yavaş Şehir olduktan sonra çok fazla arttı. Sadece tatil amaçlı değil Yavaş Şehir anlayışla gelen çok turist var. Doğal güzelliklerini merak edenler çok fazladır. Dezavantaj olarak bir etkisi yok. Sürdürülebilirlik açısından çok fazla turist kapasitesi sağlıyor. Bu açıdan olumlu etkisi vardır.”

4.1.5.1.4. Sit Bölgesi Olmasına Yönelik Bulgular

Pozitif yönde gelişen ilişkinin alt kategorilerinden biri Akyaka'nın sit bölgesi olmasıdır. Böylece Akyaka'nın gelişeceği alanının belli olduğu belirtilmiştir.

(E,10+K.İ.Y.): “ Yapılaşma olarak da büyük işletmeler için bir alanı yok çünkü arsalar hep küçük. Ovadaki arsalar büyük ama oradaki imar durumu da kısıtlı olduğundan dolayı büyük işletmeler yapılamaz. Büyük binaların yapılması zaten mümkün değil bizde Yavaş Şehir olarak bunları istemiyoruz. Bu şekilde sürdürülebilirlik sağlanabilir.”

(E,5+K.İ.Y.): “ Yavaş Şehir'in sürdürülebilirliğe etkisi olarak çok yok Akyaka'da. Buradaki sürdürülebilir turizm ancak Akyaka'nın sit bölgesi olmasıyla ilgili olabilir.”

4.1.5.1.5. Yeni ve Korumacı Projelerin Yapılması

Pozitif yönde gelişen ilişkinin alt kategorilerinden sonuncusu da yeni ve korumacı projelerin yapılmasıdır. Halkın, esnafın ya da yerel yönetimlerin bu konuda çalışmalar yapması olarak belirtilmiştir.

(E,10+K.İ.Y.): “ Yavaş Şehir sürdürülebilirlik açısından başarılı bir uygulamadır. Bu doğa korunduğu sürece buralar turizm açısından devamlılık sağlar. Halk olarak işletmeler olarak biz burayı koruyacağız. Altyapısı hazır, mavi bayrağı var, su arıtması var her şeyi var buranın. Kolik asit, kimyasal atıklar yok. Her açıdan Akyaka Yavaş Şehri korur ve turizmde sürdürülebilirliği sağlar. Bununla ilgili halk

bilinçlendirilmeli, derneklerle ve projeler yapılmaktadır. Yeni yerleşenler bu konu da çok dikkatli ve katkı sağlıyorlar. Bundan dolayı burası ile ilgili projelerin yapılması ve uygulanması Yavaş Şehir anlayışını koruyacaktır.”

(K,5+K.İ.Y.): “Akyaka Yavaş Şehir olarak sürdürülebilirlik sağlayabilir. Belediyenin bununla ilgili çalışmaları olursa sivil toplum örgütleri ile Akyaka’yı sevenler derneği var mesela onun çalışmalarıyla olabilir.”

(E,K.İ.Y.): “ Yavaş Şehir olarak Akyaka devamlılığı sağlayabilir ama bu işletmelerin çabalarıyla olur. Akyaka’yı Sevenler Derneği ile mesela bu konuda çalışmalar yapıyoruz. Dışarıdan gelen birisi olarak bu konuda birlik beraberlik sağlamaya çalışıyoruz. Buradaki korumalar arttırılırsa işletmelere kısıtlamalar konulursa bu konuda sürdürülebilirlik sağlanabilir.”

4.1.5.2. Negatif Yönde Gelişen İlişki Yönünde Bulgular

Turizm açısından Yavaş Şehir Akyaka ve sürdürülebilirlik ilişkisi temasını irdelediğimizde katılımcıları bir kısmı buna negatif yönde gelişen ilişki olarak yorumlamıştır. Negatif yönde gelişen ilişki kategorisinin projelerin ve düzenlemelerin yetersizliği, hızlı büyüme şeklinde iki alt kategoride şekillenmiştir.

4.1.5.2.1.Projelerin ve Düzenlemelerin Yetersizliğine Yönelik Bulgular

Negatif yönde gelişen ilişkinin alt kategorilerinden biri projelerin ve düzenlemelerin yetersizliği yönünde olduğu belirtilmiştir. Proje ve düzenlemelerin yetersizliği Akyaka’da sürdürülebilirliğin sağlanamayacağı yönündedir.

(E,5+K.İ.Y.): “ Yavaş Şehir’in Akyaka’da sürdürülebilirlik sağlamasını şu an hayal edemiyorum ilk önce bununla ilgili projeler yapılması gerekmektedir. Yavaş Şehir pazarlama amacı olarak görülüyor burada. Ben müşterilere bunu söylemiyorum çünkü altını dolduramam.”

4.1.5.2.2.Hızlı Büyüme Yönünde Bulgular

Negatif yönde gelişen ilişkinin alt kategorilerinden sonuncusu da hızlı büyümedir. Hızlı büyüme sonunda Akyaka’nın Yavaş Şehir kalamayacağını ve sürdürülebilirlik sağlanmayacağını belirtmişlerdir.

(E,5+K.İ.Y.): “ Akyaka’nın yavaş şehir olarak turizmde sürdürülebilirliği sağlanamaz. Tarlalar arsaya dönüştürülüyor ve burası hızla büyüyor bunun sonucunda Akyaka yavaşlıktan çıkıyor.”

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.1.TARTIŞMA

Bu bölümde araştırma bulguları ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılmaktadır.

5.1.1. Yavaş Şehir Algısı Boyutu

5.1.1.1. Çevresel Algı Boyutu

Yavaş Şehir algısına anlamak amacıyla konaklama işletmelerinin yöneticilerine soru yöneltilmiştir. Bazı katılımcıların Yavaş Şehir algısının çevre faktörüyle ilişkili olduğunu söylemiştir. Çevrenin Yavaş Şehir olmada çok baskın bir yön olduğunu belirtmişlerdir.

Yavaş Şehir kriterlerini gerçekleştiren yerlerin, ülke içerisinde ve global anlamda çok fazla ilgi çektiğini söylememiz gerekir. Özellikle şehir dokusunun önemle korunduğu, tarihi mirasın özellikle vurgulandığı yerlerde, yavaş ve sakin görüntünün sıradanlaşmış tatil düşüncesini de değiştireceği düşünülmektedir (Sırım,2012:129).

Sürdürülebilir şehirleşmeye yönelik değişik bir açıdan yaklaşan Yavaş Şehir akımının, üye olmak isteyen ve bunu gerçekleştiren şehirlerden istediği kriterlerin sürdürülebilirlik anlayışı açısından benzerlik göstermektedir. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, su ve hava kalitesi, biyoçeşitlilik, yaşam kalitesinin geliştirilmesi gibi kriterleri sağlaması gerekmektedir. Özetlenecek olursa; ekonomi, ekoloji ve adalet terimleri altında bir araya getirebileceğimiz kriterler Yavaş Şehir akımının olmazsa olmazlarıdır. Bu şartlar arasında da nüfusu 50.000 altında olma kriteri ise Yavaş Şehir akımının nüfusu belli bir seviyeye ulaşmamış şehirler için alternatif bir yol olduğu düşünülebilir (Keskin,2012:96).

Akyaka Yavaş Şehir akımının kriterleri arasında çevre algısına bağlı kalarak, eşsiz doğası, özgün mimarisi, biyoçeşitliliği, tarihi özellikleri ile fark yaratmaktadır. Bundan dolayıdır ki insanların Yavaş Şehir algısında akıllarına ilk gelenin çevre

algısı olması çok normaldir. Diğer araştırmalarla karşılaştırıldığında Yavaş Şehir algısının çevre algısı oluşturması paralellik göstermektedir.

5.1.1.2.Yaşam Kalitesi ve Turizm Açısından Olumlu Algı Boyutu

Yavaş Şehir algısının değerlendirilmesinde ikinci çıkan sonuç ise Yavaş Şehir akımının yaşam kalitesini arttırması ve turizm açısından olumlu algı oluşturmasıdır. Konaklama işletmelerinin yöneticilerinin bir kısmı ise Yavaş Şehir akımını bu açıdan değerlendirmektedir.

Yavaş Şehir akımının, bölgedeki yaşam kalitesi açısından etkisi araştırıldığında, turizm hareketliliğın fazlaşmasına bağlı kalınarak yerel halkın ekonomik bakımdan getiri sağladığı ve bundan dolayı halkın da Yavaş Şehir akımını benimsemeye başladığı düşünölmektedir. Şehirsel yaşam kalitesine yönelik oluşan pozitif eğilimler; yeni istihdam alanlarının oluşturulması, çevre düzenlemesi, doğal yaşamın korunması, planlı yapılaşma, sessizlik, sahip olunan gelenek ve göreneklerden meydana gelen kültürel değerlerin muhafaza edilmesi, düzenlenen sosyal ve kültürel faaliyetlerde yükselme olarak görölebilir (Coşar,2013:98). Yavaş Şehir akımına talep gösteren şehirlerin amacı daha çok yaşam kalitesini arttırmaya yönelik çalışmalar yapan bir şehirleşme görümündedir. Uluslararası Yavaş Şehir Tüzüğü'nde Yavaş Şehir logosunun bütönsel bir parçası olan 'yaşam kalitesi önem verilen şehirlerin uluslararası ağı' yazısı bu bakış açısıyla paralellik göstermektedir. Sürdürölebilir şehir yaklaşımı ile şehirsel yaşam kalitesi konseptini birbirinden farklılaştıran kısım 'kalite' kelimesini yorumladıkları kısımdır. Sürdürölebilirlikte kalite; doğal kaynakların muhafaza edilmesi, iklim, ekoloji gibi değişmez unsurları da içeren bir olguyu temsil ederken, şehirsel yaşam kalitesi konsepti kaliteyi şehirsel donanım ve konforun unsurlarıyla ilişkilendirmiştir. Bu açıdan bakıldığında şehirlerde bulunan halkın ve buraya gelen turistlerin yaşam kalitelerini arttırmaya yönelik Yavaş şehir hareketlerini faaliyete geçirmeye çalıştıkları söylenmektedir. Bundan dolayı ki Yavaş Şehir logosu aslında bir kalite göstergesidir (Keskin,2012:96). Bu değerlendirmelere bağlı kalarak Yavaş Şehir akımı, insanlarda yaşam kalitesine yönelik algı uyandırabilir. Yaptığımız araştırmada da, katılımcılardan bazıları, Yavaş Şehir akımının insanların yaşam temposunu

yavaşlatarak günde kendilerine daha verimli zaman ayırabildiklerini ve ayrıca sakinlik sağlanarak, doğanın korunmasına da yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Böylece insanların yaşam kalitesini arttırdığı, daha iyi bir hayat sürdükleri öne sürülmüştür. Yavaş Şehir akımının yaşam kalitesi algısı, diğer çalışmalarla olumlu bir ilişki kurmaktadır.

Son yıllarda turizm sektöründe, kültürel ve geleneksel değerler çok fazla ilgi çekmektedir ve turist tercihleri yerel değerlerini koruyan yerlerde yoğunlaşmaya başlamıştır. Yavaş turizm olarak değerlendirdiğimizde bu hareketlilik içinde yer alan Yavaş Yemek ve Yavaş Şehir yerel ve yöresel özelliklerin muhafaza edilmesine özen gösterir (Sünnetçioğlu,Can,Durlu-Özkaya,2012:959). Araştırmamızda Yavaş Şehir akımının turizm açısından orta ve uzun vadede çok uygun olduğu ayrıca turizm için iyi bir sistem oluşturduğu düşünülmektedir. Yavaş Şehir akımının turizmde olumlu algı oluşturması açısından düşünüldüğünde bu iki görüş paralellik göstermektedir.

5.1.1.3.Bölgenin Ekonomik gelişimi Olumsuz Algı Boyutu

Yavaş Şehir akımı, bazı katılımcılar tarafından ekonomik gelişim açısından olumsuz algı şeklinde tanımlanmıştır. Yavaş Şehir akımını bu şekilde tanımlamaları dikkat çekici bir unsurdur. Bu değerlendirme de diğer çalışmaların bakış açıları da dikkate alınmıştır.

Yavaş Şehir özellikle yerel üreticiyi destekleme unsurundan yararlanarak gerçekleştirilen üretici pazarları, bunların meydana getirdiği felsefe içerisinde halkın kendi ürettiklerini mallar dışında bir şey satamaması, globalleşen dünyada homojenleşmenin karşısında tüketicilere ürün çeşitliliğini ve farklılığını sunarak, gelen turistler bakımından cazip bir ortam oluşturur ve ekonomik açıdan bölgeye destek oluşturur. Bununla birlikte gelen turistlerin bu mallara olan talebi ve satın almaya yönelmesi burada bunların pazarlayan halkın ekonomik açıdan refah elde etmesini sağlar (Öztürk,2012:165). Bu araştırma da ise Yavaş Şehir akımı, bazı katılımcılarda ekonomik olarak olumsuz algı oluşturmuştur. Buna bağlı kalarak katılımcılar, Yavaş Şehir uygulamasının bölgede işletmeciler ve esnafa yönelik sınırlamalar getirdiğini bundan dolayı birçok tesisin kurulmadığı söyleyerek aslında

bölgenin ekonomik kalkınmasını negatif yönde etkilediğini düşünmektedirler. Yavaş Şehir akımının ekonomik olumsuz algı oluşturması bu iki düşüncede çelişmektedir.

5.1.2.Akyaka'nın Yavaş Şehir Adaptasyonu Boyutu

5.1.2.1.Akyaka'nın Yavaş Şehir Akımına Uyum Sağlaması Boyutu

Yavaş Şehir sertifikası birçok şehre verilmesine rağmen uygulanabilirliği konusunda şüpheler vardır. Bunun üzerine katılımcılarla Akyaka'nın ne derecede Yavaş Şehir akımını uyum sağladığına dair bir değerlendirme yapılmıştır.

Globalleşme ve teknolojik gelişmelere benzer insan hayatını hızlandıran değişimler beraberinde bazı farklılıkları getirmiştir. Bu farklılıklar ve eleştirilerden Yavaş Şehir akımını benimseyen yerler, hızlı modern hayatı incelemekte; hayatın hız ve modern tüketim kalıplarını değişime sürükleyecek bir dönüşümü desteklemektedir. Buna bağlı kalarak, Yavaş Şehir olan yerler; içinde yer aldığımız hızlı ve küresel manada sıradanlaşmış zamana karşı koyan ayrıca globalleşme nedeniyle yerel farklılıkları önemle niteleyen ve yerel yaşam kalitesini arttırmaya yönelik bir hareketin parçasıdır (Baldemir,Kaşmer-Şahin,Kaya,2013:47). Yapılan bu araştırmada ise Akyaka'nın bu hareketin parçası olduğuna dair değerlendirme yapılmıştır. Bazı katılımcıların Akyaka'nın yavaşlığını temelde koruyarak doğal güzelliklerine, mimarisine, konukseverliğine özen göstererek, örnek bir Yavaş Şehir olmada adımlar attığını belirtmiştir.

5.1.2.2.Akyaka'nın Yavaş Şehir Akımına Uyum Sağlamaması Boyutu

Yavaş Şehir akımının Akyaka'da uyum problemi oluşturmasına yönelik yapılan bu değerlendirmede Akyaka'nın Yavaş Şehir akımına neden uyum sağlamadığıyla ilgili birkaç sebep belirtilmiştir.

Enerji yönetimine yönelik düzenlemeler yapılmalı ve fosil yakıtların kullanımının azaltılmalıdır. Ayrıca daha çok güne ve biyokütle enerjisi üzerine yoğunlaşmak gerekmektedir. Aslında bir fosil yakıt olmasına rağmen kömürler karşılaştırıldığında gözle görülebilir şekilde daha temiz ve karbon içeriği daha düşük olan doğal gazı geçmek önemlidir. Bununla birlikte binalara yalıtım sağlanarak,

enerji tasarrufu yapmak gerekir. Çevreye zararsız olan geri dönüşüm özelliği bulunan ürünler teşvik edilmelidir. Bunların üretim ve tüketimi desteklenmelidir (Bahtiyar-Karadeniz,2014:106).

Bu araştırmada ise bu düşüncüyü destekleyen bir değerlendirmeye varılmıştır. Bazı katılımcılar Akyaka'nın Yavaş Şehir anlayışına hala uyum sağlayamadığını düşünmektedir. Uyum sağlayamadığı konuların başında ise gürültü ve çevre kirliliğinin çok fazla olduğu, yinelenbilir enerjisi olmadığı, altyapısını yetersiz olduğu ve çok fazla tesis kurulmasından dolayı çok kalabalık olması, gelmektedir. Buna göre, iki araştırma arasında paralellik vardır.

5.1.3.Akyaka'nın Yavaş Şehir Kriteri Boyutu

5.1.3.1.Çevre Kriteri, Altyapı Kriteri, Teknoloji ve Tesisler Kriteri, Yerel ürün ve Üreticilerin Desteklenmesi ve Konukseverlik Kriterleri Boyutu

Katılımcıların Akyaka'nın Yavaş Şehir olması bağlamında öne çıkan kriterlerine yönelik değerlendirmeleri istenmiştir. Bunun sonucunda Akyaka Yavaş Şehir olmada çevre, altyapı, teknoloji ve tesisler, yerel ürün ve üreticilerin desteklenmesi ve konukseverlik kriterleriyle ön plana çıkmaktadır.

Yavaş Şehir akımını uygulayabilmek için çevre politikaları, altyapı, şehrin kendine özgü özelliklerinin korunması, yerel üretim ve ürünlerin desteklenmesi, konukseverlik gibi kriterler gerekmektedir. Sürdürülebilir turizmin ilkeleriyle Yavaş Şehir kriterleri birbiriyle uyumludur (Bahtiyar-Karadeniz,2014,104).

Yavaş Şehir kriterlerine baktığımızda, Yavaş Şehir üyesi olan şehirlerde olması gereken şartlar ya da sağlaması gereken şartlar sürdürülebilirlikle paralellik göstermektedir. Yavaş Şehir akımında şu kriterler vardır; geri kazanım ve geri dönüşüm mantığına özen gösteren, yörenin ve şehrin dokusunun karakteristik özelliklerinin koruyan ve geliştirilmesine uygun geliştirilen yönetim, yörede oturmak için değil ona değer verildiği için, ona zarar vermeyen bir altyapı politikası, çevrenin ve şehrin özelliklerinin kalitesi arttırmaya yönelik teknoloji kullanımı, genetiği bozuk gıdalar yerine doğal gıdaların tercih edilmesi bu kriterlerden bazılarıdır (Öztürk,2012:164).

Yavaş Şehir akımını yerel bir kalkınma modeli olarak tanımlayabiliriz ve Yavaş Şehir akımına katılmanın ekonomik getiriler sağlayacağı da belirtilebilir. Özellikle yerel ürünlerin tercih sebebi olması, yerel üreticileri bu konuda teşvik etmekte, organik üretim alanının yapılan bu çalışmalarla bu ürünlere destek verilmektedir. Bunun sonucunda da ekonomik canlanma, işsizliğin azalması ve refah bir yaşam sağlanmaktadır. Yerel ürün ve üretimlerle birlikte organik ürün uygulamalarının sağladığı ekonomik sonuçlar çevre ile çok iyi bir uyum sağlamaktadır. Buna örnek olarak İtalya'da bulunan Bra şehri bu konuda yetkili merciler ile desteklenerek yerel peynir imalathaneleri ile hayvancılığın gelişmesine büyük fayda sağlamıştır. Tüketicilere günlük taze ve güvenilir gıda sunmakla birlikte, süt ürünlerine ait bu yatırımlar istihdam anlamında yöredeki halka büyük katkı olmuştur (Sırım,2012:129).

Yavaş Şehirler uzaktan değerlendirildiğinde yavaş olarak algılanabilir. Yavaş Şehir akımında yaşayan insanların hayat temposunun, yavaş olduğu düşünmek doğru değildir. Çünkü yavaşlamak, yavaş hareket etmek değildir; teknolojinin yarattığı kirlilikten korunmak, o gerektiğinde hızlı, gerektiğinde yavaş davranmaktır. Böyle davranarak da yaşamdaki dengeyi bulmaktır. Birçok şehrin üye olduğu Yavaş Şehir akımı, globalleşmenin etkisiyle kimlik ve kültür kaybına karşı koymayı, yerel geleneklere bağlı kalmayı ve bunları yaşatmayı, çalışma temposunu düşürmeden, çalışma ve üretmeyi desteklemektedir. Bu anlayıştan yola çıkarak da insan ve doğaya uygun bir biçimde çalışan insan bunu zorunluluk halinde yapmaz, çalışmak olarak görmez, yaşamak olarak görür (Bahtiyar-Karadeniz,2014:105).

Yavaş Şehir globalleşmenin yarattığı ekonomik ve politik etkiye karşı bir alternatif bir akım olarak ortaya çıksa da, yine de kendi avantajı için küreselleşmeyi kullanır. Buna örnek olarak Yavaş Şehir üyeleri kendi doğal ürünlerini pazarlamak amacıyla teknolojinin sağladığı küresel bağlantıları kullanır. Kendi ürünlerini internet yardımıyla sosyal medya aracılığıyla tanıtırlar. Ayrıca yaşam kalitesini arttırmak adına teknolojinin her şeyinden yararlanılır. Doğal enerji kaynaklarını şehir içinde uygulamak, çöplerin ayrıştırılmasını sağlamak gibi birbiriyle çelişen bu girişimler Yavaş Şehir anlayışında bütünlük kapsamında realite kazanmaktadır (Öztürk,2012:165).

Yavaş Şehir akımına üye olan şehirlerin sayısının yükselmesi ile birçok şehir kendini dünyada sesini duyurabilecek ve yavaş turizm hareketinin yayılmasından ülkemizde fayda göreceklerdir. Bu fırsata ulaşabilmek için bu şehirlerin, yerel ürünleriyle ilgili olarak ayrıntılı çalışmalar yapıp, yavaş turizme uygun olup olmadığı anlaşılmalı, uygun ise neler yapılmasıyla ilgili hazırlar yapılması mantıklı olacaktır. Yavaş Şehir ve Yavaş Yemek akımları beraber, bölgelere özgü ürünlerin dış pazarlara pazarlanması ve tescili ile akımı benimseyen şehirlerin sosyal ve ekonomik olarak kalkınmasına, yavaş turizm potansiyeli saptanarak bölgeler arası farkların yok edilmesine yararlı olacağı belirtilmektedir (Sünnetçioğlu,Can,Durlu-Özkaya,2012:960).

Yöresel ürünlerin cazip gelmesi, yerel üreticileri bu konuda çalışmalara itmekte, organik üretimi teşvik etmekte ve bu ürünlerin değerlendirilmesine katkıda bulunmaktadır. Bundan dolayı yerel ekonomide bir hareketlilik sağlanmaktadır. Yerel ve organik ürün ve üretim teknikleri ile gerçekleştirilen ekonomik gelişme, çevreye negatif etkisi olmaması nedeniyle sürdürülebilirliğin çevre ve kalkınma etkisiyle uyumaktadır. Yöresel ürün ve üretimin yanında konukseverlik ile ilgili yapılan çalışmalarla Yavaş Şehir üyesi şehirler, farklı ve özgün olan tarzlarıyla turizm içerisinde dikkat çekmektedirler. Bunlara dayanarak Yavaş Şehir, aynı zamanda temel getirisi turizm gelirlerinin oluşturduğu yerel sürdürülebilir ekonomik kalkınma modeli olarak da görülebilir (Keskin,2012:96).

Bu değerlendirmelere bağlı kalarak Yavaş Şehir kriterlerini sağlamanın ne derece önemli olduğunu anlıyoruz. Akyaka'nın Yavaş Şehir kriterlerini sağlayan özelliklerini katılımcıların değerlendirmesine göre sunarsak; doğası, mimarisi, sit bölgesi olması, canlı türleri, altyapı olarak kanalizasyon sağlam olması, internet fiber kablo gibi teknolojik oluşumların olması, organik tarım alanları ve bundan dolayı yerli üretim sağlanması, çok sıcak müşteri ilişkileri kurarak konukseverlik sağlanmasıdır. Bu özelliklerin hepsini sağlayan Akyaka Yavaş Şehir olmada ne kadar donanımlı ve bu konuda gelişme gösterdiği söylenebilir. Bunlara bağlı kalarak diğer değerlendirmelerle karşılaştırma yapıldığında sağladığı kriterler Yavaş Şehir kriterleriyle olumlu yönde ilişki kurmaktadır.

5.1.4. Yavaş Şehir Akyaka'nın Konaklama İşletmelerine Olan Etki

Boyutu

5.1.4.1.Sosyo-Kültürel Olumlu Etki Boyutu

Yavaş Şehir akımı bölgedeki sosyal ve kültürel hayata da etki etmektedir. Yavaş Şehir akımı uygulandığı takdirde bölgede sağladığı avantajlar ve dezavantajlar vardır. Bunlardan biri avantaj sağlaması konusunda değerlendirmeye alınan sosyo-kültürel etkidir.

Küresellik, dünyanın birçok ülkesinde mecburi hale gelmiş, devamlı zamanı yakalamaya çalışan, zaman içinde kaybolmuş toplum anlayışının tek olmadığını, telaş içerisinde sürekli bir yerlere yetişmek zorundayken aslında kaçırdığımız birçok alan olduğunu ve tüketim alışkanlıklarını sahip olunan kapital sermayenin, bireyden başlayarak bütün herkesi homojenleştirerek kültürel ve yerel kimliğin kayboluşunu anlatmaktadır. Bizden sonraki kuşaklara, zamanın daha yavaş olduğu, farkındalıkları yüksek seviyelerde olduğu yaşamdan zevk almanın başka çeşitli yolları olduğunu anlatan yavaşlık felsefesi önem kazanmaktadır (Özkan,2011:91). Yavaş Şehir akımına üye olan şehirler, çok güzel bir marka değeri elde etmiş olurlar. Her yerde turizm eğilimleri farklılaşmaktadır ve turizm tek bir eğilime bağlı kalmamaktadır. Şehirleri ve yaşamları hızla devam eden kalabalık, gürültü, yoğun bir anlayışla homojenleştirme ve bunun kaçınılmaz olduğunu düşünmeye yönelik global eğilimlere karşı, Yavaş Şehir sakin de yaşanabileceğini ve bunun da değerli olduğu anlayışını desteklemiştir. Yavaş akımın en gözde faydalarından biri olan Yavaş Şehir oluşumuyla turizm alanında çok güzel gelişmeler gerçekleşmiştir (Doğan,Aksu,Çelik.Kaymak,2014:10).

İyi, temiz, adaletli bir biçimde beslenme, yerel üretimi destekleyen ve küçük işletmelerin korunmasına yönelik oluşan Yavaş Yemek akımından beslenen Yavaş Şehir, sürdürülebilir kültür turizmi açısından sürdürülebilir gelişmeye faydalı bir akımdır. Yavaş Şehir akımı, şehirlerin hangi alanlarda önemli ve özel olduklarını araştırıp, bu fonksiyonlarla ilgili planlar oluşturmuştur. Aslında Yavaş Şehir bir markalaşmadır. Şehrin dokusunun, renginin, lezzetinin, müziğinin ve hikayesinin

orada yaşayan halk ve turistlerin uyum içinde tadını çıkaracak bir şekilde yaşamalarıdır (Bahtiyar-Karadeniz,2014:104).

Yavaş Şehir hareketi, yaşam kalitesini ana kriter olarak belirlemiş bir akımdır. Bundan dolayı yapılan her girişimde yaşam kalitesi üzerine yoğunlaşarak, bu açıdan adımlar atılmalıdır. Aslında en başta bu hareket turizmi canlandırma gibi bir fonksiyonu benimsiyor olsa da şehrin ve yaşamın her anına dağılan çok yönlü bir harekettir. Uygulanması gereken her kural şehrin ve halkın çıkarlarını ön planda tutar. Bunda dolayısıdır ki bundan sonra uygulanacak çalışmalarda bu kriter göz ardı edilemez. Yavaş Şehir tanıtımı çok iyi yapılarak yanlış anlaşılmalardan önlenmelidir (Doğutürk,2010:59). Yavaş Şehir akımına üye olan yerlerdeki turizm işletmecilerinin ve özelde konaklama işletmecilerinin, hem nitel açıdan kendilerini geliştirmeleri ve hizmet kalitesi yükseltmeleri hem de Yavaş Şehir sürecine yönetsel anlamda destek vermeleri ve çalışmalar yapmaları bölgedeki adaptasyonu arttıracaktır (Doğan,Aksu,Çelik,Kaymak,2014:10). Konaklama işletmeleri yöneticilerinin Yavaş Şehir akımının sağladığı avantajları sorulunca sosyal ve kültürel anlamda olumlu cevap verdikleri görülmüştür. Akyaka’da Yavaş Şehir akımıyla birlikte sosyal yaşam anlamında iyileşmeler olmuştur. Bunlarda en çok hissedilene gece canlı müziğinin düzenlenmesi, ses kirliliğinin önlenmesidir. Ayrıca kültürel faaliyetler sağlanması açısından da girişimler yapıldığı söylenmektedir. Bunlar da zaten yaşam kalitesine yönelik avantajlar olup, bölgedeki insanları olumlu açıdan etkilemektedir. Bunlara bakılırsa Yavaş Şehir akımının sosyo-kültürel olumlu etkisi değerlendirmesi diğer araştırmalarla olumlu ilişki içerisindedir.

5.1.4.2.Ekonomik Olumlu Etki Boyutu

Yavaş Şehir akımının konaklama işletmeleri açısından bölgeye olan avantajları ve dezavantajları değerlendirmeye alınmıştır. Bu anlamda bazı katılımların ekonomik olarak avantaj sağladıklarını düşünmektedirler.

Yavaş Şehir akımı şu anda yeni bir uygulama olmasından dolayı Türkiye’de henüz tam olarak benimsenmiş bir uygulama olmadığı ayrıca turist tercihleri üzerinde de etkili olmadığı düşünülmektedir. Fakat turistlerin daha çok talep göstermesiyle gelecekte belki etkili olabileceği söylenmiştir (Coşar,2013:97).

Yapılan bu araştırma da ise bazı katılımcılar, Akyaka'ya gelen turistlerin talebi Yavaş Şehir akımı mantığına göre şekillenmekte olduğunu söylemektedir. Ayrıca bundan dolayı temmuz ve ağustos aylarında çok fazla turist artışı sağlandığını belirtmişlerdir. Bundan dolayı da işletmelerinin ekonomik olarak olumlu etkilendiğini söylemektedirler. Buna göre konaklama işletmeleri açısından Yavaş Şehir akımının oluşturduğu ekonomik olumlu algı diğer araştırmayla çelişmektedir.

5.1.4.3.Siyasi Olumsuz Etki Boyutu

Yavaş Şehir akımının araştırmaya göre bazı katılımcılar tarafından siyasi açıdan dezavantajlar oluşturduğu belirtilmiştir. Siyasi rol bir yerleşkenin iyi yönde gelişmesi ve korunmasına yönelik çok önemlidir.

Bazı ölçütleri gerçekleştirmek için yerel yönetimler yetersiz kalmaktadırlar. Buna örnek olarak GDO'lu ürünlerin yasaklanması ülke çapında verilebilecek nitelikte bir durumdur (Doğutürk,2010:58).

Yavaş Şehir ve kalkınma ile ilgili yatırımlar açısından çelişkili konular vardır. Şehirlerin birliğin kriterlerine uyum sağlamaması durumda birlik üyeliğinin düşmesi ile sonuçlanır. Belediyeler siyasal süreçleri yönetenlerin bir parçası olup onların bünyesinde Yavaş Şehir Birliği'ne üye olunmaktadır. Yavaş Şehir akımına bağlılık, kalkınmayı amaç alan bir belediye başkanı açısından çok cazip görülmemektedir. Yavaş Şehir üyeliğinden vazgeçmek uğruna kalkınmayı destekleyebilirler. Bundan dolayı Yavaş Şehir akımının uygulanabilirliği ve sürdürülebilir kalkınmaya yönelik amaçların birlikte uygulanması, birliğin ilkelerine bağlı ve vizyon sahibi yöneticilerle sağlanır (Şahin,Kutlu,2014:61). Bu araştırmada da yerel yönetimlerin yaptıkları yatırımlar ve yürüttüğü projelerin Yavaş Şehir akımına uygun yapılmadığı, bu konuda daha duyarlı olunmalı ve akımı uygun bir politika yürütülmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu da Yavaş Şehir uygulanabilirliğinin siyasi açıdan yetersiz kalması bölgedeki işletmeleri olumsuz yönde etkilemektedir. Bu açıdan da dezavantaj oluşturmaktadır. Bu araştırma diğer araştırmalarla bu açıdan paralellik göstermektedir.

5.1.4.4.Sosyo-Kültürel Olumsuz Etki Boyutu

Yavaş Şehir olmanın katılımcılar tarafından bölgeye yönelik sosyo- kültürel açıdan olumsuz tarafları olduğu belirtilmiştir. Buna bağlı olarak diğer araştırmalara bağlı değerlendirme yapabiliriz.

Yavaş Şehir üyesi olan yerler dışarıdan elit olarak görülebilir. Turistik ürün ve sunumlar toplumun elit kısmına yönelik olduğu düşünülerek, buraya gelen ya da gelmeyi düşünen insanlarda yanıltıcı bir algı yaratabilir. Yavaş Şehir olduktan sonra oluşan talebin karşılanamaması, kontrol edilememesi ve yönlendirilmemesi gibi sorunlar yaşanabilir (Bahtiyar-Karadeniz,2014:105). Araştırmamızda da katılımcıların belirttiği görüşlere göre, Akyaka Yavaş Şehir olduktan sonra ismi yayıldı fakat bu yönde çalışmalar yapılmamıştır. Buna bağlı olarak yanlış mantıkla açılan tesisler ve yoğunluk arttığını düşünmektedirler. Ayrıca Yavaş Şehir olmasıyla herhangi bir altyapı kurulmamasından dolayı çevreyi olumsuz yönde etkilediğini belirtmişlerdir. Buna dair doğru proje ve planlamalar yapılmadığı için çevre ve doğası bozulduğu nitelenmiştir. Bu tespitler doğrultusunda diğer araştırmayla değerlendirmeler paralellik göstermektedir.

5.1.5.Turizm Açısından Yavaş Şehir Akyaka Ve Sürdürülebilirliğe Yönelik Boyutu

5.1.5.1.Pozitif Yönde Gelişen Etki Boyutu

Bazı katılımcılar Akyaka'nın yavaş Şehir olarak sürdürülebilirlik sağlamasında pozitif yönde değerlendirmeler yapmışlardır.

5.1.5.1.1.İnsanların Bilinçlendirilmesi

Yavaş Şehir akımının sürdürülebilirlik ile ilişkisine bakıldığında pozitif yönde gelişen etkilerinde söz edilmiştir. Bazı katılımcılar bu etkinin insanların bilinçlendirilmesi ile ilgili olduğunu belirtmişlerdir.

Yavaş Şehir yaşam kalitesini arttırmak adına, bölge halkının ve turistlerin yaşamsal deneyimlerini, paylaşımlarını, düşüncelerini önemseyen ve bu amaçlar doğrultusunda çalışmayı benimseyen ulusal ve uluslararası bir akımdır. Yavaş Şehir

olmanın sağladığı öncelik, ilk önce bölge halkına aittir (Öztürk,2012:165). Sürdürülebilirliğin üç temel yapısı olan çevresel, sosyal ve ekonomik alanlar arasında çelişki oluşabilir. Şehirde var olan trafiğin düzenlenmesine yönelik alışkanlıkları farklılaşan halkın reaksiyonlarına karşı alternatif çözümler sunmalı ve özellikle işletmelere ait levhalara özen gösterilmesi ile ilgili bilinçlendirilme yapılmalıdır. İşletmelerin levhalarındaki yazıların Türkçe olması, hatta bulunulan bölgeye özgü terimler olması önemlidir. Bu şekilde şehirler, aynı tabela, mağaza ve binalarıyla, son yıllarda gitgide benzerlikleri artan şehirlerden farklılaşarak, değerleriyle ön plana çıkar ve sıradanlığa karşı durabilirler (Bahtiyar-Karadeniz,2014:105).

Şehir planlaması ve yerel yönetim gibi toplumsal ve sosyal hayata yönelik uygulamalar yapabilen kuruluşların, yerel halk açısından çevre bilincini aşılabilen isteyen birey veya örgütlerin faydalanabilmesi için mimarlık, mühendislik, yönetim, zanaatkarlık, çiftçilik, üretim vb. birçok alanın bir arada çalışarak elde ettikleri, bir sürdürülebilir şehir modeli olan Yavaş Şehir akımından söz edilmiş ve dünya üzerindeki örnek ve uygulamaları belirtilmiştir. Bu tarz akımlarla yönetim metodlarımıza uyum sağlamış çevre bilincine sahip, sıradanlık ve yabancılaşmadan uzak birey ve toplumların oluşturulmasının sonucunda mevcut uygulamaların vardığı başarılı sonuçlar anlatılmıştır (Özkan,2011:91).

Yavaş sözcüğünü insanlar üzerinde ters algı oluşturmaktadır ve bunun önüne geçmek zor olmaktadır. İnsanlar bunu teknoloji karşıtı, eskiye dönme, geçmişi yaşatma ve gelişmeye tepki olarak algılayıp, yorumlamaktadırlar. Bu tarz eğilimleri önlemek adına üyelik başlamadan şehir de yaşayan halk bu konuda bilinçlendirilmelidir. Bütün dünyada tanıtıma önem verilmeli, bu hareketin amacının sadece yeme, içme, eğlenme anlamına gelmediğini, daha geniş konulara göre tasarlanan, tüm şehri ve yaşamı çevreleyen kalite yükseltici bir hareket olduğu anlatılmalıdır (Doğutürk,2010:58). Bu görümlere göre Yavaş Şehir olmanın sürdürülebilirlik sağlaması açısından pozitif ilişki kurduğunu ve bunun insanların bilinçlendirilmesi sağlanabileceği konusunda hem fikir olunduğu söylenebilir. Araştırmamızda da insanlarda yeterli eğitim ve istek olduktan sonra, insanlar yaşadıkları bölgeyi sahiplendikten sonra ve Yavaş Şehir akımına yönelik birlik ve

beraberlik sağlandıktan sonra sürdürülebilirliğin sağlanabileceği görüşündedirler. Bu bağlamda, bu araştırma diğer araştırmalarla paralellik göstermektedir.

5.1.5.1.2.Yerel Yönetimlerin Desteklemesi

Yavaş Şehir ve sürdürülebilirlik ilişkisinde pozitif gelişen bu etki, bazı katılımlar tarafından yerel yönetimlerin desteklenmesi ile sağlanabileceği konusunda değerlendirmede bulunmuşlardır.

Yavaş Şehir, yaşanılan bölgenin büyümesinden öte sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik düşünceleri benimsemektedir. Sürdürülebilir şehirleşme kavramının içinde üç temel amacı bulundurmaktadır. Birincisi, bu bölgede yaşayan insanların, şehir ile olan ilişkilerinde kamunun ortak malı olan yerlerin kullanımı ve kamu hizmetinin kalitesinde sorunun aşılmasıdır. İkincisi, şehrin bir yerleşim bölgesi olarak kendine dair sürdürülebilirliği sağlama gücü desteklenmelidir. Üçüncüsü de şehrin çevre değerini taşıma kapasitelerinin üstünde kullanımı ile kendisinde var olan kaynakların dönüştürülmesini, sahip olunan üretim ve tüketim teknikleriyle dipten sorgulanıp değerlendirilmesidir (Öztürk,2012:163-164). Özellikle yerel yönetimlerin bölgeye özen göstermesi, imar ve yapılaşmayla birlikte yasal düzenlemeleri de içererek bölge üzerinde hassasiyet oluşturması gerekmektedir. Sivil toplum örgütleri de bu süreçte faal olmalı ve yerel yönetime yönelik baskı oluşturacak düzeyde rol alması gerekir (Doğan,Aksu,Çelik.Kaymak,2014:10). Bu değerlendirmelerle araştırmamız arasında pozitif ilişki vardır. Çünkü araştırmamızda da katılımcılar yerel yönetimlerin Yavaş Şehir ile ilgili planlama yapması, karar mercilerinin bu konuda çalışmalar yaparak sürdürülebilirliği sağlayacağı görüşündedir. Araştırmamız ile diğer araştırmalar arasında pozitif ilişki vardır.

5.1.5.1.3.Turist Kapasitesinin Önemi

Yavaş Şehir akımının sürdürülebilirlik açısından bazı katılımcılar turist kapasitesinin önemi vurgulayarak sağlanabileceğini belirtmişlerdir.

Yavaş Şehir, yeni ve farklı kültürlere içinde barındıran, keşfe açık, eğitilmiş ve yavaş felsefesine sahip, kültürel birikimi olan, özgür seyahat eden, ziyaret ettikleri bölgeler ile ilgili fazla beklentisi olan, yöresel yemekleri tatmaktan hoşlanan, yavaş

seyahat eden, yavaş turistleri ağırlamaya hazır olmalıdır (Bahtiyar-Karadeniz,2014:106). Bu değerlendirme ile düşünüldüğünde Yavaş Şehir akımı belli bir turist kapasitesi sağlayarak sürdürülebilirliği sağlamış olur. Araştırmamızda da Yavaş Şehir akımıyla birlikte turist sayısının fazlaca arttığı ve böylece sürdürülebilirliğin sağlanabileceği belirtilmiştir. Bu anlamda iki değerlendirme arasında pozitif bir ilişki vardır.

Yavaş Şehir, belirlenmiş bir destinasyona bağlı olarak kalarak oluşturulmuş turist ihtiyaçlarının gerçekleşmesinde çok etkili olmadığı düşünülmektedir. Diğer bir deyişle, tatil yapılacak destinasyonun turistler açısından bakıldığında Yavaş Şehir olup olmaması çok da önem arz etmemektedir (Coşar,2013:97). Bu değerlendirmeyle araştırmamız çelişmektedir. Çünkü yaptığımız araştırmada turist üzerinde çok fazla etkisi olduğu saptanmıştır. Bu yönüyle iki araştırma arasında negatif yönde ilişki vardır.

5.1.5.1.4.Sit Bölgesi Olması

Yavaş Şehir akımının sürdürülebilirlik ilişkisinde bazı katılımcılar sit bölgesinin korunmasıyla sürdürülebilirliğin sağlanacağını belirtmişlerdir.

Sığacık ilçesinde bulunan Seferihisar'da içinde korunacak mimari dokuya sahiptir. Bu açıdan Anıtlar Kurulu'ndan surları ve saptanmış korunması gereken yerlerin restorasyon planı istenmiştir. Bölge sit alanı ilan edilmeden önce, birçok yıkım yapılmış ve bunun sonrasında bölgeyi korumaya almışlardır (Doğutürk,2010:47). Bu araştırmada da olduğu gibi Akyaka'da sit bölgesi olarak korunma altına alınmıştır. Böylece bölge korunmaktadır. Bazı katılımcılar Yavaş Şehir akımında sürdürülebilirliğin Akyaka'nın sit bölgesi olarak korunarak sağlanabileceğini söylemiştir. Bu iki araştırma arasında pozitif ilişki vardır.

5.1.5.1.5.Yeni ve Korumacı Projelerinin Yapılması

Yavaş Şehir akımının sürdürülebilirlik ilişkisinde bazı katılımcılar yeni ve korumacı projelerin yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Sağlanan yeni projelerle yerel üretim ve üreticinin ekonomik ve sosyal açıdan desteklenmesi sağlanarak, yerel üretim teşvik edilebilir. Seferihisar'da çevre problemleri açısından birçok olumlu atılım sağlanmış, ekolojik dengenin korunmasında fayda sağlanmıştır (Doğutürk,2010:57).Doğaya zarar vermeyen, geri dönüşüm niteliği bulunan ürünlerin üretilmesinin ve tüketilmesinin, yeniden ekonomiye kazandırılacak atıklar sayesinde şehirlerin her yerine ayrı kutuların yerleştirilmesi yine ekonomik yönlü plan ve projelerdir (Sırım,2012:129). Yavaş Şehir kriterlerinin sürdürülebilir kalkınma açısından değerlendirmesi belirtmektedir ki; bu kriterlerle uyumlu planlanacak ekonomik ve sosyal yönlü kalkınma hareketi sürdürülebilir kalkınma anlayışı açısından sorun oluşturmaz. Özellikle bu yolla yapılacak her türlü plan projenin sürdürülebilir kalkınmayla uyumlu olduğu vurgulanabilir (Şahin,Kutlu,2014:61). Akyaka'da da sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla Akyaka'yı Sevenler Derneği'nin, işletmecilerin, halkın ve yerel yönetimlerin Yavaş Şehir kapsamında plan ve projelerin yapılması gerektiğini düşünmektedirler. Diğer araştırmalar ile bu araştırma arasında olumlu bir ilişki vardır.

5.1.5.2.Negatif Yönde Gelişen Etki Boyutu

Bazı katılımcılar Akyaka'nın Yavaş Şehir olarak sürdürülebilirlik sağlaması konusunda negatif yönde yorumlar yapmışlardır.

5.1.5.2.1.Projelerin ve Düzenlemelerin Yetersizliği

Yavaş Şehir akımının sürdürülebilirlik ile ilişkisini bazı katılımcılar negatif yönde olduğunu ve bunun kaynağının da proje ve düzenlemelerin yetersizliği olduğunu belirtmişlerdir.

Yavaş Şehir akımı uluslararası bir tanınmışlığı ve değeri içeren bir markadır ve bölgeyi geliştirme ayrıca o bölgeye kendiliğinden marka değeri sağlama açısından çok önemlidir. Bunu sağlamak içinse Yavaş Şehir kriterlerinin korunması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Turizm açısından markanın sürdürülebilirliği kontrolsüz biçimde bırakılırsa iyi yönde gelişen süreçler tersine dönebilir ve kıyı kısmında bulunan bölgeler bu durumdan negatif olarak etkilenirler. Bu süreçler baştan beri

Yavaş Şehir akımının sağladığı süreçleri ortadan kaldırabilir. Marka değerinin sağlanması, korunması, imajın pozitif yönde gelişebilmesi, bölgenin saygınlığını oluşturacaktır. Birçok şeyde olduğu gibi bu iyi gelişmelerin sürdürülebilirliği çok önemlidir. Bunun içinde bölge halkı ve yöneticilerin bunun için çaba sarf etmesi gerekir (Doğan,Aksu,Çelik,Kaymak,2014:10).

Diğer bir başka önemli nokta ise ülkelerin yasal mevzuatı açısından düşünülmelidir. Yerel yönetimlerin Yavaş Şehir akımına üye olabilmeleri ve üyelik kriterlerini sağlamaları için ilk önce bu birliğe üye olan ülkelerin yasaları gözden geçirilmelidir. Bunun için yerel yönetimler seviyesinde uluslararası birliklere üye olunması için sağlanması gereken şartlar sağlanmalı, düzenlemeler yapılmalıdır. Kriterlerde bulunan teşviklerin, desteklenmelerin ve eğitim programlarının sağlanması için gerekli mali yapı gerçekleştirilmelidir. Yasaların sorun oluşturabilecek bir başka noktası ise yasaların ülkeden ülkeye farklılaşması ve bunun sonucunda çevre, ekonomi ve yaşam alanları arasında çeşitlilik yaratmaktadır. Bu durumda birlik içinde tek tip uyumlu bir yapının oluşmasına engel olur (Şahin,Kutlu,2014:61). Bu araştırmalarla yaptığımız araştırma paralellik göstermektedir. Çünkü bazı katılımlar, Yavaş Şehir ile sürdürülebilirliğin sağlanamayacağını düşünmektedirler. Bununla ilgili projelerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Kontrolsüz bir Yavaş Şehir sürdürülebilirlikten uzak kalacağını belirtmişlerdir.

5.1.5.2.2.Hızlı Büyüme

Yavaş Şehir ile sürdürülebilirliği sağlanması negatif bir ifade de bölgenin hızlı büyümesinden dolayı yapılmıştır.

Şehirde yaşam kalitesi yönünden olumsuzları ele alırsak eğer şunu söyleyebiliriz; diğer şehirlerden gerçekleşen göç ile yaşanan nüfus artışı ve kalabalığın yarattığı gürültü ve trafik sorunudur. Ayrıca bölgenin değer kazanmaya başlamasından sonra oluşan aşırı yapılaşma ve bunun beraberinde getirdiği arsa fiyatlarındaki artış, yaz dönemlerinde gününbirlikçi artışı, yaşamın maliyetli olmaya başlaması, günlük işleyişin bozulması ve sunulan hizmetlerin yetersizliğidir (Coşar,2013:98). Bu açıdan bakarsak araştırmamızla bu görüş paralellik

göstermektedir. Çünkü araştırmamızda da, kontrolsüz büyümeden bahsedilmiştir. Tarlaların arsaya dönüştürülmesi bilinçsizce özellikle bölgeye zarar verdiğini belirtmişlerdir. Bu şekilde bazı katılımcılar, Yavaş şehir akımıyla sürdürülebilirlik sağlanamayacağını vurgulamışlardır.

ALTINCI BÖLÜM

6.1.SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularına yönelik sonuçlar oluşturulmuş ve bununla ilgili öneriler geliştirilmiştir.

6.1.1.Yavaş Şehir Algısına Yönelik Sonuçlar

Yavaş Şehir akımı, İtalya’da faaliyete başladıktan sonra bütün dünyaya yayılarak küreselleşmeye alternatif bir seçenek oluşturmuştur. Ülkemizde de Yavaş Şehir akımına yönelik talep oluşmuş ve bunun için bazı küçük yerleşim yerlerinde bu akım uygulanmaktadır. Ne kadar talep görse de ülkemiz açısından hala yeni bir anlayışı ifade etmektedir. Bundan dolayı görüşmeyi yaptığımız katılımcılara Yavaş Şehir ifadesi söylendiğinde oluşan algıya yönelik bazı sonuçlar elde edilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda çevresel algı, yaşam kalitesi ve turizm açısından olumlu algı ve bölgenin ekonomik gelişimi açısından olumsuz algı şeklinde sınıflandırma gerçekleştirilmiştir. Buna göre;

1. Yavaş Şehir sertifikasının bir bölgeye verilebilmesi için o bölgeye özel doğa güzelliklerine sahip olması ve kendisine ait bir dokusu var olmalıdır. Doğasının özellikle el değmemiş, bozulmamış olmalıdır. Bir yerin Yavaş Şehir olabilmesi sakin, sessiz, gürültüden uzak olması gerekir. İnsanlarda kalabalıktan ve yoğunluktan kaçma hissi uyandırmalıdır. Ayrıca bir yerin Yavaş Şehir olması bulunduğu coğrafyaya bağlı olarak değişkenlikte gösterebilir.

2. Yavaş Şehir akımını, yaşam kalitesi ve turizm açısından olumlu bir etki yaratması açısından da inceleyebiliriz. Yavaş Şehir olan bir yerde yaşamak, insanın kendisine çok fazla zaman ayırabilmesini sağlar. Yaşam temposunun yavaşlatmasından dolayı, insanın her anı farkındalıkla yaşayarak bunun tadını çıkarmasını sağlar. Uzun vade de turizm açısından güzel bir alternatif oluşturacağını, bu akım sayesinde bölgenin doğası, kimliği ve kültürü korunabilecektir.

3. Diğer iki madde aslında Yavaş Şehir akımının katılımcılarda daha manevi bir his uyandırmasıyla ilgiliydi. Bu madde de ise Yavaş Şehir akımını bölgenin ekonomik gelişimi açısından olumsuz algı yaratmasıyla ilgilidir. Bunun nedeni ise Yavaş Şehir algısının küreselleşmenin etkisinde yaşayan insanlar üzerinde ekonomik tedirginlik yaratmasıdır. Çünkü, Yavaş Şehir akımının bazı kriterleri vardır. Bölgede kontrollü ekonomik gelişimi destekler. Fakat bazı katılımcılar, bunu dezavantaj olarak görürler. Bölge Yavaş Şehir olduktan sonra bazı ticari kuruluşların faaliyet göstermesine izin verilmez. Hatta bazı sakıncalı görülen tesisler bile kapatılabilir. Tabi bu da ticaretle uğraşanların aleyhine bir sonuç oluşturur.

6.1.2. Akyaka'nın Yavaş Şehir Adaptasyonuna Yönelik Sonuçlar

Yavaş Şehir olan Akyaka üzerine yapılan bu çalışma, aslında Türkiye'deki Yavaş Şehir akımına üye olmuş şehirler açısından bir bakış açısı oluşturmuştur. Türkiye'deki üye şehirlerin ne derecede Yavaş Şehir olmaya uyum sağladıklarını sorgulayabiliriz. Bunun sonucunda da katılımcılar tarafından Akyaka'nın Yavaş Şehir olmaya uyum sağlaması ve sağlamaması şeklinde iki görüşle karşı karşıya kalınmıştır. Tabi ki Yavaş Şehir markasını elde ettikten sonra buna adapte olmakla ilgili sorun yaşanabilir. Ancak bununla ilgili çalışmalar sağlanırsa bu süreç kolay atlatılabilir.

1. Akyaka'nın Yavaş Şehir olmada uyum sağladığı noktalar vardır. Akyaka Yavaş Şehir olduktan sonra doğasına, mimarisine daha çok önem verilmiş, korumaya alınmıştır. Organik ürünlerin üretimine daha çok önem vermeye başlanmıştır. Akyaka'nın Yavaş Şehir olarak yapısını korumaya çalışmaktadırlar. Bundan dolayı da adaptasyon sağlaması mümkün olabilir.

2. Her şeye rağmen bazı katılımcılar, Akyaka'nın Yavaş Şehir olma rolünü üstlenemediğini, bunun için gereken uyumu yakalayamadığını belirtmişlerdir. Akyaka'da çok fazla kirlilik ve kalabalık görülmektedir. Ayrıca Akyaka hala tam olarak Yavaş Şehir olarak markalaşamamıştır. Çünkü turistlerin çoğu dizilerin yarattığı reklamlardan ya da kitesurf merkezi olmasında

dolayı Akyaka'yı tercih etmektedirler. Bu da Akyaka'nın Yavaş Şehir markasına henüz adapte olamadığını gösterir.

6.1.3. Akyaka'nın Yavaş Şehir Kriterlerine Yönelik Sonuçlar

Yavaş Şehir akımına üye olabilmek için, bir şehrin kendini bütünü ile değerlendirmesi gerekmektedir. Hiçbir şehrin üye olmada bütün kriterleri sağlaması beklenemez. Fakat her biri yetersiz olduğu kriter doğrultusunda çalışmaya niyetli olduğunu belli etmelidir (Sezgin,Ünüvar,2011:137). Bu doğrultuda düşünürsek, her Yavaş Şehir olan yerin bütün kriterleri sağlaması beklenemez. Araştırmamızı gerçekleştirdiğimiz Yavaş Şehir olan Akyaka'nın görüşmeler neticesinde sağladığı kriterler; çevre, teknoloji ve tesisler, altyapı, yerel ürün ve üretim desteklenmesi, konukseverlik olarak belirlenmiştir.

1. Akyaka'nın Yavaş Şehir olmada orta çıkan ilk kriteri ve en önemlisi çevre kriteridir. Akyaka el değmemiş doğası, denizi, azmak nehri ve burada yaşayan birçok çeşitli canlı çeşidiyle muazzam bir çevre avantajına sahiptir. Ayrıca kendine özgü mimarisinin bölgenin her yerinde düzenli bir şekilde uygulanmış olması, bölgeyi olduğundan daha cazip bir görüntüye dönüştürmüştür.

2. Akyaka'nın ayrıca altyapı olarak hiçbir eksiği olmadığı belirtilmiştir. Böylece insanlar yaşam kalitelerini düzenli sürdürülebilmeyi sağlar. Altyapının sağlanmadığı yerlerde birçok sorun yaşanmaktadır. Bu konuda Akyaka önemli bir kriteri sağlamıştır.

3. Ayrıca Akyaka'da teknoloji açısından internet ve fiber ağ her şey sağlanabilir durumdadır. Böylece bölgeye gelen turistlerin daha rahat ettirilmesi amaçlanmıştır.

4. Yerel ürün ve üretim faaliyetlerine çok fazla destek verilmektedir. Böylece bölgede organik tarımın yaygınlaştırılması sağlanmaktadır. Ayrıca yerel üretim üreticiler desteklenerek ekonomik olarak bölgeye katkı sağlanmış olur.

5. Akyaka'da müşterilerle sıcak ilişki kurulmasına çok fazla özen gösterilmektedir. Çünkü buradaki işletmeler iyi ilişki kurdukları müşterilerin tekrar geleceklerini belirtmişlerdir. Bunun sayesinde turist sirkülasyonu sağlanabilir.

6.1.4. Yavaş Şehir Akyaka'nın Konaklama İşletmelerine Olan Etkisine

Yönelik Sonuçlar

Bu araştırma Akyaka'da, Yavaş Şehir akımının bölgeye sağladığı avantajları ve dezavantajları belirlemeye yönelik değerlendirmeler yapmayı amaçlamıştır. Bu etkileri de bölgede Yavaş Şehir algısına en hakim kısım olan konaklama işletmeleri yöneticileri ile yapılmıştır. Çünkü en çok turizm sektörünü etkileyen Yavaş Şehir, konaklama işletmelerinin farkında olduğu ve bu işletmelerin buna göre belirli bir strateji geliştirmelerini sağlamıştır.

1. İlk etkilerden biri sosyo-kültürel etkidir. Akyaka Yavaş Şehir olduktan sonra sosyal anlamda birçok düzenleme yapılmıştır. Örneğin canlı müzik saatleri düzenlenmiş, buna göre ortak karar alınmıştır. Bölgede sakinlik önemle vurgulanmaktadır. Çünkü Akyaka'nın en belirgin özelliği sakin ve dinlendirici bir ortam sağlamasıdır. Bunun yanında kültürel faaliyetlere yönelik çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. Bunlar da konaklama işletmeleri açısından müşteri kalitesini arttırmış ve müşteri taleplerini düzenlemiştir.

2. Konaklama işletmeleri açısından oluşan ikinci bir etki ise ekonomik alanda oluşan olumlu etkidir. Her ne kadar dizilerin etkisi kadar büyük bir etki yaratmasa da Yavaş Şehir markasına sahip olan Akyaka'nın turist yoğunluğu artmıştır. Yavaş Şehir akımının oluşturduğu ciddi bir turist potansiyeli oluşmuştur. Bölgenin doğal güzelliğini ve sakinliğini merak edenler talep göstermektedirler. Tabii bu da konaklama işletmelerine ekonomik olarak olumlu katkı sağlamaktadırlar.

3. Akyaka'daki konaklama işletmeleri Yavaş Şehir olmasından sonra siyasi yönden değişimler olduğunu vurgulamışlardır. Yerel yönetimler ve karar mercilerinin, Yavaş Şehir adına bir politika yürütmediğini, bölgeye yapılan

yatırımların Yavaş Şehir'den uzaklaşmaya yönelik olduğunu düşünmektedirler. Bunun tabii işletmeler açısından tedirginlik oluşturması doğal çünkü Yavaş Şehir Akyaka'nın bozulma riski taşıdığı düşünülmektedir.

4. Son olarak ise bazı konaklama işletmeleri açısından diğer olumlu etkilerin yanında sosyo-kültürel olumsuz bir etki olduğu belirtilmiştir. Akyaka Yavaş Şehir olduktan sonra bölgede çok fazla kirlilik oldu ve insan yoğunluğu oluştu. Bunun dışında, Yavaş Şehir açısından canlı türleri önemli bir değer taşımasına rağmen bunu ticarete döküp azmak nehrini teknelerle kirletmektedirler. Akyaka kötü bir gelişim gösterdi, doğaya zarar verilmekte ve bundan dolayı konaklama işletmeleri bölgesel anlamda zarar görmektedirler.

6.1.5. Turizm Açısından Yavaş Şehir Akyaka ve Sürdürülebilirlik İlişkisine Yönelik Sonuçlar

Yavaş Şehir olan yerler turizm açısından çok büyük bir potansiyele sahiptirler. Son yıllarda küreselleşmeye alternatif olarak düşünülen Yavaş Şehir akımı, bölgenin ruhunu koruyor ve bunun insanlara cazip hale gelmesini sağlıyor. Küreselleşmeyle sürdürülebilirlik sağlayan turizm sektörü, Yavaş Şehir akımıyla da bunu elde edebilir mi? İşte bu bağlamda Akyaka üzerinde turizm açısından Yavaş Şehir ile sürdürülebilirlik ilişkisi incelenmiştir. Akyaka'da değerlendirilmeye alınan bu konu çoğu katılımcının pozitif yönde görüş bildirmesiyle açıklanmıştır. Tabii pozitif yönde bir ilişki kazanabilmeleri için sağlamaları gereken ya da daha fazla üzerinde durulması gereken boyutların olduğu açıktır.

1. Bunlardan ilki; insanların bilinçlendirilmesi faktörüdür. Özellikle bölgede yaşayan halkın Yavaş Şehir akımı ile ilgili bilinçlendirilmesi gerekmektedir. Çünkü Akyaka Yavaş Şehir olduktan sonra bu etkiyi en çok hisseden yerel halk olacaktır. Eğer yerel halk Yavaş Şehir akımına destek vermezse, bölgede uygulanması söz konusu bile olamaz. Diğer bir insan faktörü ise bölgeye gelen turist ya da gönüllüleri. İnsanların çevre kullanımı konusunda belirli bir eğitim ve görgüye sahip olmaları çok

önemlidir. Buna bağı olarak doğamız zarar görmez, çevre korunur. Böylece bölgede Yavaş Şehir olarak sürdürülebilirlik sağlanır.

2. Yerel yönetimlerin bu konuda düzenlemeler yapıp, Yavaş şehir olarak Akyaka'nın sürdürülebilirliğini sağlamalıdır. Bunun için yerel yönetimler, yatırımları doğru yönde yapmalıdırlar. Yavaş Şehir olan Akyaka'nın ihtiyaçları doğrultusunda politika belirlemelidirler. Ayrıca bu konuyla ilgili halk, esnaf ve diğer kesimleri gerekli eğitimleri sağlamalıdır.

3. Yavaş Şehir akımının oluşturduğu doğal turist potansiyeli zaten sürdürülebilirlik açısından olumlu etki oluşturuyor. Bunun daha da artırılması adına çalışmalar yapılabilir.

4. Akyaka'nın önemli özelliklerinden biri olan sit bölgesi olması, bölgenin kontrollü bir şekilde korunabilmektedir. Bu da Yavaş Şehir olarak Akyaka'nın sürdürülebilir bir turizm gerçekleştirmesinde yardımcıdır.

5. Vakıfların, derneklerin, yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütlerin, belediyelerin yeni ve korumacı projelerin oluşturulmasını sağlamalıdır. Böylece de bölge kontrollü bir biçimde Yavaş Şehir olmayı başarır ve sürdürülebilir turizm sağlanır.

Tabi bunun yanında bazı katılımların Akyaka'nın turizm açısından Yavaş Şehir ile sürdürülebilirliği birlikte yürütemeyeceğini belirtmişlerdir. Buna göre;

1. Yavaş Şehir akımının Akyaka'da sadece bir marka olduğu ve bunun altyapısının olup olmadığı konusunda tereddütler vardır. Yavaş Şehir adına projelerin yetersiz olduğu, buna bağı olarak sürdürülebilirlik sağlanamayacağı düşünülmektedir. Tabi Yavaş Şehir markasının adı altından yeteri kadar donanım olması gerekir. Yoksa bu sadece bir isim olarak kalır, bölge yavaşlıktan uzaklaşır.

2. Yavaş Şehir olan Akyaka, hızlı ve bilinçsizce bir büyüme maruz kaldığı belirtilmiştir. Yavaş Şehir kriterleri doğru bir biçimde uygulanırsa eğer

bölge gelişim açısından kontrol altına alınabilir. Tabi buna destek verilmeli, bu konuda da çalışmalar yapılmalıdır.

6.2. Konaklama İşletmelerine Yönelik Öneriler

Konaklama işletmelerinin turizmde Yavaş Şehir akımının uygulanması ve sürdürülebilirlik sağlanmasında büyük rol oynadığı açıktır. Tabi bunun içinde konaklama işletmeleri için birkaç öneride bulunulabilir.

- Konaklama işletmeleri Yavaş Şehir akımına yönelik daha bilinçli olmalıdır. Bununla ilgili bilinçlendirme projeleri uygulanabilir.
- Yavaş Şehir ile ilgili proje ve düzenlemelerde destek vermelidir. Böylece Yavaş Şehir akımına daha iyi uyum sağlanır.
- Turizm faaliyetleri açısından kriterleri doğrultusunda Yavaş Şehir akımının reklamını yapmak,
- Sürdürülebilirliğin devamı için Yavaş Şehir akımının potansiyeli doğrultusunda stratejiler benimsemelidir.
- Ekonomik gelişim için Yavaş Şehir akımının oluşturduğu müşteri potansiyeline önem verilmelidir.

6.3. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Yavaş Şehir akımının değerlendirilmesi için katılımcıların araştırma konusunda bilgili olmalıdır. Konunun daha iyi değerlendirilmesini sağlar.
- Yavaş Şehir ile ilgili sosyal, ekonomik ve siyasi alanda incelemeler yapılmalıdır. Böylece konunun kapsamı genişler.
- Yavaş Şehir akımının uygulama yetersizliğine yönelik sorunlar incelenebilir.
- Yavaş Şehir uygulanmasına yönelik yapabilecek projelerin araştırılması ve bunların uygulanmasına yönelik strateji geliştirmelidir.

KAYNAKÇA

- Aslan, A. (2008). Turizm planlamasına yerel toplumun katılımı: Saklı bahçe Akyaka üzerine bir inceleme. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 19(1), 71-83.
- Bahtiyar-Karadeniz, C. (2014). Sürdürülebilir Turizm Bağlamında Sakin Şehir Perşembe. *Journal of Internaitonal Social Research*, 7(29), 84-107.
- Baldemir, E., Kaya, F., & Kaşmer-Şahin, T. (2013). A Management Strategy Within Sustainable City Context: Cittaslow. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 99, 75-84.
- Baş, T. & Akturan, U. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri (2. Baskı)*. Ankara:Seçkin Yayıncılık.
- Bekar, A., Yozukmaz, N., Sürücü, Ç., & Gövce, A. M. The Concept of Cittaslow as a Marketing Tool for Destination Development: The Case of Mugla, Turkey. *American International Journal of Social Science*, 4(3), 54-64.
- Beyhan, Ş. G., & Ünügür, S. M. (2010). Çağdaş Gereksinimler Bağlamında Sürdürülebilir Turizm ve Kimlik Modeli. *İTÜ Dergisi*, 4(2), 79-87.
- Carp, J. (2014). The Importance of “Slow” for Liveable Cities (*Based on talks delivered in Milan and Genoa in April 2014*).
- Cesur, A., Keskin-Çıtıroğlu Hülya, Bacak, G. & Onur, İ. (2014). Akyaka Beldesi (Gökova Körfezi, Muğla) Sahil Sedimanlarının Bazı Jeolojik Özellikleri. *Karaelmas Fen ve Mühendislik Dergisi*, 4 (1), 5-26.
- Creswell, J. W. (1998). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Creswell, J.W. (2016). *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni(3.Baskı)*. M. Bütün& S.B. Demir (Çev.) Ankara: Siyasal Kitapevi.

- Coşar, Y. (2013). *Yavaş Şehir (Citta Slow) Olgusunun Turist Davranışları ve Yerel Halkın Kentsel Yaşam Kalitesi Algısına Etkileri*. (Doktora Tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Cosar, Y., & Kozak, M. (2014). *Slow Tourism (Cittaslow) Influence over Visitors' Behavior*. In *Tourists' Behaviors and Evaluations (Advances in Culture, Tourism and Hospitality Research, Volume 9)* Emerald Group Publishing Limited, 9, 21-29.
- Çetinkaya, M.Y., Serçeoğlu, N. & Uzan, H.A. (2016). Yavaş Şehir Hareketinin Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkisi: Erzurum-Uzundere Halkının Tutum ve Algıları Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(45), 1065-1073.
- Denzin, N. K. & Lincoln, Y. S. (2003). *Strategies of Qualitative Inquiry*. London: Sage Publications.
- Değirmenci, İ., & Sarıbyık, M., (2015). Tarihi Mekanlarda Sürdürülebilirlik Bağlamında Cittaslow Hareketi: Taraklı örneği. *Second International Sustainable Buildings Symposium, 28-30 May 2015, Ankara*, 612-620.
- Doğan, M., Aksu, M., Çelik, Ö., & Kaymak, H. Cittaslow Markasının Turizme Etkisi: Seferihisar'daki Konaklama İşletmeleri Yöneticileri Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 4 (2), 06-11.
- Doğutürk, G. (2010). *Mimari Ve Yaşam Kalitesi Bağlamında Yavaş Şehir Hareketi Ve Seferihisar Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi), Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Emekli, G., İbrahimov, A., & Soykan, F. (2006). Turizmde Küreselleşmeye Coğrafi Yaklaşımlar ve Türkiye. *Ege Coğrafya Dergisi*, 15(1-2), 1-16.
- Ergüven, M.H. (2011). Cittaslow – Yaşamaya Değer Şehirlerin Uluslararası Birliği: Vize Örneği. *Organizasyon Ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 201-210.

- Eşitti, B.& Harputluoğlu, D. (2015). Citta Slow Şehirlerde Yerel Halkın Earth Markete Yaklaşımı: Gökçeada Destinasyonu Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 3(1), 64-71.
- Glesne,C. (2012). *Nitel Araştırmaya Giriş*. A. Ersoy& P.Yalçınoğlu (Çev.) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Göktaş, M.Ç. (2015). Fütürizm Sanat Akımının Oluşumunda Fotoğrafın Önemi. *Ulakbilge*, 3 (5), 15-30.
- Görkem, O. & Öztürk, Y. (2014). Gastronomic Reflections of Cittaslow Movement on Local Cuisine: The Case Study of Seferihisar (İzmir, Turkey). *TURIZAM*,18(1), 11-21.
- Güven, E. (2011). Yavaş Güzeldir:“Yavaş Yemek” ten “Yavaş Medya” ya Hızlı Tüketime Dair Bir Çözüm Önerisi. *Selçuk İletişim*, 7(1), 113-121.
- Hatipoğlu, B. (2015). “Cittaslow”: Quality of Life and Visitor Experiences. *Tourism Planning & Development*, 12(1), 20-36.
- Kabacık, M. (2015). Orta Karadeniz’de Sakin Şehir(Citta Slow) Perşembe: Sakin Şehir Olma Sürecinde Karşılaştığı Sorunlar ve Yöreye Katkıları. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 10(2),100- 120.
- Karataş, M., & Babür, S. (2013). Gelişen Dünya’da Turizm Sektörünün Yeri. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 15(25), 15-24.
- Keskin, E.B., (2012). Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış: Yavaş Şehirler (Cittaslow). *PARADOKS Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 8(1), 81-99.
- Kozak, M. (2014). *Bilimsel araştırma: tasarım, yazım ve yayım teknikleri*. Ankara: Detay Yayıncılık

- Knox, P. L. (2005). Creating ordinary places: Slow cities in a fast world. *Journal of Urban Design*, 10(1), 1-11.
- Kocabaş, F. (2015). Endüstri İlişkilerindeki Dönüşüm. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(10), 33-53.
- Mahiroğulları, A. (2005). Küreselleşmenin Kültürel Değerler Üzerine Etkisi. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 50,1275-1288.
- Marwasta, D. (2010). Yogyakarta Urban Growth Versus Smart Growth: Towards Yogyakarta Slow City Proposal. Paper Presented in Seminar on 'To Solve Problem Through Art and Cultural Activities' Held by Urban Research Plaza Yogyakarta Sub-Center in Multimedia Room UGM, 17 March.
- Mayer, H., & Knox, P. L. (2006). Slow Cities: Sustainable Places In A Fast World. *Journal Of Urban Affairs*, 28(4), 321-334.
- Mayer, H., Knox, Paul.,(2007). *Pace Of Life And Quality Of Life: The Slow City Charter*, M. Joseph Sirgy, Rhonda Phillips and Don Rahtz (eds.), Community Quality-of-Live Indicators: Best Practices III.
- Miele, Mara, & Jonathan Murdoch.(2002). The Practical Aesthetics of Traditional Cuisines: Slow Food in Tuscany. *Sociologia Ruralis* 42(4),312-328.
- Özhancı, E., Bozhöyük-Ardahanlıoğlu, Z., & Yılmaz, H. (2012). Sakin Şehir Üyelik Süreci Analizi/Analysis of Membership Process of Slow City. *Journal of the Faculty of Agriculture*, 43(2), 163-173.
- Özkan, H.C. (2011). *Bir Sürdürülebilir Kent Modeli: Yavaş Şehir Hareketi*, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Öztürk, A. (2012). *Bir Yerleşim Birimi Olarak Kent Anlayışında Yeni Politika: Yükselen Değer Olarak 'Yavaş Kent'(Citta Slow)*, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

- Pajo, A., & Uğurlu, K. (2015). Cittaslow Kentleri İçin Slow Food Çalışmalarının Önemi. *Electronic. Journal of Vocational Colleges*, December,65-73.
- Punch, K.F. (2014). *Sosyal Araştırmalara Giriş Nicel ve Nitel Yaklaşımlar*. D. Bayrak, H.B. Arslan & Z. Akyüz (Çev.). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Sezgin, M. & Ünüvar, Ş. (2011). *Yavaş Şehir: Sürdürülebilirlik ve Şehir Pazarlaması Ekseninde*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- Sırım, V. (2012). Çevreyle Bütünleşmiş Bir Yerel Yönetim Örneği Olarak “Sakin Şehir” Hareketi Ve Türkiye’nin Potansiyeli(Cittaslow Movement as an Example of a Local Administration Integrated with Environment and Turkey’s Potential).*Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 119-131.
- Sungur, A. P. D. Z. (2013). Türkiye’nin Sakin Şehirlerindeki Kadın Girişimciliğine Sosyolojik Bir Bakış (Women Entrepreneurship in Slow Cities of Turkey from a Sociological Perspective). *International Conference On Eurasian Economies*, 641-648.
- Sünnetçioğlu, S. , Can, A., & Durlu-Özkaya, F. (2012). Yavaş Turizmde Coğrafi İşaretlemenin Önemi. *13. Ulusal Turizm Kongresi 6-9 Aralık*, 953-962.
- Şahin, İ., & Kutlu, S. Z. (2014). Cittaslow: Sürdürülebilir Kalkınma Ekseninde Bir Değerlendirme (Cittaslow: *An. Journal of Tourism and Gastronomy Studies*,2(1), 55- 63.
- Şahinkaya, S. (2010). Bir Yerel Kalkınma Modeli: Cittaslow ve Seferihisar Üzerine Değerlendirmeler.http://www.bagimsizsosyalbilimciler.org/Yazilar_Uye/SahinTem10.pdf adresinden 9 Eylül 2016 tarihinde ulaşılmıştır.
- Tataroğlu, M., & Subaşı, E. (2009). Kolluk Güçlerinde Modernleşme: Muğla Örneğinde Turizm Jandarması Yapılanması. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(2), 73-93.

Tulay, E. (2015). *Mimarlık Ve Otomobil "sınırları Her An Değişen Mekan*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Tuncer, A. Y. M., & Zorlu, K. (2016). Yavaş Şehir (Sürdürülebilir Yerel Kalkınma) Potansiyelinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma: Güzelyurt, Aksaray, *Studies of The Ottoman Domain*, 6(10), 1-19.

Ünal, M. & Zavalısız, Y. S. (2016). Küreselleşme Karşıtı Bir Hareket: Yavaş Hareketi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 889-912.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Williams, L. T., Germov, J., Fuller, S., & Freij, M. (2015). A Taste of Ethical Consumption at a Slow Food Festival. *Appetite*, 91, 321-328.

Bu internet sitesinden <http://cittaslowturkiye.org/cittaslow/> 10.11.2015 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://www.dunyagida.com.tr/yazar.php?id=11&nid=2849> 10.11.2015 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://cittaslowturkiye.org/uyelik/>. 10.11.2015 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://cittaslowturkiye.org/#uluslararası> 10.11.2015 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden www.cittaslowturkiye.org, 25.06.2012 08.08.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://www.dunyagida.com.tr/yazar.php?id=11&nid=2849> 08.08.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden https://tr.wikipedia.org/wiki/Yava%C5%9F_Hareketi 15.08.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://www.cittaslow.org/> 15.08.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://cittaslowturkiye.org/#sehirler> 15.08.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-gokceada/> 15.08.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://listelist.com/yavas-sehirler-turkiye/> 15.08.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://www.cananyuce.com/cittaslow-yavas-sehirler/> 15.08.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://www.atlasdergisi.com/kesfet/gezi/15836.html> 21.09.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://turizm gazetes i.com/news.aspx?id=68346> 21.09.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://listelist.com/yavas-sehirler-turkiye/> 21.09.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://www.cananyuce.com/cittaslow-yavas-sehirler/> 21.09.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden http://www.akyaka.bel.tr/akyaka_belediyesi_tarihi.html 21.09.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden https://tr.wikipedia.org/wiki/Akyaka,_Ula 21.09.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://cittaslowturkiye.org/cittaslow-akyaka/> 21.09.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://www.skylife.com/tr/cityscope/yavas-sehir-akyaka> 22.09.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden http://www.akyaka.bel.tr/akyaka_doga_sporlari.html 22.09.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden http://www.akyaka.bel.tr/akyaka_turizm.html 22.09.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden http://www.akyaka.bel.tr/akyaka_balikcilik.html 22.09.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden http://www.akyaka.bel.tr/akyaka_pazaryeri.html 10.05.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden http://www.akyaka.bel.tr/akyaka_belediyesi_tarihi.html 10.05.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://listelist.com/yavas-sehirler-turkiye/> 10.05.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

Bu internet sitesinden <http://www.akyaka.bel.tr/cittaslow.html> 05.11.2016 tarihinden erişim sağlanmıştır.

EKLER

EK-1: KATILIMCI ONAY FORMU

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARININ ÖRGÜT BOYUTLARI BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı; Yavaş Şehir akımının kriterlerini ortaya koymak; ekonomik, kültürel ve sosyal anlamda katkılarını gözlemlemek, sürdürülebilirlik ile olan ilişkisine ait değerlendirmelerde bulunmak ayrıca Yavaş Şehir ve sürdürülebilirliğin turizm açısından analizi yapmaktır. Bu araştırma Türkiye'nin en güzel beldelerinden ve Yavaş Şehirlerinden biri olan Akyaka üzerinde yapılmaktadır.

ARAŞTIRMA SÜRECİ

Araştırmada nitel araştırma benimsenmiştir. Bu doğrultuda araştırmacı (eğer siz de kabul ederseniz) görüşme ve doküman inceleme gibi nitel araştırma veri toplama yöntemlerini kullanarak sizden veri toplamaya çalışacaktır. Araştırmacı yüz yüze görüşmelerde ses kaydı alacaktır. Eğer bu sizi rahatsız ederse çalışmaya katılmayabilirsiniz. Araştırmacı size ait, konu ile ilgili dokümanları incelemek isterse her doküman için ayrıca sizden izin isteyecektir.

RİSKLER VE RAHATSIZLIKLAR

Araştırma kapsamında size soracağım sorular genel olarak Akyaka'nın Yavaş Şehir olmasına ilişkin değerlendirmeler yapmanızı gerektirebilir. Böylesi sorular sizi rahatsız ederse soruya cevap vermeyebilir, önceden verdiğiniz bazı cevapların metinden çıkarılmasını talep edebilir, hatta araştırmadan tamamen çekilebilirsiniz.

GİZLİLİK

Araştırma sonuçları raporlanırken isminiz, konaklama işletmenizin adı kesinlikle gizli tutulacaktır. Dijital ses kayıt cihazı ile alınacak olan ses kaydınız yazıya geçirilecektir. Kelime işlem dosyası içinde yukarıda sayılan ve kimliğinizin anlaşılmasına neden olabilecek bilgilerin tamamı şifrelerle değiştirilecektir. Ses ve

kelime işlem dosyaları araştırmacı tarafından araştırma ile ilişkisi olmayan başka hiç kimse ile paylaşılmayacaktır.

KATILIM VE ARAşTIRMADAN ÇEKİLME

Bu araştırmaya katılım gönüllülük esasına tabidir. Katılımcılar istedikleri anda araştırmadan çekilebilirler ve daha öncesinde vermiş oldukları bilgileri de araştırmadan çekebilirler.

ARAşTIRMACININ KİMLİĞİ

Bu araştırma Selçuk Üniversitesi Seyahat İşletmeciliği ve Turist Rehberliği Bölümü öğrencisi Vahide Dilara Canlı tarafından Doç. Dr. Mete Sezgin danışmanlığında yürütölmektedir. Vahide Dilara Canlı'ya dilaracanli@hotmail.com adresinden ulaşabilirsiniz.

ARAşTIRMACININ VE KATILIMCININ İMZALARI

Çalışmam sürecinde yukarıda yazılı olan kurallara uyacağım.

.../.../2016

Vahide Dilara Canlı

Yukarıda yazılanları okudum ve anladım.

.../.../2016

EK-2: GÖRÜŞME SORULARI

Merhaba,

Sizinle Yavaş Şehir ile sürdürülebilirlik üzerine Akyaka, turizm ve konaklama işletmesi açısından görüşmek istiyorum. Görüşme süresini yaklaşık yarım saat olarak düşünüyorum. Şimdiden teşekkür ederim.

- 1) Son yıllarda düşünce ve destinasyon olarak yayılan ‘Yavaş Şehir’ hakkında bilginiz var mı?
- 2) Akyaka’nın Yavaş Şehir olmasıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?
- 3) Akyaka Yavaş Şehir olmada hangi kriterleriyle ön plana çıkmaktadır?(Çevre, altyapı, teknoloji ve tesisler, yerel ürün ve üretimin desteklenmesi, konukseverlik, farkındalık oluşturma, slowfood projelerinin desteklenmesi, olağanüstü koşullar)
- 4) Akyaka’nın Yavaş Şehir olması size göre nasıl avantajlar ya da dezavantajlar oluşturdu? Etkilerini turizm açısından değerlendirebilir misiniz?
- 5) Turizm açısından baktığımızda Akyaka’nın Yavaş Şehir olması ve sürdürülebilirlik ilişkisini nasıl değerlendirirsiniz?

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Özgeçmiş

Adı Soyadı:	Vahide Dilara CANLI	İmza:	
Doğum Yeri:	Eskişehir		
Doğum Tarihi:	15.12.1986		
Medeni Durumu:	Bekar		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Mehmet Hasan Sert	İlkokul	Meram/Konya	1998
Ortaöğretim	Meram Ortaokulu	Ortaokul	Meram/Konya	2001
Lise	Konya Lisesi Y.D.A.	Lise	Meram/Konya	2005
Lisans	İstanbul Üniversitesi	İktisat İngilizce	Beyazıt/İstanbul	2010
Yüksek Lisans	Selçuk Üniversitesi	Seyahat İşletmeciliği ve Turist Rehberliği	Selçuklu/Konya	

İş Deneyimi:	Yıldız Pul Otomotiv-Dış Ticaret Uzmanı Finansbank-Bireysel Yetkili Doğuş Otomotiv- Satış Temsilcisi THY A.O.- Vize ve Pasaport Memuru
--------------	--

Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Doç. Dr. Mete SEZGİN
--	----------------------

Tel:	0 537 957 86 53
------	-----------------

Adres	Kozağaç Mah. Sırakavak Sk. Kuru Konakları 4-E Meram/Konya dilaracanli@hotmail.com
-------	---